

कर्ता,
पंन्यास अञ्जतसागरञ्ज गण्डि.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૮૮૪૫ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ગીતરત્નાવલી

વિષય ૬ : ૪

સહાયક—

મહેસાણા નીવાસી,

મહુમ શેઠ. અમથાલાલ વેલાભાઈના

સ્મરણાર્થે ભેટ.

ॐ

॥ श्री वीतरागाय नमः ॥

गीत रत्नावलि.

कर्त्ता,

प्रसिद्ध वक्ता पंन्यास अणुतसागरण गलि.

छपावी: प्रसिद्ध करनार,

श्री जैन श्वेताम्बर मूर्तिपूजक मंडळ,

तरङ्गथी भथुराहास छगनलाल शाह.

प्रांतीज.

वीर संवत् २४४६. प्रथमावृत्ति. प्रत ५००. सने १९२०.

किंमत ०-४-०

ગ્રજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અ. વ. બા. દ.
ગુજરાતી કૉપીરાઈટ-સંગ્રહ

શાન્તિવિજય પ્રી-ટીંગ પ્રેસમાં વકીલ ઈશ્વરલાલ કેશવલાલ
તથા માણેકલાલ માધવજીએ છાપ્યું.
દીકવા ચોકી-અમદાવાદ.

પ્રસ્તાવના.

પ્રસિદ્ધ વક્તા પંચાસ અજીતસાગરજી ગણિનું ચાતુર્માસ સંધના અત્યાગ્રહથી સં. ૧૯૭૩ ની સાલમાં અત્રે થતાં તેમનાં કેટલાંક છુટાં છવાયાં પદો—કાવ્યો વાંચવાનો અમને સુયોગ પ્રાપ્ત થયો. વાંચતાં અમને એમ લાગ્યું કે આ પદોકાવ્યોનો સંગ્રહ કરી જનસમાજ સમક્ષ મૂકવામાં આવે તો વધારે લાભદાયક થઈ પડે, તેથી અમે તે સંગ્રહ છપાવવા માટે મહારાજશ્રી પાસે માગણી કરી. તેઓશ્રીએ વિના સંકોચે તે માગણીનો સ્વિકાર કર્યો, જેથી અમે તે અમૂલ્ય સંગ્રહ આ નાનકડા પુસ્તક દ્વારા વાંચકવર્ગ સમક્ષ રજુ કરવા શક્તિમાન થયા છીએ.

કવિવર્ગ હૃદયના ભાવોને કાવ્યોદ્વારા પ્રદર્શિત કરે છે. કાવ્યમાં પણ બે બેદ છે. વર્ણમેળ તથા માત્રાબદ્ધ છંદો અર્થાત્ પિંગળને અનુસરીને લખાયેલાં કાવ્યો, એ પ્રથમ પ્રકાર છે. અને બીજા પ્રકારમાં રાગ રાગણીમાં ભજન કીર્તનો, હુમરીઓ, નાટકીય રાગો, ગાયનની ધૂનો અને ગઝલો વગેરેનો સમાવેશ થાય છે. દેશની આલુ સ્થિતિ તથા જન સમાજની વિચારણાએને અવલોકતાં પહેલા પ્રકાર કરતાં બીજા પ્રકારને અનુસરીને લખાયેલાં કાવ્યો—પદો વધારે ઉપયોગી છે એમ અમારું માનવું છે. હાલના ફળવાયેલ વર્ગમાં પણ ધણાખરો ભાગ પિંગળના જ્ઞાન ઉપરાંત રસ અલંકારના જ્ઞાનથી પણ અજાત હોય છે જેથી તેઓને પ્રથમ પ્રકારના પદની અંદર રસ ન મેળુમ પડે એ સ્વાભાવિક છે.

આ પુસ્તકમાંના મોટા ભાગના પદો જુના પદોના રાગને અનુસરીનેજ લખાયેલાં છે. ભાષા ધણીજ સાદી તથા સરળ છે. ભાષાની કિલ્લજતા ભાગ્યેજ કોઈ સ્થળે જોવામાં આવે છે; આથી કરીને સર્વ કોઈ સહેલાઈથી તે વાંચી અને સમજી શકે છે. આમાંના ધણાંખરાં કાવ્યો સ્ત્રીઓ માધ શકે તેવા રાગમાં અને તદ્દન સાદી ભાષામાં લખાયેલાં હોઈ, આ નાનું પુસ્તક તેઓને પણ ઉપયોગી છે.

આમાંનાં દરેક પદ ધાર્મિક લક્ષ્યાગ્નિન્દુથી લખાયેલાં હોઈ, તેની અંદર વૈરાગ્ય રસનું પ્રાધાન્ય જોવામાં આવે છે. છતાં કેટલાંક પદો વાંચક વર્ગને પ્રથમ વાંચને શૃંગારિક ભાવોવાળાં લાગશે પણ ખરી રીતે તે પદો તેવાં નથી. એ પદો અધ્યાત્મશૈલીથી રચાએલાં હોઈ તેનો અંદર

અધ્યાત્મિક ભાવોને પુષ્ટિમળે એવા વિચારોનુંજ કથન કરવામાં આવ્યું છે. શ્રીમદ્ આનંદધનજી, ચિદાનંદજી અને યશોવિજયજી ઉપાધ્યાય આદિ મહાત્માઓનાં લખેલાં આવાં ઘણા પદો આપણા વાંચવામાં આવ્યાં છે. ઉક્ત મહાત્માઓએ એ પદોની અંદર આત્માને પતિની ઉપમા અને સમતાને પતિની ઉપમા આપી અધ્યાત્મિક પ્રેમોદ્ગારો તેને પાત્રોદ્ધાર બહાર કાઢ્યા છે. મહારાજશ્રીએ પણ આ પદો લખવામાં ઉત્તરોક્ત મહાત્માઓની પદો લખવાની રીતિનું અનુકરણ કર્યું છે.

નિશ્ચિન જોઈ તારી વાટડી, ઘેરે આવોરે ઢોલા;
મુજ સારખા તુજ લાખ હૈ, મેરે તુંહી અમોલા. નિશ૦ ૧

જવહરી મોલ કરે લાલકા, મેરા લાલ અમોલા;
જયોકે પટંતર કેા નહીં, હિસકા ક્યા મોલા. નિશ૦ ૨

... ...
મિત વિવેક વાતેં કહૈ, સુમતા સુનિ મોલા;
આનંદધન પ્રભુ આવશે, સેજડી રંગરોલા. નિશ૦ ૫

(આનંદધનજી.)

તથા

વારોરે કોઈ પરધર રમવાનો ઢાલ,
નહાની વાડુને પરધર રમવાનો ઢાલ.
પરધર રમતાં થઈ જૂઠામોલી, દે છે ધણીજીને આલ. વારો૦ ૧

... ...
બાઈરે પડોસણ જુએને લગાવેક, ફેકટ ખાશે ગાલ;
આનંદધન પ્રભુ રંગે રમતાં, ગોરે ગાલ જખૂકેઝાલ. વારો૦ ૩

(આનંદધનજી.)

વળી કેટલીક જગ્યાએ પદોમાં અલંકાર અને ઉપમા ઘરાઘર આવે-
કુળ હોઈ વિષયનો ચિતાર આપણી સમક્ષ ખડો થાય છે.

ફૂર લયંકર ક્રોધ ભોમીએ, છીનવ્યો શાન્તિદેશ;
રસ કસવતી પૃથ્વી છે જેની, તેના તમો નરેશ.
જ્ઞાન ખડ્ગ લઈ કરે મધ્યે, કરો શત્રુના ભોગ;
સ્વાત્મજ્ઞાનની સાહેરે, અજીત દુઃખ સિન્ધુનેતરો.

(મનવા રાજાને પ્રબોધ.)

વળી

ગુરુકરુણાનું વરસે વારિધયું, ભૂમિ અન્તર ફેરી બીજાણી,
સરસ સોહાણી; બહાલી વર્ષાઋતુ.
ચમકે વિજળી સ્મરણરૂપ સર્વદા, હરખે સાત્ત્વિકવૃત્તિ મયૂર,
રટે છે મધુર; બહાલી વર્ષાઋતુ.

(અધ્યાત્મ વર્ષાઋતુ.)

નિચેની લીટીઓમાં પદલાલિત્ય પણ સાદુ છે:—

પગલાં ભરે કુંકુમ ભર્યા, તું હેત સાથે બહેન ન્યાં;
તેનેજ નૌતમ નરભવે, મળતું સદૈવ સુચેન ત્યાં.

(જ્ઞાન્તિવેનને આમંત્રણ.)

બધાં ખરાં કાવ્યો-પદોમાં વર્ણાનુપ્રાસનો (alliteration) પણ ઉપયોગ થયેલો જોવામાં આવે છે. આવો ઉપયોગ જે જે પંક્તિઓમાં થયો છે તે તે પંક્તિઓ વાંચકના કર્ણને વધુ આત્કાદ અર્પે છે.

મહારાજશ્રીનો ખાસ આશય વૈરાગ્ય, ભક્તિ, દયા, સત્ય, જ્ઞાતુભાવ, શીલસેવા, જ્ઞાન વગેરે ગુણોનો લાભ મેળવવા માટેનો છે અને તેનો આશય કાવ્યો વાંચતાં જણાઈ આવે છે. મનુષ્ય જૂલને પાત્ર છે એટલે કદાપિ કોઈ જગ્યાએ જૂલ તો હશે પણ તેને ખાબુપર મૂકી એમાં જે મહણ કરવા યોગ્ય છે તે બુદ્ધિપૂર્વક વાંચી, વિચારી, વર્તનમાં મૂકવા થોડા પણ વાંચકો પ્રયત્ન કરશે તો લેખક તથા પ્રકાશકનો પ્રયાસ સફળ થયો છે એમ અમે માનીશું.

અતિમમાં આ પુસ્તકમાં છાપાકામને લઈને ત્યાં મુદ્ર સંશોધનાર્થે કાર્યમાં જે જે જૂલો રહી ગઈ હોય તેના માટે વાંચક વર્ગ દરગુજર કરશે એમ ઇચ્છી અમે વિરમીએ છીએ.

ૐ જ્ઞાન્તિ.

પ્રાંતીજ (એ. પી. રેલ્વે.)

વિક્રમાર્ધ, ૧૯૭૭.

આપાદ-શુક્લપદ્મ એકાદશી.

લી.

શ્રી જૈન શ્વેતામ્બર મૂર્તિપૂજક
મંડલ.

અનુક્રમણિકા.

અનુક્રમ નં.	વિષય.	પૃષ્ઠ.
૧	પ્રભુસ્તુતિ.	૧
૨	જય જય અંતરંગમી, હૃદય મન્દિરમાં આવન્તેરે ...	૨
૩	દયાનિધિ દીનબંધુરે કુમતિ મ્હારી કાપળે ...	૨
૪	સદ્ગુરુ સ્તુતિ.	૩
૫	આત્મધન ત્રયોદશી.	૪
૬	કાળી ચતુર્દશી.	૫
૭	દીપોત્સવ પર્વ.	૬
૮	મનવા રાગને પ્રબોધ.	૭
૯	પ્રભુ ચરણમાં પ્રીતિ હળે	૭
૧૦	તહાર શું છે ?	૮
૧૧	મનને મનાવણી.	૯
૧૨	જીવાત્મા રૂપ વણિકને પ્રબોધ.	૧૦
૧૩	માનવ હંસને પ્રબોધના.	૧૧
૧૪	ક્ષણિક જગત આજ સત્ય કહ્યું માનજે રે ...	૧૧
૧૫	કહું એક વાત શુભ રીતની, સમગ્ર શાણ્દી ...	૧૨
૧૬	સદ્ગુરૂની શીતલ છાયા બેન, માટે ત્યાં મન માને છે ...	૧૩
૧૭	ઉપદેશ વિષે ગરબી.	૧૪
૧૮	ગુરુદર્શન વિષે ગરબી.	૧૫
૧૯	શાન્તિબેનને આમંત્રણ.	૧૫
૨૦	ગુરુદર્શન વિષે.	૧૭
૨૧	જીવ મુસાફર જંગલની.	૧૯
૨૨	સખી શાન્ત સુધારસ પીજીએ	૨૦
૨૩	જગમાંહી જન્મીને જીવ તહે શું કર્યું ? ...	૨૦
૨૪	આત્માને ઉપદેશ	૨૧
૨૫	કાળના ભય વિષે....	૨૨
૨૬	આરે સંસાર અસાર છે	૨૩
૨૭	એવોરે દિવસ ક્યારે આવશે... ...	૨૪
૨૮	જગ જગ નર ચેતન શું ઉંધી રહેા ? ...	૨૫
૨૯	હે પ્રભુ સાક્ષ કરોને આવી આ સમે... ..	૨૬
૩૦	હૃદયશુદ્ધિ.	૨૮

અનુક્રમ નં.	વિષય.	પૃષ્ઠ.
૩૧	શ્રાવકને શિખામણી. ...	૩૦
૩૨	અભયમ. ...	૩૧
૩૩	કોયલડીને વસન્તનો સંદેશો. ...	૩૩
૩૪	પરસ્ત્રીનિષેધ વિષે. ...	૩૪
૩૫	શ્રાવિકાને શિક્ષા. ...	૩૬
૩૬	અભુધ જીવને ચંતવણી. ...	૩૭
૩૭	સુખ ક્યાં છે ? ...	૩૮
૩૮	સદ્ગુરુ સ્તુતિ. ...	૪૦
૩૯	એક અપૂર્વ ધામ....	૪૧
૪૦	સ્વાત્મસ્વરૂપ પતિને સાર્વિકૃત્તિસ્વરૂપ સુન્દરી સ્તવે ...	૪૨
૪૧	ગુરુદશન. ...	૪૩
૪૨	પ્રભુસાથે કર પ્રેમ હવે ...	૪૪
૪૩	ગુરુજીને વિનંતિ. ...	૪૫
૪૪	આટલી ખંડેર ચન્દ્ર ગુરુજીને કહેવી. ...	૪૬
૪૫	અધ્યાત્મ વર્ષા રૂતુ. ...	૪૭
૪૬	છ રૂતુઓનો એક સાથે સંધ. ...	૪૯
૪૭	બાવા બાવારે અમો બાવા ...	૫૦
૪૮	સુમતિની આત્મા પ્રતિ વિનંતિ. ...	૫૧
૪૯	કાયા અને આત્માનો સંવાદ....	૫૨
૫૦	પ્રેમની પીડા તે જેને પીતી... ..	૫૪
૫૧	સંસારની અસારતા. ...	૫૫
૫૨	દેશનના ફંદમાં ફસાયા ...	૫૬
૫૩	સાધનક્રિયામાં પ્રવૃત્ત જીવાત્મારૂપ યુવતિને પરમાત્મારૂપ પતિનો વિયોગ. ...	૫૭
૫૪	અરે કોઈ પ્રેમ કરો ન કરો ...	૫૮
૫૫	પૂર્ણ પ્રેમ લ્હાવ ક્યારે લેશું ? ...	૫૯
૫૬	બહાને બહાનેરે છેલા બહાને લ્હારી બંસરીમાં ...	૬૦
૫૭	બ્રહ્મ ગાન બહાલી મારી ગાતી ...	૬૧
૫૮	વિરહની વેદનાઓ કારી ...	૬૨
૫૯	વિભાવરીનો વિરહ. ...	૬૩
૬૦	આમંત્રણ. ...	૬૪
૬૧	બહેન બહોશમાં. ...	૬૫

અનુક્રમ નં.	વિષય	પૃષ્ઠ.
૬૨	પાર્શ્વજીન સ્તવન.	૬૬
૬૩	” ”	૬૮
૬૪	ચારૂપ શામળા. પાર્શ્વજીન સ્તવન.	૬૯
૬૫	સંજેશ્વર પાર્શ્વજીન સ્તવન.	૭૦
૬૬	”	૭૧
૬૭	શ્રી પાર્શ્વજીન સ્તવન.	૭૨
૬૮	પાર્શ્વનાથ સ્તવન.	૭૩
૬૯	શ્રી પંચાસરા પાર્શ્વનાથ સ્તવન.	૭૩
૭૦	શ્રી ભટ્ટવાજી પાર્શ્વ સ્તવન.	૭૪
૭૧	મલ્લીનાથ સ્તવન.	૭૫
૭૨	નેમનાથનું સ્તવન.	૭૫
૭૩	નેમજીને રાગુલની વિનતિ.	૭૬
૭૪	શ્રી મલ્લીજીન સ્તવન.	૭૭
૭૫	ધડર ગઢ ઉપરના શ્રી શાન્તિનાથનું સ્તવન.	૭૮
૭૬	શ્રી શાન્તિજીન સ્તવન.	૭૯
૭૭	શીતલજીન સ્તવન.	૮૦
૭૮	ધર્મ જીનેશ્વર સ્તવન.	૮૧
૭૯	અમારી જન્મગાની આ.	૮૧
૮૦	અમારું કર્તવ્ય અને અમે.	૮૨
૮૧	જગતમાં આવી શું કીધું ?	૮૩
૮૨	જગત્સ્વરૂપ.	૮૪
૮૩	પ્રજુજ સત્ય છે.	૮૫
૮૪	વિષયસુખ.	૮૬
૮૫	દુનિયાનું ક્ષણિક સ્વરૂપ.	૮૬
૮૬	મિત્રને સૂચના	૮૭
૮૭	હવે પાછા નથી રળવું.	૮૮
૮૮	કમલની એક કલિને ભ્રમરનો ગુંગારવ.	૮૯
૮૯	સન્મતિ સ્વરૂપ એક સુન્દરીને.	૯૧
૯૦	એક શુકને.	૯૨
૯૧	રોગ અસ્ત શરીરની અસ્વસ્થતા.	૯૩
૯૨	મૂર્તિપૂજન મહિમા.	૯૫
૯૩	શ્રીમદ્ બુદ્ધિસાગર પટકમિદમ્	૯૬

ॐ

अहम्

श्री वीतरागाय नमः

शुद्धदेव तत्त्वना दर्शक सद्गुरुना चरणकमलमां नमस्कारं.

प्रभु स्तुति.

(१)

સોરઠની ટુમરી.

(હું તો જળ ભરવાને ગઈતી જમુના ઘાટમાં રે)

જય જય પ્રેમ મૂર્તિ ! પરમાત્મન, પ્રેમ પ્રસારજેરે,
જય જય મન મોહન મહદાત્મન ! સ્તુતિ સ્વીકારજેરે. જય જય ૦ ૧
મહાવીરછો તને મન ધન મહાડં, આપ વિના ક્યાં અર્જ ઉચાડં,
ધરવા ધ્યાન તમાડં બહાલ વધારજેરે. જય જય ૦ ૨
અનેક જાતના ભયથી ભરીયો, આ ભય છે દુઃખ કેરો દરિયો,
એની હું મહારાજ ! લહરીઓ વારજેરે. જય જય ૦ ૩
મન છે મકંટ જેવું જણાતું, તુષ્ણાના પુરમાંહિ તણાતું,
તુમ શુભ ઘડી નથી ગાતું, એ ન વિસારજેરે. જય જય ૦ ૪
ઉદ્ભવતા સંકલ્પ હજારો, આવે નહિ ગણતાં કંઈ આરો,
ધ્યાદિ વિચારો પ્રભુજી વારજેરે. જય જય ૦ ૫
કોટી વશા બાજું જગ કાચું, સમજાજું તુમ શરજું સાચું,
તો બીજે ક્યાં જાયું બાજી સુધારજેરે. જય જય ૦ ૬

(૨)

અમને એટલું આપો જનવર, નાથ નિરંજન પ્રિય પરમેશ્વર,
અણત શિરપર શાન્તિ દયા વિસ્તારજોરે. જય જય૦ ૭

(૨)

(રાગ ઉપરનો.)

જય જય અંતરજામી, હૃદય મન્દિરમાં આવજોરે,
જય જય મહાવીર સ્વામી, શાન્તિ સુધા વરસાવજોરે;
ભાવે તવ ભક્તિ નથી થાતી, વિકલ વૃત્તિઓ જ્યાં ત્યાં થાતી,
શાન્તિ નથી સોહાતી લક્ષ લાવજોરે. જય જય૦ ૧
વળગે છે બહુ આધિ વ્યાધિ, સાધી શકું નહિ એથી સમાધિ,
રાખી આત્મ ઉપાધિ પ્રીત પ્રગટાવજોરે. જય જય૦ ૨
યમ નિયમાદિક યોગ ન જાણું, મિથ્યા માયામાં હું માણું,
આપ્ત અનુભવ રાણું ભજન કરાવજોરે. જય જય૦ ૩
પંથ વિષયમાં હું પકડાણું, જુડી જળવિષે જકડાણું,
હવે ધરા ! અકળાણું સુખ સોહાવજોરે. જય જય૦ ૪
સફલ કરો જન્મારો મહારો, જહાલમ મારી વિપત વિહારો,
અણતનાથ તમારો સાથ નિભાવજોરે. જય જય૦ ૫

(૩)

(દારકાંના વાસીરે અવસર વહેલા આવજોરે—એ રાગ)

દયાનિધિ દીનખંડુ રે કુમતિ મહારી કાપજો,
એ કુમતિથી થયો અતિ હેરાન, એ કુમતિથી ભુલ્યો પોતાનું ભાન. દયા૦ ૧
કામ ક્રોધ મદ મોહરે, લીધી મહારી લાજને,
જોઈ રહો તો જોવાય કેમ જીનેશ ? દયા૦ ૨
અભયવરદ હે ઈશ્વર રે ! શાન્તિ દિલમાં સ્થાપજો,
તમ કરુણાએ સર્વ વિપતિ તણરા. દયા૦ ૩
સુખ સિન્ધુ હે સ્વામિરે, સ્વારથીઓ સંસાર છે,
માત તાતને પુત્રાદિક પરિવાર. દયા૦ ૪
આપ ચરણ આજેથીરે, અનન્ય ભક્તિ આપજો,
મનમોહનજી વાલમ પ્રાણ આધાર, દયા૦ ૫

જે રીતે જીવજીરે, પ્રસન્ન પૂરજી થાઓ છા,	
તે તે રીતો સમજવો તો સારી વાત.	દયા૦ ૬
શરણાગતના સ્વામીરે, અવગુણ સર્વ ઉથાપજે,	
આપ ચરણમાં સત્સુખ છે સાક્ષાત.	દયા૦ ૭
ભવ અટ્ટીમાં ભુલ્યોરે, ભટકાણે ભગવાન હે !	
ભગવત તારૂં ભાવે ભજન નવ થાય.	દયા૦ ૮
આવી અજીતના હૃદયેરે, અખંડના વાસી થજે,	
પુનઃ પુનઃ હું પડું તમારા પાય.	દયા૦ ૯

(૪)

સદ્ગુરુ સ્તુતિ.

રાગ માલ.

(વીરા વેશ્યાના ચારી બાબી હમારી ઉભા અટારી-એ રાગ)

છાજી પ્રાણના પ્યારા, સુખ કરનારા, દુઃખ હરનારા, જ્ઞાન દાતા ગુરુરાય,
શિરછત્ર હમારા, ગુણ તમારા, શિવ વરનારા, અજીત સાગર ગાય. ટેક
આપ ચરણરૂપ સુખદ કમલમાં લુખ્ય થયો મન ભૂંગ,
જ્ઞાન સ્વરૂપી મહુરસ પીને ઉપજીવું પરમ ઉમંગરે;
સોહું મંત્રની ધારા, રટી રહ્યા સારા, ભણ ભાગનારા, સદ્ગુરુ

પૂર્ણ પ્રભાય. છાજી ૧

સ્વાત્મ સ્વરૂપમાં છા પરિપૂરણ જાણી જણાવન હાર,
મોહ મહારંજ્યમાંહિ ભટકતા જનના ઉદ્ધારનાર રે;
મારા નયનના તારા, રહ્યો નવ ન્યારા, દુઃખહરનારા, લાળી લાળી
લાગું પાય. છાજી ૨

દશ દિશામાંહિ સદા જયકારી કીર્તિ ધ્વજ ફરકાય,
પૂર્ણ દયાલુ કૃપાલુ ગુરુજી દેખીને દીલ હરખાય;
અઘાત્યર્થ ધરનારા, સમાધિમાં સારા, દુઃખ હરનારા, સ્મરતામાં
સુખ થાય. છાજી ૩

દેશ વિદેશના સજ્જનગણને આપતા આત્માનન્દ,
સંસાર તાપે તમે પ્રાણિના શાન્તિદાતા જેમ ચંદ;
મારી અરજ મુજનારા, દેશાખિના તારા, દુઃખ હરનારા, ત્રિપતિ
કરેતા વિદાય. છાજી ૪

(૪)

આલખ નિરંજન એક અગોચર નિર્મલ આત્મ પ્રદેશ,
સમતા રૂપ સુન્દરીના સ્વામી ચિદ્ધન પૂર્ણ પરેશ રે;
ધ્યાન તેજુ ધરનારા, મદ દળનારા, દુઃખ હરનારા, જયવન્ત
રહેજો સદાય. છાંદો ૫

કરગરી કહુ છું હે સદ્ગુરુ પ્રેમે થાજો પ્રસન્ન,
કોડે કોડે નિત્યે કરશું આપ તણાં દરશન રે;
દ્વંદ્વમાંહિ રહેનારા, જ્ઞાન દેનારા, દુઃખ હરનારા, આપ
વિજય વર્તાય, છાંદો ૬

મુ'બારક.

હતિ શિવમ.

મુનિશ્રી અજીત.

(૫)

આત્મધન ત્રયોદશી.

(ધીરાની કાફીનો રાગ.)

ધનતેરશને દહાડે રે, ધન્ય દિન ધન્ય ઘડી,
આડી અવળી વાડે રે, કેમ મરું હું માંહે ઘડી. એ ટેક.

ગુરવાણીરૂપ મહાલક્ષ્મીને, લગી લગી લાગું પાય,
અક્ષય સુખની અધિપતિ તુજ, સ્મરણ કરું છું સદાય;
ક્ષાયિક સુખ નવ માગું રે, સત સુખની દે વેલા વડી. ધન૦ ૧

ધન વૈભવ ઇત્યાદિક માંહે, લાગ્યો ક્ષાયિક ભાવ,
આવણુ માસ તણાં વાદળ સમ, સઘળા વિન્ધ ખનાવ;
કાયા જાણી કાચીરે, પ્રભુમાં મારી દૃષ્ટિ પડી. ધન૦ ૨

બીજી અરજ કરું છું પ્રેમે, મલવા શ્રી જીતરાય,
પ્રાસ થવા શ્રી આત્મ પ્રભુને, સાચી કરજો સહાય;
હે હૃદય ! ભવ અટવી રે, રજની દિન રહ્યો રખડી. ધન૦ ૩

જીવ પશુપર પ્રેમ કરીને, રંગ પાકો રંગ,
જ્ઞાન રંગ નવ જાય કદાપી, ઉપજે ઉર ઉમંગ;
સુન્દર કરી શોભાવું રે, કાપું ભવબંધ કડી. ધન૦ ૪

(૫)

સાચા રત્ન તણી દે સંગત, પ્રભુપદમાં દે પ્રેમ,
સાચા શાસ્ત્ર વિષે દે શ્રદ્ધા, જેમાં કુશળ ક્ષેમ;
ભગવતજીને ભજતાં રે, આળસ ઉંઘ રહે ન અડી. ધન૦ ૫
જ્યાં ત્યાંથી સદ્ગુણ શોધવજે, અવગુણનું નથી કામ,
અવગુણ જે અવલોકાવીશ તો, ઠરીશ નહિ કોઈ ઠામ;
અજીત નાથની નિત્યે રે, દૃઢ્યે કરજે મૂર્તિ ખડી. ધન૦ ૬

(૬)

કાલી ચતુર્દશી.

(રાગ ઉપરનો)

મુખ કરતી દુઃખ હરતી રે, આવી કાળી ચતુર્દશી,
જનવર તહારી મૂર્તિ રે, રહેજે મારે હૈડે વશી. એ દેક.
નમું નમું હું નેહ કરીને, ભય હરતા ભગવાન,
વીર્ય તણી વૃદ્ધિ કરવાને, વિમલ આપ વરદાન;
સુકૃત કાંઈકે કરવા રે, હિંમત ધરીએ કમરે કરી. સુખ૦ ૧
અનન્ત ભવની વિપદ ભરેલી, કામના જ્યાં લય થાય,
જ્ઞાન રૂપ એ મહાકાળીને, જીવ પશુ હોમાય;
એક અચાનક એમાં રે, પ્રગટે રૂપ વિમલ વિલસી. સુખ૦ ૨
અજ્ઞાની અજ્ઞાન ભરેલા, સમજે નહિ એશાન,
જીભ વિનાના દીન જીવના, પગમાં લેછે પ્રાણ;
એથી દુઃખમાં કુબેરે, કાવે તેવા કંઈ કરી. સુખ૦ ૩
પંચ ભુતની મધ્ય બિરાજ, જપું મંત્ર જયકાર,
અર્પણ કરવું શરીર રહેજમાં, નથી દેહ દરકાર;
ત્રિભુવનપતિ થાવું રે, મન ? ખરવત ના જાજે ખરી. સુખ૦ ૪
પ્રભુ પ્રેમની કેરૂં પીઠને, ભુલું દુઃખનું ભાન,
આત્મ જ્ઞાનની અલખ ખુમારી, મધ્ય રહું મસ્તાન;
અજીતનાથ અવલોકું રે, અનુભવ માંહિ વાસો વશી. સુખ૦ ૫

(૬)

(૭)

દીપોત્સવ પર્વ (દીવાળી પર્વ.)

(રાગ ઉપરનો.)

દીવાળીને ભાળીરે, આજ મને આનન્દ અતિ,
જેઉં છું જયશાળીરે, પુરણ મહારા પ્રાણપતિ—એ ટેક.
પરમાત્માના નામસ્મરણની, પ્રગટાવું દીપમાળ,
અધકાર સહુ અલગ કરીને, દેખું દીન દયાળ;
પૂજું પ્રેમી પુણેરે, રહે ન ખામી એક રતિ. દીવાળીં ૧
પછી પૂજું હું માત શારદા, ઘો સાચી વિધાય,
આચી વિધામાં સુખ સાચું, હૈડું જ્યાં હરખાય;
કાચીમાં સુખ કાચું રે, મેળવવા નથી મારી મતિ. દીવાળીં ૨
પ્રેમે લેખ લખું હૈડાપર, પ્રથમ નમી ગણરાય,
પ્રણુ ભક્તિના ભાવો પેખી, દીલમાં સુખ દેખાય;
અમૃત્ય લહાવો લેતારે, વિરલા જગના જોગી જતી. દીવાળીં ૩
વિધવિધ પ્રાણાયામ કરી કરું, નાદાનુસંધાન,
કેટ કેટાકા કેરા કામે, ગાઉં અનહદ ગાન;
આગમ જાણે જ્ઞાનીરે, ગમારની ના પહોંચે ગતિ. દીવાળીં ૪
ભાત ભાતનાં કરું ભોજનીયાં, સાધનરૂપ સુખધામ,
પીરમું મહારા પ્રેમીજનને, એસે નહિ એક દામ;
સાધન તો છે સુંદરે, ક્ષેમ સદા ન સ્વલ્પ ક્ષતિ. દીવાળીં ૫
જે દિન થાય ભજન ભગવતનું, તે દીવાળી દીન,
જે દિન થાય નહિ સમરણ તે, છે દીવસ છિન્ન લીન;
અણત પ્રણુ નૌતમતારે, પહેલી આવી જાણી નહતી. દીવાળીં ૬

(૭)

(૮)

મનઘા રાજાને પ્રબોધ.

(રાગ ઉપરનો)

મનઘાણ મહારાજને, વિચારીને રાજ્ય કરે,
દેશ તમારા આજારે, જીતી જીતી કબજ કરે—એ ટેક
કૂર ભયંકર ક્રોધ લોલીએ, છીનવ્યો શાન્તદેશ,
રસ કસવતી પૃથ્વી છે બેની, તેના તમે નરેશ;
એ મેળવવા માટે રે, હૈડામાંહિ હાથ ધરો. મનવા ૧
હિંસા ચોરે છુટી લીધો, અહિંસા કોષ અગ્રુપ,
પૈસાવિણ પાયમાલ થયા છે, લીખારી છે મૂલ ભૂપ;
પાઠે કેમ પાલવશેરે, લગભગ આવી પહોંચ્યો મરે. મનવા ૨
સુખ દેનારી ખ્યારી તમારી, નિવૃત્તિ જે નાર,
પ્રવૃત્તિના ફંદે ફસીને, ત્યાગી છે આ વાર;
જરા વિચારી બેશોરે, દુઃખો વિમલ જલનો મરે. મનવા ૩
જપ તપ યમ નિયમાદિક સાધન, પ્રિયકર પ્રાણાયામ,
એ સર્વે પરિવાર તમારો, કીધો ફનામુકામ;
દુઃખના છે આ દહાડા રે, રાજ્ય પ્રાપ્તિને પથ પરવરો. મનવા ૪
મોંઘામાં મોંઘો આ માનવ જન્મ તણો છે ભેગ,
જ્ઞાન ખડ્ગ લઇને કરે મધ્યે, કરો રાત્રુના ભોગ;
આત્મ જ્ઞાનની સ્થાયેરે, અજીત દુઃખ સિંધુ તરો. મનવા ૫

મનનો બોધક મુનિ અજીતસાગર.

(૯)

પ્રમુ ચરણમાં પ્રીતિ હજો.

(રાગ ઉપરનો)

ખ્યારે આત્મ પ્રજ્ઞનારે, પદમાં મારી વૃત્તિ હજો,
વિષયતણી વહિલકારે, ખળી જળી ભસ્મ થજો—એ ટેક.

શુખદાયી ભક્તિ હું સાધું, પ્રસન્ન થજો પરમૈશ,
 ભવ ભ્રમણ કીધું મહેં ભારી, દુઃખના દેશ;
 હવે પ્રભુ એમાંથી રે, નિભાવવા કરે શ્રદ્ધાજો. પ્યારાં ૧
 નમિનાથને નમન કરું છું, પૂજું પારસનાથ,
 શાન્તિનાથનું સ્મરણ કરું છું, સેવું મલ્લીનાથ;
 વિનવું મહાવીર સ્વામી રે, નેહ કરીને નિભાવજો. પ્યારાં ૨
 કર્ણા કરજો હે કર્ણાકર ! સમતા સ્ત્રીના કંથ,
 વિકટ રાનમાં કાંઈ ન સૂઝે, નાવે નજરે પંથ;
 દયા કરી આ હીનને રે, સિધ્ધો માર્ગ સુઝાવજો. પ્યારાં ૩
 સિદ્ધ મુનિવર સેવિત આત્મા, આપો વિનય વિવેક,
 આત્મ અનાત્મપણું જોવાને, આપી સાચી ટેક;
 સદ્ગુણ સિંધુ ઈશ્વર રે, નજરથી ન્યારા ના થજો. પ્યારાં ૪
 શબ્દાવધે તો હશે ભિન્નતા, લક્ષ ન જાઓ લગાર,
 લક્ષવિષે લાંબેણો લહાવો, અંતર સુખ આગાર;
 અજ્ઞત વિમલની વાંચા રે, સ્નેહી સજ્જન સાંભળજો. પ્યારાં ૫

(૧૦)

ત્હારું શું છે ?

(રાગ ઉપરનો)

ચેતન ચેતી લેજે રે, શું દુનિયામાં છે તહારું,
 મસ્ત થઈ માયામાં રે, માની બેઠો છે મહારું—એ ટેક.
 બંધ થશે નાડીની ગાડી, બંધ થશે દશ દ્વાર,
 દુનિયા દુઃખદાયી દેખારો, પ્યારી કરશે પુકાર;
 કુંવર રડે એક કોરે રે, કોઈ ન સાથે ધાનારું. ચેતન ૧
 જામન તે તો જલનો ગોરો, વીણસતાં નહિ ચાર,
 જાણે વિજળીનો ઝખકારો, ઝટપટ ચાલી જનાર;
 પાછો નહિ વળવાનો રે, મારે કરે સુકૃત સારું. ચેતન ૨
 ધન પણ કોઈ પુરૂષની પાસે, ઠરે નહિ એક ઠામ,
 પાંડવ પાંચે નૃપના પુત્રો, ગયા ત્યાગી વન ધામ;
 મારે ત્યાં શું મહોત્તું રે, અંદરપેટે અંધારું. ચેતન ૩

મોટાં મોટાં મંદિર મૂકી, મૂકી મનહર ખાગ,
 માલ ખળના મંડપ મૂકી, તણ પૈસા પોશાગ;
 મોટા મોટા મહીપતિ રે, ચાલ્યા તણ વિતતને ચાડ. ચેતન૦ ૪
 ધનને ભાળી ભરમાઈશ ના, ભરમ એજ છે ભૂલ,
 ટકયું નથી ને નથી ટકવાનું, પ્રાણાન્તે પ્રતિકૂલ;
 જાણું તણ જાતે રે, સાથે નથી જનાડ. ચેતન૦ ૫
 તનડું તે પણ કાચો ઘટ છે, ફટ ફટ ફુટી જાય,
 એ રીતે ફુટી જનાડ, તેમાં શું તલસાય;
 ત્યાંજ સુધી એ તહાડું રે, ચિતામાં છે ચઢનાડ. ચેતન૦ ૬
 ખોરી ખોરી સખત ઘાવથી, ભરમ કરે તન ભાઈ,
 સળગી જશે સ્વરૂપ સમયમાં, સાચી નથી સગાઈ;
 ફરી કહી નથી મળવું રે, કર્મસાથ સંચરનાડ. ચેતન૦ ૭
 ત્રાઘ ત્રાઘ પોકારે પ્રાણી, કીધાં નહિ શુભ કાજ,
 એનાં ફળને અનુભવું છું, અરે અરે કહી આજ;
 પીડા પુરણ દે છે રે, આ દુઃખ કોને ઉચ્ચાડ. ચેતન૦ ૮
 ગાડી ઘોડા લાડી વાડી, હીરા માણેક હાટ,
 એ કોઈ જીવ સંગાથ ન આવે, નાવે પૃથ્વી પાર;
 અન્ત સમે સહુ અળગું રે, સહાય ન કોઈ કરનાડ. ચેતન૦ ૯
 જુઠા જગની સગાઈ જુઠી, જુઠા જગનો પ્રેમ,
 સાચું છે નિજ આતમ શરણું, આતમ ભજનમાં ક્ષેમ;
 સમજી સાચું એવું રે, પ્રભુ ભજન કરજે પ્યાર. ચેતન૦ ૧૦
 શ્રીમદ્ સદ્ગુરુ કેરા જ્ઞાને, સમજ્યો સત્ય સ્વરૂપ,
 અજીતસાગર થયો હવેથી, ભૂપ તણે પણ ભૂપ;
 હૈડું તો હરખાચું રે, સમજી સ્વાત્મ સ્વરૂપ સાર. ચેતન૦ ૧૧

મનને મનાવળી.

સમજી લે મન સમજી લે મન, સવળી વાટે ચાલરે,
 કર પ્રભુ સંગાથે પ્રીતી, શીર કોપી રહ્યો છે કાળરે—ટેક.
 આશુખ્ય એળે ચાલીયું, થયાં વર્ષ પાંચ પચાસરે,
 પણ ધર્મસાધન નવ કર્યું, થવા વખત આવી ખલાસરે. સમજી ૧

માનવભવ રૂપ દિવસ છે જ્યાં, તેજ સત્ય જણાયરે,
 અન્ય ભવ રૂપ રાત્રિમાંહી, કારજ કાંઈ ન થાયરે. સમજી ૨
 જુઠા જગની જુઠી બાજી, જુઠો જગતનો પ્યારરે,
 માત તાતને ભ્રાત જુઠાં, જુઠો સકલ સંસારરે. સમજી ૩
 આવજુ માસની વાદળી, હળી મળી વળી વેરાયરે,
 આ સંગ સંસારી તણે તે, દરીયે કુળી જાયરે. સમજી ૪
 માડું માડું શું માને ભાઈ ? આપણું કોઈ ન થાયરે,
 તણ ચાલવું છે અન્તમાં ત્યાં, કોઈ ન આવે સહાયરે. સમજી ૫
 પરમધોર સ્વરૂપ જેહનું, દેખતાં ડર થાયરે,
 એવે મસાણે કૈંકના તન, ઉપર લાગી લહાયરે. સમજી ૬
 કરે રૂદન પરિવાર આખો, બૈરી કરે હાય હાયરે,
 મિત્રો આવી મસાણુ સુધી, ભરૂંમ કરી ઘર જાયરે. સમજી ૭
 બે ત્રણ દિવસ ચાલીયા, કર્યો કારમો કકળારે,
 વહી જતાં અતિ આંસુ આંખે, ઉર ભર્યા ઉચ્ચારે. સમજી ૮
 એથી અધિક દિન ચાલીયા, હવે થયા પાંચ છ સાતરે,
 દરા પંદર વીશ પચીશ પછી થયો, માસ પણ ભલી ભાતરે. સમજી ૯
 રોવું ફૂટવું બંધ કીધું, નામ પણ કર્યું બંધરે,
 વધ પછી તો વાત બંધજ, ચેતી લે ચિત્ત અંધરે. સમજી ૧૦
 કરી કૂર કાર્યો મદ ભર્યાં, ભલે આણુશો અભિમાનરે,
 ઉઠી જવું અન્તમાંહી, નથી રહેવાનું નિશાનરે. સમજી ૧૧
 ચેત ચિત્તમાં ચેત ચિત્તમાં, આતમસહ કરે હેતરે,
 નથી નક્કી જીવતરની ઘડી, કરે કુબુદ્ધિ સાથ કુહેતરે. સમજી ૧૨
 સારી કરણી સાથ આવે, સાચું સ્વાત્મ સ્વરૂપરે,
 અજીતસાગર સમજી ઘટમાં, આનંદ રૂપ અનૂપરે. સમજી ૧૩

જીવાત્મારૂપ વણિકૂને પ્રબોધ.

(રાગ ધનાશ્રી.)

સમજી કરો વ્યાપાર, વ્યાપારી સમજી કરો વ્યાપાર—એ ટેક.
 મૂલ મૂડી તમે ખોશો નહિ જે, છે માનવ અવતાર—વ્યાપારી ૦ ૧
 મૂલ મૂડીનું વ્યાજ કરી લેયો, તો પામો ભવપાર—વ્યાપારી ૦ ૨

(૧૧)

ઉત્તમ વસ્તુની ભરી હયો દુકાનો, નવનવી વિવિધ પ્રકાર—વ્યાપારી૦ ૩
સતસમાગમ માણુકમાતી, હાટક પ્રભુના ઉચ્ચાર—વ્યાપારી૦ ૪
કામ ક્રોધ એ અનાદિ પદારથ, છે દુઃખરૂપ અપાર—વ્યાપારી૦ ૫
પ્રભુ કૃપાનો ભરી હયો ખજાનો, એ છે અખુટ ભંડાર—વ્યાપારી૦ ૬

(૧૩)

માનવહંસને પ્રબોધના.

(ગરબી)

(મને મૂડીને ગયો છે મારો છેલ્લો—એ રાગ.)

માનવહંસ ઉડી જાશે કયા દેશમાંરે,
તેનો ખ્યાલ જરા હાલ કરો કાં ન જરા ધ્યાન. માનવ૦ ૧
વિના સાર આ અસાર પથિકાત્રમેરે,
આવી ઘેન મધ્યરેન, મોહ કેરી છે નિહાન. માનવ૦ ૨
મધ્યરાત છે ન ભાન વિકટ પંથનુરે,
કામ ક્રોધ મોહ મગર રહે કૂર ભરપુર. માનવ૦ ૩
જરા જો વિચારી કોણુ તેમાં તાહરેરે,
વિના સ્થાય કેમ થાય ના જવાય જ્યાં નિશાન. માનવ૦ ૪
જવા આશાનો ઉલ્લાસ ખાસ ઉરમાંરે
સંત તણે અહો હાથ અજીત નાથ છે જર. માનવ૦ ૫

(૧૪)

રાગ ઉપરનો. (ગરબી બીજી)

ક્ષણિક જગત આજ સત્ય કહું માનજેરે,
ઘરખાર દિલદાર નિજ યાર છે અસાર. ક્ષણિક૦ ૧
અનંતકાલ ઉઠી જાતું જરે એકલુરે,
માને માફ આ તમાફ આ નહાફ આમાં પ્યાર. ક્ષણિક૦ ૨
ભાસે પાણીમાં પરપોટડા નવા નવારે,
ફટ લેઈ ટુટી જાય નવ ધાય જરીવાર. ક્ષણિક૦ ૩
ઉગે-રંગ નવરંગના આકાશમાંરે,
પગ એકમાં વેરાય કરો હાય ઘડીવાર. ક્ષણિક૦ ૪
મૂઝી શોક કરો શોખ પ્રભુ નામનારે,
કહે અજીત અરે ભ્રાત ? સ્મરો શાન્તિ ધરી પ્યાર. ક્ષણિક૦ ૫

(૧૨)

(૧૫)

૫૬ (રાગ ગરબી) ગહુંલી.

(જેણે ગાયા ગોવિન્દ ગુણ ધન્ય જનમ ધરી આ-એ રાગ.)

કહું એક વાત શુભ રીતની, સમજે શાણી,	
સુંદર છે આતમહીતની, સમજે શાણી.	૧
કદી વદીએ જીકાં વેણ નહિ, સમજે શાણી,	
ખનીએ દુઃખનાં કદી દણ નહિ, સમજે શાણી.	૨
સ્વચ્છ સદા દિલ રાખવું, સમજે શાણી,	
વળી પ્રિયકર ભાષણ ભાખવું, સમજે શાણી.	૩
કદી દુલવો નહિ પર પ્રાણને, સમજે શાણી,	
મહી લેવાં સુખનાં લહાણને, સમજે શાણી.	૪
આતમ સરખા સહુ આતમા, સમજે શાણી,	
પ્રિય કરી લેવા પરમાતમા, સમજે શાણી.	૫
પિયરે સેવા નિજ તાતની, સમજે શાણી,	
માનવી આજ્ઞા વળી માતની, સમજે શાણી.	૬
મોટાને આદર આપવો, સમજે શાણી,	
નહિ નીતિ પથ ઉથાપવો, સમજે શાણી.	૭
સંપૂર્ણ સેવા નાથની, સમજે શાણી,	
છે કર્મરેખ જે સાથની, સમજે શાણી.	૮
પતિના દુઃખમાંહિ દુઃખી થવું, સમજે શાણી,	
પતિના સુખમાં સુખીયાં થવું, સમજે શાણી.	૯
શુભદ્વાર સાફ રાખો સદા, સમજે શાણી,	
નહિ મલિનતા રાખો કદા, સમજે શાણી.	૧૦
કલેશ કદી કરીએ નહિ, સમજે શાણી,	
નિજ કુળનો વેષ તજે નહિ, સમજે શાણી.	૧૧
પિતાનું કુળ અજવાળીયે, સમજે શાણી,	
અંતરના દોષો ટાળીયે, સમજે શાણી.	૧૨
અણતસાગર મુનિ ઉચરે, સમજે શાણી,	
જો પાળે તો નક્કી તરે, સમજે શાણી.	૧૩

(૧૩)

(૧૬)

મહુંદી.

(અચ્ચકા મચ્ચકા કારેલી—એ રાગ.)

- સદ્ગુરૂની શીતલ છાયા બેન, મારે ત્યાં મન માને છે,
તન મનના તાપ બુઝાયે બેન, મારે ત્યાં મન માને છે. ૧
- આતમધન ત્યાં પરખાયે બેન, મારે ત્યાં મન માને છે,
પરમાતમ રૂપ આળખાયે બેન, મારે ત્યાં મન માને છે. ૨
- છે સત્ય માર્ગની વાતો બેન, મારે ત્યાં મન માને છે,
જ્યાં મોહશત્રુની ઘાતો બેન, મારે ત્યાં મન માને છે. ૩
- છે ઉત્તમ અહિં સત્સંગ બેન, મારે ત્યાં મન માને છે,
નથી દુષ્ટ જનોની સંગત બેન, મારે ત્યાં મન માને છે. ૪
- નિત્ય નવલો સ્નેહ ત્યાં ઉપજે બેન, મારે ત્યાં મન માને છે,
શાન્તિની વર્ષા વરસે બેન, મારે ત્યાં મન માને છે. ૫
- નથી શોક તજું તો નામજ બેન, મારે ત્યાં મન માને છે,
દરશાવે આતમ ધામજ બેન, મારે ત્યાં મન માને છે. ૬
- ઉપદેશ સરસ ત્યાં થાયે બેન, મારે ત્યાં મન માને છે,
જ્ઞાનમાર્ગનો દેશ ગવાયે બેન, મારે ત્યાં મન માને છે. ૭
- છે સત્ય દીપક ત્યાં કરીયા બેન, મારે ત્યાં મન માને છે,
સત્સુખના ભરિયા દરિયા બેન, મારે ત્યાં મન માને છે. ૮
- અંતર સુખના દરખારો બેન, મારે ત્યાં મન માને છે,
દખાડે સાચાં દ્વારો બેન, મારે ત્યાં મન માને છે. ૯
- મને ત્યાં વિશ્વાસ વસ્થો છે બેન, મારે ત્યાં મન માને છે,
સુષ્ઠી બોધ ઉદ્ધાસ વધ્યો છે બેન, મારે ત્યાં મન માને છે. ૧૦
- પાપક્ષય નિશ્ચય થાયે બેન, મારે ત્યાં મન માને છે,
શ્રી પુણ્ય ઈન્દુ પ્રગટાયે બેન, મારે ત્યાં મન માને છે. ૧૧
- ત્યાં દૃઢયે પ્રભુજી રહેશે બેન, મારે ત્યાં મન માને છે,
અશ્વત્થાગર જ્ઞાનજ દેશે બેન, મારે ત્યાં મન માને છે. ૧૨

(૧૪)

(૧૭)

ઉપદેશવિષે ગરબી.

(અક્ષમેલી ૨ અંગે માત ગેવાને જમએ—એ રાગ.)

કરી ગુરૂ સંગાથે પ્રીત, પ્રભુ પથે જમએ;
બુઢી આ જગની રીત, ત્યાં શું હરખાયે—એ ટેક.
જો તુજને અભિમાન હોય કે, છે સુતનો પરવારજો;
તો આ જુઠ્ઠાણી દષ્ટિ કર, બાળક બાર અઢાર ત્યાં શું ૧
હોય હૃદયમાં અર્ધ એમ કે, સુંદરી છે બે ચાર જો;
તો જો કુકડાને કામિનીનો, દશ પંદર શણગાર. ત્યાં શું ૨
કોધ કરીને જો કુલે કે, મુજસમ કોધી ન કોધ જો;
તો આ સાણસડે પકડેલા, સર્પ દુઃખી લે જો. ત્યાં શું ૩
કામીપણું જોઈ રીઝે તો, તેમાં નથી કંઈ સાર જો;
તુજ કરતાં છે અર્થ પ્રાણીમાં, વાણકરણ અપાર. ત્યાં શું ૪
રૂપ વિષે પણ રાગ કરે તો, તુજ કરતાં રૂપવાન જો;
બળી જળીને રાખ ગયા થઈ, ઘટ ધરતા ગુમાન. ત્યાં શું ૫
ઘર મોઢા રંગેલાં જોઈ, હૈડામાં હરખાય જો;
એ ઘરે આ અવનિપર મૂકી, ચાલ્યા મહાજનરાય. ત્યાં શું ૬
પરદારાપર પ્રેમ કરીને, હૃદયમાં રીઝાય જો;
રાવણ રાજ રણ રડવડીયો, એતે કયમ ભૂલાય. ત્યાં શું ૭
જોખન ખીલ્યું નજરે જોઈ, મનમાંહિ મકલાય જો,
તો જો આ ઘરડી ડાશીથી, ધીમે ધીમે ન ચલાય. ત્યાં શું ૮
તેને પણ એકદિન તુજ જેવો, જોખનનો ઝણકાર જો;
પ્રાપ્ત હતો પણ તાળી દબને, જતાં ન લાગી વાર. ત્યાં શું ૯
રાત્રિ તુજ કાપે છે આયુષ્ય, દિને ધુમે શિર કાળ જો;
ક્ષણભંગુર આ જગની માયા, અંતે છે વિકાળ. ત્યાં શું ૧૦
એવું સમજ પામર જીવ તું, કર પ્રભુ સાથે ખ્યાર જો;
અજીતસાગર સદ્ગુરૂ સંગે, જમએ ભવજળ પાર. ત્યાં શું ૧૧

મુ'અઈ.

તારીખ ૧૧-૧૧-૧૧

(૧૫)

(૧૮)

ગુરુદર્શનવિષે ગરબી.

(રાગ ઉપરનો.)

સખી ચાલો હરખે આજ, ગુરુદર્શન કરીએ—એ ટેક.
દર્શન કરીએ દુઃખ વિસરીએ, સુખસિન્ધુમાં તરિયે રે;
શિવધર વરીએ શાન્તિમાં ઠરીએ, ભવ અટવી નવ કરીએ ગુરુ૦૧
સદ્ગુરુ તો પારસમાણુ માનો, અતિ મોંધું છે રતન જો;
જીવ લોહનું કનક બનાવે, કરી ઉપદેશ પ્રયત્ન. ગુરુ૦ ૨
અનિત્ય સુખમાં નવ હરખાયે, દુઃખીયો છે શૃંગાર જો;
એ સંગે આતમ દુઃખ પામી, સેવો ન કરી વિચાર. ગુરુ૦ ૩
પાણીનો પરપોટો જેવો, થાય ને ફુટી જાય જો;
તેવો છે આ જગનો મેળો, ભેગો થઈ વિખરાય. ગુરુ૦ ૪
જેમ કપુરની ગાટી ખુદલા,—સ્થળથી ઉડી જાય જો;
એવી જગજન કેરી સગાઈ, હૈયે શું હરખાય. ગુરુ૦ ૫
જ્ઞાન સ્વરૂપી ઔપધ લઈએ, ખપાવા ભવના રોગ જો;
અમૂલ્ય અવસર માનવભવનો, જરૂર સુંદર જોગ. ગુરુ૦ ૬
અસંખ્ય પ્રદેશી આતમરાજ, અનન્ત સુખ ભંડાર જો;
એ સંગાથે ગોઠડી કીજે, થાયે જય જયકાર. ગુરુ૦ ૭
સદ્ગુરુનો ઘડી એક સમાગમ, છે રૂડા સતસંગ જો;
કુમતિ દિલની દૂર કરીને, ભવનો કરતો ભંગ. ગુરુ૦ ૮
જન આજ્ઞાઓ ઘેન સમજવી, સાચી વાટે વળવાજો;
ગુરુ સદખું નથી જગમાં કોઈ, લાગે દુઃખડાં ફળવા. ગુરુ૦ ૯
ચતુર્મતિની ચાલો ચતુરા, થાઓ ઋતુ તૈયાર જો;
અજીત નિજ આતમ આળખવા, હવે ન કરવી વાર. ગુરુ૦૧૦

(૧૯)

શાન્તિબેનને આમંત્રણ.

(૫૬ રાગ ગરબી.)

બહાલ કરીને બહાલી શાન્તિ ઘેન, આવ મારે ઘેર આજે,
આજે મારે ઘેર સદ્ગુરુજીની કૃપાયજો;
આજે મારે ઘેર રનેહસિન્ધુ છલકાય જો. બહાલ૦ ૧

તહારે માટે હું જપ તપ કરી, આરાધું સુમંત્ર સદા,
 તહારે માટે હું પીઠિ, ઋષિઉપદેશરૂપી આજ સુધા;
 તહારે માટે તો કરું, મંદિર માંહિ પ્રકાશ જો,
 તહારે માટે હું ધરું, આનંદ અતિ ઉદાસ જો. જ્ઞાન ૦ ૨
 ભક્તિ રૂપી ભગિની તે જોન, એક મારી બીજી સખા,
 તહારે માટે ઘેર આવી, બીરાજી મહેમાન જો;
 તહારે માટે મેંતો અન્ય સખી સાથ અરે ! વેર કર્યો,
 મહારાં હૈરાં તો સખી તહારા સુપ્રેમનાવ માંહિ ઠર્યો;
 તહારે માટે તો બધો સંસાર છેક ખુરખાન જો. જ્ઞાન ૦ ૩

(હરિગીત)

જગમાં બીજી સખીઓ ખરી, પણ તુંજ સાચા સ્નેહની,
 વળી તુંજ છે વરસાવતી, નદીઓ ખરેખર મેહની;
 પગલાં ભરે કુંકુમ ભર્યો, તું હેત સાથે જોડેન જ્યાં,
 તેનેજ નૌતમ નરભવે, મલતું સદૈવ સુચેન ત્યાં.

(કુલ)

તહારાવિના કોઈ દિલભેદી વાત કહેવા યોગ્ય નથી,
 તહારાવિના તે કોઈ ભાવ ધરવાને વસ્તુ ભોગ્ય નથી,
 તહારાં અમીભર્યો અજર અમર જોડેન દર્શી જો. જ્ઞાન ૦ ૪

(હરિગીત)

પૂજનીક દેવિ સમાન મેહાદી જોનની હું જોન છું,
 સ્વામી વિનાની વિશ્વમાં દુઃખીયારી દુઃખની કહેણ છું;
 આનંદના મંદિર જઈ સ્થિર સ્થાપવા તું ઇષ્ટ છે,
 સંબંધ તહારો શકરા કે ઇશ્વરસથી મીષ્ટ છે.

(કુલ)

હવે તહારો તો જોડેની પરમ સુખદ શુભ સાથ કર્યો,
 તહારા વિષે તો જીવ પૂર્ણ સ્નેહ સાથ આજ મહારો ઠર્યો;
 હવે મહારો તો જોડેની કરવો સફળ સંગાથ જો. જ્ઞાન ૦ ૫
 આપણ ઉભય હે જોડેની પ્યારી ? એક નાથ તણી વધૂ,
 સૌભાગ્યવંતી હાલ તું ને, ભવિષ્યની હુંતો વધૂ;
 તહારા સ્વામીના મને કરાવી આપ મેળાપજો,
 તહારી દુઃખી જોડેન કેરું વચન ના ઉથાપજો. જ્ઞાન ૦ ૬

(૧૭)

(હરિગીત)

તુજ ચરણમાં મુજશીર આ કુકાવીને અર્પણ કર્યું;
બૂડાવ ભવજળ માંહિ કે ઉતાર કરજે મન ઠંથું;
મુજને હવે ગમતી નથી આ વિશ્વની ઉપાધિઓ,
મુજને ઘડી તજતી નથી, આધિ અને વળી વ્યાધિઓ.

(કુલ)

આજે અણતનાથ સાથ ખેડેની ગોઠડી કરાવી લેજે,
સ્વામી સંગાથ યોગ્ય વર્તવાની આવી તું ખતાવી કે જો;
ભૂદીશ નહિ એથી ત્હારો કદીય ઉપકાર જો;
મારે માટે તો ઘેર એક દિવસ તું પધાર જો. બહાણ ૭

(૨૦)

ગુરુદર્શન વિષે.

(આધવજી સંદેશો કહેજો શ્યામને—એ રાગ.)

સદ્ગુરનાં દર્શન તે અતિ સોહામણાં,
કાળે દરિયે દુઃખડાં દાટણ હારજો—એ ટક.
ચાલો ખેડેની જઈએ આપણ દર્શન,
જ્યાં સદ્ગુરજી આપે છે ઉપદેશ જો;
વચનામૃતના મેહુલા જ્યાં વરસી રહ્યા,
વિરતિ રૂપી વાયુ વાય વિશેષ જો. સદ્ગુર ૧
નિર્મળ જળના સ્નાન થકી શું થાય છે,
નિર્મળ થાયે બહાર કેરાં અંગ જો;
પવિત્ર કરે છે અતઃકરણ પ્રયોધથી,
શ્રી સદ્ગુરનો સુંદર શુભ સત્સંગ જો. સદ્ગુર ૨
પ્રાતઃકાલે સૂર્ય ઉદય નિત્ય થાય છે,
પ્રાણીમાત્રને આપે ઉપર પ્રકાશ જો;
સદ્ગુરની સત્સંગતિ રૂપી સૂર્ય તે,
કરતો મનના અધકારનો નાશ જો. સદ્ગુર ૩

ત્રાંબુ રૂપું સોનું મણિ માણિકની,
માત્રાઓ તો ઢાળે તનના રોગ જો;
પણ સદ્ગુરૂના યોધ રૂપી આ ઐપધી,
મનના રોગો કાપી કરે નિરોગ જો. સદ્ગુરૂ ૪

ગુરૂવચનામૃત અમર કરી દે પ્રાણીને,
ભવ ભટકામણ ભાગ્યાનો ઉપાય જો;
મોહ મદિરા કેરી ઘેન ટળી જવા,
એ સરખું બીજું નથ કાંઈ જણાય જો. સદ્ગુરૂ ૫

વિપય હલાહલ મીઠું સ્વાદે ઝેર છે,
પીતાં પીતાં ઉપજે છે બહુ સ્વાદ જો;
પરિણામે હણનારું એ તો આત્મનું,
ગુરૂવચનામૃત આપે અમર આલહાદજો. સદ્ગુરૂ ૬

અનંતકાળથી બહેની ! દુઃખ માથે ફેરે,
જન્મ મરણ ધરતાં નવ આવે પાર જો;
ચેતન થઇને ચતુરા બહેની ચેતીયે,
દુઃખ હરવા ભવ તરવા નરતનુ સારજો. સદ્ગુરૂ ૭

જનવર પ્રભુની આજ્ઞા સુખકર જીવને,
દાષ વિનાની વાણી તણે પ્રવાહ જો;
એ પર ઉત્તમ શ્રદ્ધા કરવી આપણે,
એ પર ધરવો સંપૂર્ણ ઉત્સાહ જો. સદ્ગુરૂ ૮

નિર્લોભી નિષ્કામી મુનિજન ધર્મના,
જંગમ તીરથ કરતા જીવ ઉપકાર જો;
આગમમાં ભાખેલાં વૃત સહુ પાળતા,
દયા કરીને કરતા વિશ્વ વિહાર જો. સદ્ગુરૂ ૯

અમૃત અવસરવાળો માનવ જન્મ છે,
તેમાં પણ શ્રી શ્રાવકનો અવતાર જો;
પામીને સદ્ગુરૂની સંગત કીજો,
અજીતસાગર ઉચરે છે નિરંધાર જો. સદ્ગુરૂ ૧૦

(૧૯)

(૨૧)

“જીવમુસાફર જંજાલી.”—ગરબી.

(અચકા મચકા કારેલી—એ રાગ.)

અહિં આવી શું સુખ પામ્યો રે ?	જીવ મુસાફર જંજાલી;	
વળી શાં શાં દુઃખડાં વામ્યો રે ?	જીવ મુસાફર જંજાલી.	૧
ભગવતને ના ભજી લીધા રે,	જીવ મુસાફર જંજાલી;	
નવ રસ્તે ચાલ્યો સીધા રે,	જીવ મુસાફર જંજાલી.	૨
પ્રભુપથે જાતાં અડક્યો રે,	જીવ મુસાફર જંજાલી;	
માટે ભવવનમાં ભાડક્યો રે,	જીવ મુસાફર જંજાલી.	૩
હજી ચેત હાથ છે ખાજી રે,	જીવ મુસાફર જંજાલી;	
રૂઠ આતમ થઇને રાજી રે,	જીવ મુસાફર જંજાલી.	૪
હજી આશા ઉર ધરે છે રે,	જીવ મુસાફર જંજાલી;	
કર્મી પણ દુષ્ટ કરે છે રે,	જીવ મુસાફર જંજાલી.	૫
ધર્મોદય રૂપ તુજ નાજું રે,	જીવ મુસાફર જંજાલી;	
અન્તે ના ઉત્તમ જાણું રે,	જીવ મુસાફર જંજાલી.	૬
તું રક્ષા એની કરી લે રે,	જીવ મુસાફર જંજાલી;	
તું ધ્યાન પ્રભુતું ધરી લે રે,	જીવ મુસાફર જંજાલી.	૭
કર મૈત્રી પ્રભુની સાચી રે,	જીવ મુસાફર જંજાલી;	
સાધુસંગે રહે રાચી રે,	જીવ મુસાફર જંજાલી.	૮
રહે મોહચોરથી ડરતો રે,	જીવ મુસાફર જંજાલી;	
તેની યારી નવ કરતો રે,	જીવ મુસાફર જંજાલી.	૯
તુજ સુખડાં એ હરી લેશે રે,	જીવ મુસાફર જંજાલી;	
દુઃખકૂવે નાખી દશે રે,	જીવ મુસાફર જંજાલી.	૧૦
કર ઇષ્ટ આરાધન નિત્યે રે,	જીવ મુસાફર જંજાલી;	
ગુરૂસંગતિ કર શુભ રીતે રે,	જીવ મુસાફર જંજાલી.	૧૧
જહાલો કર ઉર વૈરાગ્ય રે,	જીવ મુસાફર જંજાલી;	
તું જાગ હવે તો જાગ રે,	જીવ મુસાફર જંજાલી.	૧૨
ચેતન ચેતીને ચાલ રે,	જીવ મુસાફર જંજાલી;	
વળી જહાલમથી કર જહાલ રે,	જીવ મુસાફર જંજાલી.	૧૩
કર ગુરૂની સંગત આજે રે,	જીવ મુસાફર જંજાલી;	
કહે અજીતમુનિ તુજ કાજે રે,	જીવ મુસાફર જંજાલી.	૧૪

(૨૦)

(૨૨)

“ સર્વો શાન્ત સુધારસ પીજીયે. ”

(ગરબી.)

લાખેણા લહાવો લીજીયેરે, સર્વો શાન્ત સુધારસ પીજીયે,
અનુભવ અમૃત સદ્ગુરુ આપે, એવું એઓને જઈ કીજીયેરે—સર્વો ૧
ભવસાગરની ભટકામણ છે, એને દેખીને નવ રીઝીયેરે—સર્વો ૨
મોહશત્રુએ બહુદિન દુઃખ દીધાં, એના ઉપર હવે ખીજીયેરે—સર્વો ૩
વિધ સકલમાંથી વાસના ઉઠાવી, ગુરુજીને આત્મદાન દીજીયેરે—સર્વો ૪
ગુરુકૃપા રૂપ વિમલ વારીથી, અંતરના ક્ષેત્રો ભીંજીયેરે—સર્વો ૫
અજ્ઞાન લોક ભલે વિધન નાખે, એથી જરા નવ ખહીજીયેરે—સર્વો ૬
દુર્લભ માનવ ભવ પામીને, આત્મ પ્રભુને પીજીયેરે—સર્વો ૭
અજીતસાગર પ્રભુ અનન્ત પ્રદેશી, વારંવાર વારણાં લીજીયેરે—સર્વો ૮

(૨૩)

(ઓપવજી સંદેશો કહેજો સ્થામને—એ લય.)

જગમાંહી જન્મીને જીવ તહે શું કર્યું ?
પામી મોંઘો માનવનો અવતાર જો.—જગમાંહી ૧
અમૃત અવસર પામ્યો અતિશય પુણ્યથી,
કર્યું નહી કાંઈ સુકૃત આત્મ કાજ જો;
વિપદ ભરેલા વિષનું પાન કર્યા છતાં,
હરતે આવ્યું અમૃત કરતો ત્યાજજો.—જગમાંહી ૨
મોહરૂપી મદિરા પીને તું શું સુતો,
ભર નિદ્રા ત્યાગીને આત્મ, જગ જો;
દીન પ્રાણીને દીધાં દાન નહી કંઈ,
બીજના દુઃખમાં નવ લીધો ભાગ જો.—જગમાંહી ૩
અંતરદષ્ટિ વાળી ઘડી બેઠા નહી,
દુષ્ટ વિચારો કરતાં ન વાળ્યું મન જો;
દુઃખના સાગર રૂપી આ દુનીયા વિષે,
તરવો સાડ કરી લે તું સુભજન જો.—જગમાંહી ૪

(૨૧)

તુષ્ણા રૂપ વૈતરણી નદીમાંહી વહ્યો,
ખોળ્યા નહી તે પાર ઉતારણ હાર જો;
સદ્ગુરૂ વિના તરતાં શી રીતે આવડ,
માટે જીવડા ! કર તહારો ઉદ્ધારજો.—જગમાંહીં ૫
માતા જેવી માની નહી પરમાનિની,
બ્રહ્મચર્ય પણ પાળ્યું નહી તલભાર જો;
આ ભવમાં પણ મુખડાં તું નવ પામીયો,
પરભવ જાવા યત્ન કર્યો ન લગારજો.—જગમાંહીં ૬
અરે અધુધ ? તું ચેત બનીશ નહિ આલસુ,
જીવનદોરીનો કશો નહી નિરંધાર જો;
અજીત પ્રભુ સાથે કરી લે તું પ્રીતડી,
તેથી તહારા ભવની બેડલી પાર જો.—જગમાંહીં ૭

(૨૪)

આત્માને ઉપદેશ.

(ભિક્ષા દે ને રે મૈયા પીંગલા—એ રાગ.)

આતમધન ઓલખ્યા વિના, એજે જન્મારો જાયજી;
સત્સુખ તો તું પામ્યો નહી, મૂરખ મનમાં દુલાયજી.—આતમ ૧
પ્રાણીડાં સઘળાંએ વન ફરે, ખાતાં ફળ તથા ફુલજી;
પ્રભુનું ભજન કર્યા વિના, વન વસતું એ તુલ્યજી.—આતમ ૨
આંચ પાંખડી બંધ રાખીને, બગલાં ધરે છે ધ્યાનજી;
મનડું મોહનશું મળ્યા વિના, એવું ધ્યાન એ જાણજી.—આતમ ૩
ભગવાં કરે વણ લેદથી, વાઢી કપડાંના રંગજી;
આતમ રંગ લાગ્યા વિના, સર્વે રંગ બેરંગજી.—આતમ ૪
મગર પડ્યો રહે પાણીમાં, કૂર એ નિશાદીનજી;
ધ્રુવ આરાધ્યા વિના જેવું, જો રહેનારૂં મીનજી.—આતમ ૫
પાવેયા પાડે મોટી તાળીયો, કરે લટકાં અપારજી;
કેમ કરી આતમ સુખ મળે, આતમદષ્ટિ ન લગારજી—આતમ ૬

વીણા બજાવે વનપારધી, મનગમતું ત્યાં ગાયજી;
 વણ અપરાધે હરણ હરે, દુઃખજળમાં ડુબાયજી.—આતમ ૭
 એમ બજાવે વાણંત બહુ, કરે જીવું ભજનજી;
 કયાંથી આત્માની સિદ્ધિ થશે, મેલું છે બહુ મનજી.—આતમ ૮
 જેવું છે મન તહાડંજગ વિગે, જેવો જગમાં છે પ્યારજી;
 એવી લગન કર ઇશમાં, મળે સુખના ભંડારજી.—આતમ ૯
 ચકવર્તીનું જે સુખ છે, એનો પણ નાશ થાયજી;
 અલખ આરાધક સાધુ તો, મોટા રાજના રાયજી.—આતમ ૧૦
 કારણ એ સુખ કોઈ દિને, નથી પામતું નાશજી;
 એ સુખ પામ્યા જ્યાં સુધી નહિ, ન મટે ત્યાં સુધી પ્યાસજી.—આતમ ૦૧૧
 અજર અમર ને આનન્દ છે, આતમ રાજનો દેશજી;
 અજીતસાગર કહે ચેતીને, ભજો ભાઈ શ્રીજીનેશજી.—આતમ ૦૧૨

કાઠના જય વિષે.

(બેખરે ઉતારો રાગ ભરયરો—એ રાગ.)

ફેગાર શું કુલાય છે, મૂર્ખા મનુષ્ય આવારજી;
 મનમાંહી નક્કી માનજે, સ્વપ્ના સરખો સંસારજી.—ફેગાર ૦ ૧
 ઉગે છે આદિત્ય તે, અવશ્ય આથમી જાયજી;
 તેમજ જન્મેલા જીવને, કાળ નિશ્ચય ખાયજી.—ફેગાર ૦ ૨
 ચોમાસાની લીલી ઘાસ તે, મુકાઈ જાય જરૂરજી;
 એમ તારી લીલી વાડીને, જાણ આકના તૂરજી.—ફેગાર ૦ ૩
 ચંદ્ર ઉગ્યો તહારા ચેકમાં, નિર્મલ સ્વેત દેખાયજી;
 સૂર્ય ઉદય થતાંની માંહી, એની કાન્તિ પલાયજી.—ફેગાર ૦ ૪
 એમ તહારો રૂડો દીપતો, બહાલો સર્વ વ્યવહારજી;
 કાળ આવે જશે એક દીને, થાશે હાહાકારજી.—ફેગાર ૦ ૫
 મિત્ર મુકી તને ચાલીયા, સુગા જઈ રમશાનજી;
 હજીય સુધી નવ આવીયા, દીસે ઘર એનાં રાનજી.—ફેગાર ૦ ૬

એરે મારગ તહારે ચાલવું, મુખ મનમાં વિચારેલું;
 મંદિર સાથ આવે નહી, નાવે પ્યારીના પ્યારેલું.—શ્રેગૃહ ૭
 નવી આણેલી તીજેરીઓ, નવા બનાવેલા બાગેલું;
 જોઈ જરા નવ રીઝવું, કાળ તાકે છે લાગેલું.—શ્રેગૃહ ૮
 જરૂર જવાનું છે જાણવું, વસવું અવશ્ય મશાણેલું,
 કેમ કરી હવે રોગ રળે, રગ રગ વ્યાધ્યું રસાણેલું.—શ્રેગૃહ ૯
 આપે સુગંધ સરસ અહો, કેવું દીસે કપૂરેલું;
 સુકચું દેખલ ઉપર ઘડી, રહ્યાં નવ તલપુરેલું.—શ્રેગૃહ ૧૦
 એમ દિવસ અને રાત્રી, સન્ધ્યાકાળ સવારેલું;
 આયુષ્ય આજીવન થાય છે, નથી એક ઉદ્ધારેલું.—શ્રેગૃહ ૧૧
 સમજ સમજ એરે માનવી ? કરી લે ઉત્તમ કાળેલું;
 અણતસાગર કહે આતમા, નક્કી ઉદ્ધાર આજેલું.—શ્રેગૃહ ૧૨

“ આરે સંસાર અસાર છે. ”

(રાગ ઉપરનો.)

આરે સંસાર અસાર છે, નથી દખાતો સારેલું;
 ભજન પરમ ભગવાનનું, સાચું શિવપદ દ્વારેલું.—આરે ૧
 સગાં સંબંધી સહુ સ્વારથી, પુત્રાદિક પરિવારેલું;
 સ્વાર્થ દખી આવે ઠોડતાં, સ્વાર્થ સુધી સંસારેલું.—આરે ૨
 માડં માડં શું કરી રહ્યો, તાડં કોઈ ન થનારેલું;
 મોટા મોટા મુકી ચાલીયા, મહેલ મંદિર દ્વારેલું.—આરે ૩
 પાંડવ પાંચ પરાક્રમી, ફરતી અવનીમાં આણેલું;
 એજ અવની તણ ચાલીયા, વસ્યા જઈને મશાણેલું.—આરે ૪
 પૃથુરાજ દીલ્લી તણે રાજવી, હાથી જૂલે હજારેલું;
 યવન રાજ થકી હારીઓ, ગયો ત્યાગી દરબારેલું.—આરે ૫
 નરવીર શિવાજ શૂરો ઘણા, હરાવ્યા જેણે મુસલમાનેલું;
 તેહ તણ તન ચાલીઓ, છત્ર્યું હિન્દુનું સ્થાનલું.—આરે ૬
 પિતા રૂપે પુત્રની પછી, કોણ કરશે બરદાસલું;
 કરે નહીં પણ કોઈ દિન, એના જીવનો કયાં વાસલું.—આરે ૭

પ્રમદા રૂવે પતિ પાછળે, સ્વર્ગે ગયા સ્વામીનાથજી;
 મ્હારી દશા હવે શી થશે, મને કીધી અનાથજી.—આરે૦ ૮
 પુત્ર રૂવે પિતા પાછળે, વળી રૂવે બીજા ભ્રાતજી;
 દ્રવ્ય મુકી ગયા નહિ પિતા, ક્યાંથી થાય નાત જાતજી.—આરે૦ ૯
 મિત્ર કહે મારા મિત્ર વિના, કરશું ક્યાં જઈ વાતજી;
 કાઢશું ક્યાં દિલના ઉભરા, ગયું પ્રેમ પ્રભાતજી.—આરે૦ ૧૦
 જગત તણાં તે સંખન્ધી આ, રૂવે સ્વાર્થ સારજી;
 મારે સમજે તમે માનવી, અન્તે કોઈ ના તમારજી.—આરે૦ ૧૧
 સમજ એવું તમે સજ્જનો, કરો સ્વાત્મ સાધનજી;
 અણતસાગર મુનિ કહે, સાચું ઈષ્ટ ભજનજી.—આરે૦ ૧૨

“ एवो रे दिवस क्यारे आवशे. ”

(રાગ ઉપરનો.)

એવો રે અવસર ક્યારે આવશે, થાશું ચિદ્ધન રૂપજી;
 વિષય વિકાર અળગા થશે, સમજશું સ્વાત્મ સ્વરૂપજી.—એવોરે૦ ૧
 માત સમાન સહુ માનુની, કંચન કાઢવ સમાનજી;
 સ્વર્ગમુખોની આશા તણ, ધરશું પ્રભુજીનું ધ્યાનજી.—એવોરે૦ ૨
 જુઠા જગતની જુઠી પ્રીતડી, જુઠાં બધાં ધન માલજી;
 પરિણામે એને દેખતાં, સર્વે કાળ ફેરાળજી.—એવોરે૦ ૩
 લતારે લપટી તરડાળીએ, દુલ્યાં તે પર દુલજી;
 ભમર ગુંજર કરે ઘણા, ટહુકે કોકિલાકુલજી.—એવોરે૦ ૪
 વિવિધ પંખીડાં રટી રહ્યાં, ખોલે મયૂર મધુરજી;
 હરજી સસલાં જ્યાં ત્યાં દોડતાં, ખેલ ખેલે ભરપુરજી.—એવોરે૦ ૫
 મન્દ મન્દ વાયુ વહે રૂડો, શીતલ સુગંધ સહોતજી;
 એવેરે અરણ્યે મુનિવરે, કીધો પ્રેમ તણ લીતજી.—એવોરે૦ ૬
 ભજન કરે ભગવાનનું, ત્યાગી તનડાની આશાજી;
 એક અલૌકિક મનતા, પ્રગટ્યો સ્વાત્મ પ્રકાશજી.—એવોરે૦ ૭

(૨૫)

એવા પુરૂષો પાસે જઈ, રહેશું દિલ હરખાઈ; જગત જંગળ જુહી ગણી, પામશું પૂર્ણ પ્રભુતાઈ.—એવો રે૦ ૮
વિધવિધ આસન સાધશું, કરીને નિર્મલ મન; પ્રાણાયામ આરાધશું, માની તન મન ધન.—એવો રે૦ ૯
પશુ પાખી એ અરણ્યનાં, ધારે ભાત સમાન; તન્મય અવસ્થા આણશું, ધારે યોગ લવળન.—એવો રે૦ ૧૦
બલોરે વખત વહી જાય છે, ધારે મિત્ર વૈરાગ્ય; જ્ઞાન સ્વરૂપી રથે ચઢી, ધન્ય ધન્ય દિન ભાગ્ય.—એવો રે૦ ૧૧
જઠને મુનિસંગ સ્નેહથી, કરશું જપ તપ ધ્યાન; અલ્પસાગર એમ ઉચરે, મળશે આત્મ ભગવાન.—એવો રે૦ ૧૨
કોઈ વોરા બજારે-મુખાઈ.

“ જાગ જાગ નર ચેતન શું ઉંઘી રહ્યો. ”

(૨૮)

(ઓધવજી સંદેશો કહેને સ્થામને—એ રામ.)

જાગ જાગ નર ચેતન શું ઉંઘી રહ્યો,
ભરે નિદ્રામાં કાઢ્યો તહે બહુ કાળ જો;
સોડ તાણકેને ભવવનમાંહી શું મુતો,
કાળ સિંહ ભરી આવે ફાળ કરાલ જો.—જાગ જાગ૦ ૧
સમીપવાસિની જો આ છે દુઃખમયી કથા,
મરડી ડોકો કેનો કીધો આહાર જો;
વૃક્ષ જીવાનો બાળકને જ ગણ્યા નહી,
ગણ્યા નહી વળી શેઠ વડા શાહુકાર જો.—જાગ જાગ૦ ૨
એ પાપીએ કોઈ ગણી અબળા નહી,
ગણ્યા નહી કોઈ ભૂપતિ પડિત રાય જો;
અમલદાર પણ મકડી ખાધા સ્વલ્પમાં,
તોપણ તુજથી ભર નિદ્રા ન તજાય જો.—જાગ જાગ૦ ૩

આધિ વ્યાધિવરૂણ અતિ વીંટી વળ્યાં,
ભરે થેકડા નીરખી તારૂં તન જો;
પૂરવ ભવની આણેલી સઘલી મતા,
કામચારે તે લેવા ઈચ્છે મન જો.—જાગ જાગ ૪.

વિજય વાસના વિષમુખ કાળી નાગણી,
જૂપર ચઢવા આવે કરવા કૂર જો;
આળસ અજગર મ્હોં ફાટી સન્મુખ ખડો,
ઉંઘ તણ દે ઉઠે અટ આણી શહૂર જો.—જાગ જાગ ૫

સદ્ગુરવાક્યે સંશય ઉત્તૂક આકરા,
દૃઢ્ય ભેદવા કરતા શોર ખકોર જો;
ક્રોધ નીંછ તવ ભણી આવે છે જોર ભર,
દુર્ગુણ તણુછો આવે છે જ્યમ દોર જો.—જાગ જાગ ૬

ચેત હજી છે લાગ ઉગરવા એક ગમ,
પ્રભુની ભક્તિ સીધી સડક જણાય જો;
જ્ઞાનઅર્થે પણ તુજ અર્થે છે આ ઉભો,
ચલાવી દે જ્યમ કાળતણા ભય જાય જો.—જાગ જાગ ૭

સતશ્રદ્ધા સતશાસ્ત્રે એ જ લગામ છે,
પકડે હરખે તો તો બેડો પાર જો;
શ્રીમદ્ સદ્ગુરુની સતકરુણ થકી,
અણતસાગર ઉચરે ધારી પ્યાર જો.—જાગ જાગ ૮

મુખાઈ.

ૐ તત્સત્.

“હે પ્રભુ સાહ્ય કરોને આવી આ સમે.”

(૨૯)

(આધવજના સંદેશાનો રાગ.)

હું પ્રભુ સાહ્ય કરોને આવી આ સમે,
વિનય સહિત મુજ વિનતિ વારંવાર જો;

ચંચળ ચિત્ત પણ ડગમગ ડગમગ ડોલતું,
ધન આદિક પંખીને કરતું પ્યાર જો.—હું પ્રભુ ૦ ૧

હૃદયવૃત્તિઓ લીખારણુ સમ ભટકતી,
પણ નવ શાન્તિ લાવે એક લગાર જો;
ઘડીમાં હરખે ઘડીમાં પામે કલાન્તતા,
ઘડીમાં ખાઝે ઘડીમાં એકાકાર જો.—હું પ્રભુ ૦ ૨

આકાશે જ્યમ કંઈક પદાર્થો ફેંકીયે,
છતાં પૂરાય ન કરતાં કોટિ ઉપાસ જો;
અગ્નિની જ્વાલામાં ઘૂતને હોમીયે,
જ્યમજ્યમ ત્યમત્યમ ખમણી વધતી જાય જો.—હું પ્રભુ ૦ ૩

પંચવિધ પણ તદ્વત દુઃખ બધા આપતા,
અધિક ભોગથી અદકા ચડસે ભરાય જો;
તે જીતવાને નથી કાંઈ મારો આશરો,
માટે મહેર કરોને હું જીનરાય જો.—હું પ્રભુ ૦ ૪

નાટક ગમમત જોવા બહુ પગ ઉપડે,
તવદર્શન કરવાને આવે જોર જો;
વાદ વિતંડા કર્ણે સુણવાં બહુ ગમે,
તવ ગુણકથનો સુણતાં થાયે શોર જો.—હું પ્રભુ ૦ ૫

આ યૌવન પણ જાણું છું કે નહીં જશે,
વિવિધ વિકારો પ્રગટયા નિત્ય જણાય જો;
આત્મ પ્રમાણે જાણું નહીં પર આતમા,
ઠકા ખાજ કરવા ચિત્ત તણાય જો.—હું પ્રભુ ૦ ૬

સતસંગે પણ રંગ ન જામે જોઈતો,
ઉલટી નિન્દા લાગે બહુ સુખકાર જો;
સતશાસ્ત્રે ગુરવાક્યે શ્રદ્ધા નથી થતી,
સંશય તેમાં ઉપડે આવી અપાર જો.—હું પ્રભુ ૦ ૭

રસના પણ સ્વાદ ચલાવે બહુ જોરથી,
પરસ લાગે જમતાં તો સુખકાર જો;
લોભ પાપી પણ લલચાવે મુજને અરે,
આપે અન્તે ફળને તો દુઃખકાર જો.—હું પ્રભુ ૦ ૮

હત્યાદિક દુર્ગુણ કાપી સુદયા કરે,
 જુતિ ખેંચે તવ પદપંકજ સાથ જો;
 દીનના બંધુ પ્રભુજી દીનદયાળ છો,
 ભાવ ભક્તિને જાણે અજીત અનાથ જો.—હું પ્રભુ ૦ ૬

મુંબાઈ.

મુનિ અજીતસાગર.

હૃદયશુદ્ધિ.

(૩૦)

(આધવજના મંદેશાનો રાગ.)

સાધન સહુ નિષ્ફલ રે, ચિત્તશુદ્ધિ વિના,
 ચિત્તશુદ્ધિ વિષુ મહેનત એળે જાય જો;
 સાધન સહુ જ સફલ છે ચિત્તશુદ્ધિ થકી,
 ચિત્તશુદ્ધિથી પરમાનન્દ પમાય જો.—સાધન ૦ ૧

ઘર સળગે જે વખતે અગ્નિકોપથી,
 બવાલા ઉઠે ભભકાબન્ધ અપાર જો;
 નળીયાં પર જળ છાંટે શાન્તિ નહીં થશે,
 અંદર છાંટે અગ્નિ રામે તે વાર જો.—સાધન ૦ ૨

આલસમાંના અન્ધારાને રાગવા,
 મનમાં ઈન્દ્રિયા થાયે મારા ભ્રાત જો;
 બાહ્યે દીપક કીધે જાય તિમિર નહીં,
 અંદર દીપકથી જાણે સાક્ષાત જો.—સાધન ૦ ૩

ખસ લાગી છે નિજ તન ઉપર જે સ્થલે,
 કોઈ ઉપર નવ ઔષધ કીધે જાય જો;
 જે સ્થલ ઉપડે તેને અંગે કીજીયે,
 તો સુખશાન્તિ સેહેજે અંગે થાય જો.—સાધન ૦ ૪

પાણી વિષુ નવપણુવ ઝાડ સુકાય છે,
 શુષ્ક પત્રપર છાંટી જગની ધાર જો;

મૂળ ઉપર જે જગને સીંચે પ્રેમથી,
 તે નવપદ્મવ થાશે વિવિધ પ્રકાર જે.—સાધન૦ ૫
 મર્કટ માંખણ ખાતો ઘર ઉઘાડીને,
 પાછો સ્થાને બેસે ભરવી દાર જે;
 અજકંઠે લૂછે કર માંખણથી ભર્યા,
 માલીક અજને મારે માર કંઠાર જે.—સાધન૦ ૬
 એ રીતે મનમર્કટ ચાળા સહુ કરે,
 અજ્ઞાની તો ઇન્દ્રિયને દે દોષ જે;
 મનમર્કટની ચેપા જે જાણી જશે,
 તે તો કહેશે તનડાને નિર્દોષ જે.—સાધન૦ ૭
 મલિન ઘરમાં જનને રહેવું ગમે નહી,
 રહેશે ક્યાંથી તો ત્યાં આતમરાય જે;
 ચિત્ત શુદ્ધ કરવું તે પહેલું કાર્ય છે,
 શુદ્ધ ચિત્તથી આતમ અવલોકાય જે.—સાધન૦ ૮
 મેલ વડેથી આચ્છાદિત દર્પણ વિષે,
 નિજમુખ બેતાં દર્શન નહિ દેદાર જે;
 માયા મમતા આદિક મેલ ધોયા વિના,
 દ્વંદ્વે ભાસે નહી શ્રીચિત્ત જયકાર જે.—સાધન૦ ૯
 જળ નિર્મલ પણ લીલવડે છાપ રહ્યું,
 બેટલી કાઢો તેટલું સ્વચ્છ જણાય જે;
 પંચ વિષય જનને તે સરવરલીલ છે,
 સુદર જલ તે મી આતમ જગરાય જે.—સાધન૦ ૧૦
 દ્વંદ્વ સિંહાસન શોભાવો સતસંગથી,
 પ્રભુનામે એ માણેક પ્રાપ્તિ અમૂલ્ય જે;
 સાચી અક્ષા કનકસ્થાન સોહામણી,
 પ્રભુભક્તિવજ્રકેરૂં થાય ન મૂલ્ય જે.—સાધન૦ ૧૧
 પછી પધરાવો પૂર્ણાનંદ જગતપતિ,
 અતીવ હૃદયથી આણી ઉરમાં પ્રેમ જે;
 સજ્જન સંત મુમુક્ષુ રીખ શુભ માનમે,
 અચ્છતસાગર થાશે કુશળ ક્ષેમ જે.—સાધન૦ ૧૨

શ્રાવકને શિખામણ.

(૩૧)

(ઓધવજના સંદેશનો રાગ.)

અદ્વાલુ આવક સહુ સ્નેહે સાંભળો,
પ્રેમ કરી કહું પરમધરમની વાત જો.—ટેક.

સદગુરુની શિક્ષા શ્રવણ કરો સદા,
સદગુરુમાં ધરવો પૂરણ પ્રેમ જો;
સદગુરુની સેવા કરવી સુંદર કહી,
ખાતે ગુરુ આપે કુશળ ક્ષેમ જો.—અદ્વાલુ ૧

સ્વાત્મજ્ઞાન સમર્પક શ્રી ગુરુરાય છે,
સદગુરુ છે શાશ્વત સુખ કેનાર જો;
સમતા સુંદરી સુખકરજે સોહામણી,
સદગુરુ તે સહુ પરણાવે કરી પ્યારજો.—અદ્વાલુ ૨

વીતરાગ પ્રભુ કેરો વચન અમી ઝરે,
પણ ગુરુ વિના શી રીતે સમજાય જો;
તે સમજ્યાવિણ શિવપદક્યાંથી પામીયે,
શિવપદવિણ પરમાનન્દ ક્યાંથી પમાયજો.—અદ્વાલુ ૩

ભવ અટવી આ ઘોર ભયંકર દૂર છે,
મોહ રૂપ જ્યાં સિદ્ધ વસે વિકરાળ જો;
કોય સ્વરૂપી વાતર્યૂથ બીહામણાં,
લોભ સ્વરૂપી સપ્ત અનન્ત કરાલ જો.—અદ્વાલુ ૪

શોક સ્વરૂપી તાપ તથેજે જ્યાં અતિ,
ક્રુપા સ્વરૂપી કંકર કામો કામ જો;
હિંસા રૂપી પહાડ વિકટ છે ભયંકર,
નથી જણાતો ત્યાં જીવને આરામ જો.—અદ્વાલુ ૫

અમનતાકાળથી જ્ઞાન વિના ભૂતો ક્ષમે,
નથી જણાતું શિવપદ કેરું દ્વાર જો;

(૩૧)

કંઈકે કર્મના ઉદ્ધે માનવ જન્મ આ,
પામ્યો મારે મન સદ્ગુરુમાં ધાર જો.—શ્રદ્ધાલુ ૬

એ અટવીથી ગુરુ તમને છોડાવશે,
માટે શીરપર ધરવા શ્રી ગુરુરાજ જો;
દેવગુરુને દીલ સાથે પ્રણામી કરી,
અણતસાગર ઉચરે શ્રાવક કાજ જો.—શ્રદ્ધાલુ ૭

કુમર.

અન્નયમ્.

(૩૨)

(આધવજી સંદેશો કહેજો—એ રામ.)

અભય થઈને ભજવા શ્રી ભગવાનને,
મત્ત થઈ નવ અહી જગદરકાર જો;
કારણ અન્તે ખેલી એ કરુણાપતિ,
વર્તે જેનો જગમાં જય જયકાર જો.—અભય ૧

મુખ વેળે આવે છે સર્વ સગા થવા,
હુઃખની વેળે થાયે સર્વ દૂર જો;
અજ્ઞાની એ જાણે નહિ અજ્ઞાનમાં,
જાણે ભગવત ભજનેજ ભરપૂર જો.—અભય ૨

નાસ્તિકની નિન્દાથી લેશ ખડીવું નહી,
કારણ એનો મૂળથી એજ સ્વભાવજો;
ધ્યાન ભસે પણ સિંહ ન સામું દેખશે,
એવી રીતનો દુર્જનનો દીલભાવ જો.—અભય ૩

પરમલ ધોવા ધોળી જોકે આપણે,
પણ એ લે છે દર વરસે કાંઈ દામજો;
નિન્દક દીલનો મળ કાઢે નિન્દા થકી,
મન્તો ! ખેદ જ કરવો રતને કામ જો.—અભય ૪

જાજરૂ ધાળે આંતરધરણ કરથી ખરે,
 એ પણ લે છે મહેનતનું કંઈ મૂલ્ય જો;
 નિન્દક અતિમ જાતિમલ જિજ્ઞાસુ વડે,
 વિના બદામે દૂર કરે નહીં ભુલ્ય જો.—અભય૦ ૫
 ફક્ત આવે વૃક્ષ જે વારે જે સ્થલે,
 પથિક નિશ્ચે કરશે સખત પ્રહાર જો;
 ભાવ ભક્તિરૂપ ફક્ત આવે જે સાધુને,
 તેમ તેમ દુર્જન નિન્દા કરશે અપર જો.—અભય૦ ૬
 પૈસાતો આપે પણ બહુ દુઃખ આપીને,
 એવો ન્યાય ખુદાનો લેવો ઉર જો;
 પ્રભુજી પ્રસન્ન પણ તેવીરીતે થાય છે,
 એથી હિંમત હારો નહીં તલ પૂર જો —અભય૦ ૭
 પાંચ રૂપૈયા મારે દુઃખ વેઠો બહુ,
 વિનાશમે નથી મળતી એક બદામજો;
 સર્વ જગત કરતાં જે ધન કોટિ ઘણું,
 વિના મમે એ ક્યાંથી ભેરે રામ જો.—અભય૦ ૮
 અભય એજ છે લક્ષણ સાચા સાધુનું;
 અભય એજ છે સૌથી ભુપણ શ્રેયજો;
 અભય એજ છે લક્ષણ પ્રભુની પ્રાપ્તિનું,
 અભય એજ છે કીર્તિ અનઉપમેય જો.—અભય૦ ૯
 વારંવાર પુકારી કહું છું સાધુને,
 અભયધરીને ભજજો શ્રીગુણધામજો;
 ભજનવિરોધી માતતાત ભાગિની પ્રિયા,
 ગામદામ સહ તજવાં એવાં ધામ જો.—અભય૦ ૧૦
 મુરત ખરડી મારે ગર્દભ લીંડને,
 ખાશોનહિં આભાવિક ભગવત ભક્ત જો;
 અજીતનાથ મળે નક્કી અભય ધરે યદિ,
 જશે ઉતરી જખમારે આ જગત જો.—અભય૦ ૧૧

દુમસ.

મુનિ અજીતસાગર.

* કોયલડીને વસન્તનો સંદેશો.

(૩૩)

(આધવજી સંદેશો કહેવને શ્યામને—એ રાગ.)

કોયલડી ઉરમાં ઉરમીઆ શું કરે !
 અવસર ચૂક્યા મેહની જોતાં વાર જો;
 મારા સમીપે અમૃતરસ પીધો નહી,
 હવે વિયોગે શું કરતાં ઉચ્ચાર જો.—કોયલ ૧

આંખાના વિસ્તરતા ગંધ વહી ગયા,
 વહીગયા વળી પુષ્પતણા સોહાગ જો;
 નવપદ્મવની કુંજલડીઆ વહી ગઈ,
 જળ આવ્યું પણ થઈ ગઈ પહેલી આગ જો.—કોયલ ૨

તહારી કસુંબી આંખલડી ક્યમ વીસરે,
 ક્યમ વિસરે વળી રસ પૂર્યા સોહાગજો;
 ઉજળી કોમલ પાંખલડી ક્યમ વીસરે,
 વિસરે કંઈરીતે રંગ ભર્યો તુજ પ્યાર જો.—કોયલ ૩

પીલુને ગાળે તો પાકી ચાંચડી,
 મધુર ફલનો ક્યમ ન લીધો આસ્વાદજો;
 ઉમંગ ભરી નવપદ્મવમાં લપટી નહી,
 હવે શું મુજને કરતી ફરી ફરી યાદ જો.—કોયલ ૪

મોંઘલડા અવસરીયે મોંઘા દહાડલા,
 મોંઘા દિનમાં મોંઘા ઉદય મુયામ જો;
 મોંઘા યામે મોંઘા પ્રેમ ઉમંગના,
 મોંઘે પ્રેમે મોંઘા દીલસુખ ધામ જો.—કોયલ ૫

કાજલનાં પાત્રો છે હૈડાં લોહનાં,
 ઉજવલ દૃઢ્યે દુર્લભ કનક સુહાય જો;
 રસવેલીના પદ્મવ તરૂને ભેટતાં,
 રસ કસ પૂર્યો જય જય રંગ સુહાય જો.—કોયલ ૬

* વૈરાગ્યાશય પસન્ત યૌવન સ્વરૂપ કોયલને કહે છે. સાર્ત્તિક
 યાગ્યાશય યૌવન વસન્તને સમયે આવે તે અધિક રસદાના નિવડે છે. વાત
 નુભવિક અધ્યાત્મ પરત્વ છે.

એ જ હૃદય તો વસન્ત કેરું જાણવું,
 એમાં વસિયો નિર્મલ પ્રેમ વિહારજે;
 આત્મચંદ્રની જ્યોત્સ્ના તે માંહી ઠરે,
 એ રસ તુજ સમ કેઈકેજ જાણુનહારજે.—કાવલ ૭
 એ જ વેલીની સ્વાભાવિક પ્રેમાર્દ્રતા,
 વસન્તતરૂનો એહજ પુણ્ય પ્રકાશ જે;
 આમણતાં પણ અવસર રસ પીધો નહી,
 વીતી રજની પ્રેમી જનની ખાસ જે.—કાવલ ૮
 અરે હિમસમ શીતલ હિમની વેલડી,
 અરે કાવલડી વસન્તની દીલદાર જે;
 અવસર શુભ આગ્યેથી ફરીને ભેટજે,
 આંખો મીચી દુઃખના દિન શિરધારજે.—કાવલ ૯
 ઉત્તમ રસનાં લેજે ઉત્તમ લહાણુ તું,
 અક્ષય રસનાં લેજે નૌતમ જ્ઞાન જે;
 અણ્ણતસાગર પ્રેરવજે તુજ બહાણુને,
 એક વખત તો દેજે દીલના દાણુ જે.—કાવલ ૧૦

પરસ્ત્રી નિષેધ વિષે.

(૩૪)

(પૂનમ ચાંદની ખીલી પૂરી રહી રે—એ રાગ.)

ભરિયા અવગુણુ સર્વે પર અખલામાંહી ઘણા રે,
 શોધે સદ્ગુણુ જેમાં એક ન આવે હાથ,
 માટે સજ્જન રહેજો દૂરે એ અખલાથડી રે;
 ચેતન ! ચેતી ચાલો ચિત્તમાં એ ચપલાથડી રે.—ટંક.

(સાખી.)

અખલા પણ પ્રખલા અતિ, છત્યા જખરા વીર;
 ભલા ભલા જન ભોળાયા, રણમાં ધારણુ ધીર.
 સજ્જન જાણો નહી જ્યાં અખલા હોય એકાન્ત,
 જો ઉર ઇચ્છા હોય તરવા ભવસાગર થકીરે.—ભરિયા ૭૧

(૩૫)

(સાખી.)

મહારાજ રાવણ ઘણું, શૂરાનો સરદાર;
 આણુ ફરે બ્રહ્માંડમાં, કરતો જય જયકાર.
 તો પણ સીતામાં આશક થઈ પામ્યો નાશ,
 ખોયું રાજપાદ ઘરખાર ત્રિયા નિજ કરથકીરે.—ભરિયા૦૨
 (સાખી.)

કૂર દષ્ટિ કરી કીચકે, પાંચાલી પર સાર;
 લીમહસ્ત માર્યો ગયો, કીધો સ્વાત્મસંહાર.
 આદિક આદિક ભ્રષ્ટ થયા છે ભૂપ અનેક,
 મારે વિચારી કરજો ખ્યાર સદા પર નારથી રે.—ભરિયા૦ ૩
 (સાખી.)

કનક તણી નથી કામિની, કે પારસ નિરંધાર;
 વિષ ભર્યું રંગરંગ અતિ, ઉપર ગિલિટ અપાર.
 જનને જન્મ મરણ જે જનની ઉદરમાં થાય,
 એનું કારણ જોતાં લાગે લલના પારકી રે.—ભરિયા૦ ૪
 (સાખી.)

હસ્તિ બુઝો હસ્તિની તણા, અંગેથી લલચાય;
 સ્પર્શ કર્યા વિણ પહેલથી, શરણ મરણને થાય.
 તો તો નિશાદિન નારી સાથ રહે મશગુલ,
 તેની કેવી ગતિ થાવાની ઉરમાં ધરો નક્કો રે.—ભરિયા૦
 (સાખી.)

રૂધિર હાડને માંસની, છે પુતલી પ્રત્યક્ષ;
 રોમ રોમ દુર્ગન્ધી છે, લાવી એમાં લક્ષ.
 આ તો હંસગતિની ! આહા ! શી ચિત્ત ચોર,
 ધારી મૂર્ખ ફસાઈ જાય સદા દૃઢ્યે છકી રે.—ભરિયા૦ ૬
 (સાખી.)

જન્મ મરણ ભય ટાળવા, ઉર જો ધન્યા થાય;
 તો કર ચિત્ત જનરાજમાં, જેમાં શાન્તિ સદાય.
 મુનિવર અજીતસાગર કેરો એ અભિપ્રાય,
 સજ્જન સંભાળી ચાલોને જીવતી જાતથી રે.—ભરિયા૦ ૭
 હુમસ.

શ્રાવિકાને શિક્ષા.

(૩૫)

(પૂનમ ચાંદની ખીલી પૂરી રહી રે—એ રાગ.)

સુણજો સજ્જન કુલિની શીલવતી સુશ્રાવિકા રે,
કહું છું હિતવચન હું આત્મોન્નતિને કાજ,
માટે કંઠમણિવત્ સદા હૃદયમાં ધારજો રે,
એથી પ્રાપ્ત થશે કોઈ અવિચલ સુખનું રાજ.—સુણજો ૧

(સાખી.)

પિયરે માતપિતા તણું, કીધું કરતું કામ;
પણ આજ્ઞા નવ લોપવી, નિહજો સાડું નામ.
એવું આગમ માંહિ લણી ગયા ભગવાન,
હરતાં ફરતાં હર ઘડી કર્મ ધર્મ સંભાળજો રે.—સુણજો ૨

(સાખી.)

નિત્ય નિયમ એ રાખવો, કરવાં પ્રભુ દરશન;
આગમમાં શ્રદ્ધા અચલ, ધરી શકે તે ધન્ય..
ખાલી સમયે ધાર્મિક પુસ્તક લઇને હાથ,
વાંચી આત્મક્રિયાને વિમલ અભ્યાસ વધારજો રે.—સુણજો ૩

(સાખી.)

કર્મ શંત્રુ માનવ તણો, કર્મ સુમિત્ર જણાય;
કર્મે નરક સિધાવીયે, કર્મે સુખ પમાય.
માટે આત્મિક ક્રિયા કરવા પૂરણ કોડ,
ધરીને અશુભ કર્મની દાનત સઘળી વિદારજો રે.—સુણજો ૪

(સાખી.)

પૂર્વ કર્મ પ્રભાવથી, લખેલ જે સહ લેખ;
તેજ પતિ શિરછત્રજે, નહિ તેમાં મીનમેખ.
માનવ જન્મ વિષે તો હોય પતિ નિજ એક,
માટે એક પતિ સહ માનવ જન્મ સુધારવો રે.—સુણજો ૫

(૩૭)

(સાખી.)

નિજપતિ તે સાચો પતિ, અન્ય બ્રાત્ર ને તાત;

એવી શુભ મતિ રાખતાં, ઉપજે પુણ્ય પ્રભાત.

સાસુ સસરા સાથે કરવો નહિ કકાસ,
પરની નિંદા કરતાં મનની વૃત્તિ વારજો રે.—સુણજો ૬

(સાખી.)

ઘરને સુંદર રાખવું, રાખો સ્વચ્છ શરીર;

પદ પણ નિર્મલ પહેરવાં, રાખવી વૃત્તિરૂચિર.

કરવો યથા યોગ્ય મેમાન તણો સત્કાર,
જીભથી પ્રેમ ભરેલા શબ્દ સુખદ ઉચ્ચારજો રે.—સુણજો ૭

(સાખી.)

શ્રીસદ્ગુરની સાહચી, તરવો ભવ દરિયાવ;

માનવનું તન પામીને, દયો લાખેણો લાવ.

જ્ઞાની ધ્યાની શ્રીમદ્ સદ્ગુરને સુપ્રતાપ,
ઉચરે અજીતસાગર ચિદ્ધન જય વિસ્તારજો રે.—સુણજો ૮

દુઃખસ.

અબુધ જીવને ચેતવણી.

(૩૬)

(સીતાજીના મહિનાનો રાગ.)

આવ આવ સાધક જન આજ, કરીયે એક વાતડી,
કરવા પુણ્ય ઉદય પ્રરભાત, હરવા દુઃખરાતડી.—૧

કરીયે સત્સુખનો સુતપાસ, સકલ સંસારથી,
સંતે આરે સંસારની, ક્ષારસાગર ઉપમા કથી.—૨

ભવસાગર સિન્ધુ સમાન, ગંભીર વારિ ઘણું,
વસે જેમાંહી મોહ સ્વરૂપ, તે કુલ મગર તણું.—૩

આધિ વ્યાધિ ઈત્યાદિ અનેક, વિવિધ ભ્રમરા વળે,
જેતાં અંતરે ભયભીત થાય, ધીરજ ઘટથી ચળે.—૪

છે આ નરેતન નાવ બનાવ, ખિરાજ્યો છે આતમા,
કર્મવાયુ અવળા પથમાંહી, ભ્રમવે મધ્ય રાતમાં.—૫

નથી જ્ઞાન સ્વરૂપ પ્રકાશ, તિમિરે ઘનઘોર છે,
માંહી વાસ કરી રહ્યા ખાસ, વિષય રૂપ ચોર છે.—૬

દુર્જન પ્રસંગના રંગ, રૂપી રહે માછલા,
કુડ કપટ સ્વરૂપ અનૂપ, કમ્બપ રહે કેટલા.—૭

કાળ હાથ બહીને કુઠાર, નાવડું નિત્ય ભાંગતો,
શું છું ઉઘી રહ્યો છે ગમાર, રહેજે સદા જગતો.—૮

ધૂલ ધાણી થારો તહારો માલ, ગાફેલ થાવું યોગ્ય મા,
કરે કરે કાંઈ સ્વાત્મ વિચાર, ઉદ્ધારી લે આતમા.—૯

ક્યાંથી આવ્યો ક્યે સ્થલ જાવું, દ્વંદ્વમાં વિચારજે,
જ્ઞાનરૂપી પ્રગટી પરકાશ, મહા મુખ માણજે.—૧૦

તું છે ચિદ્ધન શુદ્ધ સ્વરૂપ, અસંખ્ય પ્રદેશીયો,
લેને સદગુરુ સહાય સદાય, ટલે આ ઉપાધિયો.—૧૧

મળ્યા માથે મહા ગુરૂરાય, આનન્દ થયો અતિ,
કહે અણતઆગર ધન્ય ધન્ય, પામી લે પરમગતિ.—૧૨

મુંખાઈ.

મુલ્ય ક્યાં છે ?

(૩૭)

(રાગ ઉપરનો.)

ભર્યું સંસારમાં ભારી દુઃખ, ક્યાં મુખ સોહાય છે,
દુઃખરૂપી સરિતાની માંહી, જગત વહું બાય છે.—૧

- પૈસાદાર પીડાય સદાય, ચિંતા ચિંતામાં બહુ,
રખે રૂપીયાની પેટી ભેળાય, હૃદય દુઃખથી દહુ.—૨
- પુત્ર વિના ફરે કૈંક લોક, કહે સુત છે નહી,
વિના પુત્ર વ્યર્થ બધાં સુખ, કહું દુઃખ ક્યાં જઈ.—૩
- કોઈ કામિની ઉર અકળાય, પતિ ઘરડા મળ્યો,
મારું જોખન સોના સમું જાય, બધો મહારો ભવ બળ્યો.—૪
- કૈંક કુલવાનને ઘણી લાલ્લ, ખરંચમાં પૈસા ગયા,
વેચ્યાં ખેતર ને ઘર ખાર, તોએ વરા ન થયા.—૫
- રાજા માને મને બહુ રૂળ, માથે બીજે રાય છે,
એની આજુ મને પ્રતિકૂલ, સદૈવ સોહાય છે.—૬
- રખે મારી નાંખે આ ચંડાલ, સામા પીતરાઈઓ,
લેવા ઇચ્છે મારા પછી રાજ, ભુંડા મારા ભાઈઓ.—૭
- વઢે વહેપારી વારંવાર, ટોટો તો આ સાલ છે,
નથી વ્યાપારમાં હવે માલ, કરમ તો બેહાલ છે.—૮
- મીલવાળા મનમાં પીડાય, ખરીદ ક્યાં હવે રહી,
ખોટ મૂલગી આજે જાય, જીવ્યામાં શોભા નહી.—૯
- કોઈ કહે કરમની કથાય, હજી એ વાંઘ રહ્યા,
નથી મળતી નાનકડી નાર, અતિ દુઃખમાં રહ્યા.—૧૦
- સુતું નારી વિનાતું દ્વાર, સુનો જ સંસાર છે,
વિના વનિતા ન કંઈ વિશ્રામ, ખસક લાગ્યો ખાર છે.—૧૧
- દુઃખી દુનીયાના સઘળા દેદાર, સુખ છે એક જ્ઞાનિને,
જ્ઞાનસિન્ધુ ગુરૂના પ્રતાપ, મહા સુખ માનિને.—૧૨
- ધયો અજીતસાગર સુખરૂપ, જગત દુઃખા તણ,
ધયો આત્મપ્રભુથી પ્રીતિમાન, આત્મ પ્રભુને ભણ.—૧૩

મુંબાઈ.

સદ્ગુરુ સ્તુતિ.

(૩૬)

(પુન્ય એકાદશી, એકાદશી કરીએ તો શિવસુખ પામીયે-એ રાગ.)

આ સદ્ગુરુજી ! તમ વાણીમાં જાદુભર્યા કંઈ એર છે,
મુજ મનડાનું, એ જ ખરખરું ઠરવા માટે ઠામ છે.
છે તમવાણી પૂરણ પ્યારી, કાંઈ અપૂર્વ સુખડાં દેનારી,
વળી હૃદયમાંહી રહેનારી. આ સદ્ગુરુજી ૧

મનભ્રમર ખાદુખાદુ સ્થલ ભમતો, વળી વિધવિધ વિધવિધે રમતો,
તમ વચન રૂપી કુમુમે ઠરતો. આ સદ્ગુરુજી ૨

મન સર્પરૂપી જગ સહુ બોલે, તમવાણી ખાસી સુણી ડાલે,
પછી હીંચે શાન્તિને હીંડાલે. આ સદ્ગુરુજી ૩

કાંઈ હૃદય કહું કરતુંજ નથી, કોઈ અન્યસ્થલે ઠરતુંજ નથી,
છે લય લાગી એને તમથી. આ સદ્ગુરુજી ૪

છો દયાતણા સાગર સ્વામી, મુજ હૈડાના અન્તરયામી,
મારી મનોવૃત્તિના વિશ્રામી. આ સદ્ગુરુજી ૫

જ્યમ કમલની સૂર્ય વિષે માયા, લાગી હરીયલની કાષ્ટે કાયા,
એવા મુજ મનમંદિરીયે ભાયા. આ સદ્ગુરુજી ૬

તમ ચરણતણાં અમે દાસ સદા, સુખસાગર ટાળક ઉર આપદા,
રહેએ અળગાં નેનથકી ન કદા. આ સદ્ગુરુજી ૭

તમ ડગલે ડગલે પ્રેમ વસ્યો, તમ નયને અમીનો રસ જળસ્યો,
જ્યમ પોયણીથી નવ ચંદ્ર ખસ્યો. આ સદ્ગુરુજી ૮

લાગી મુર તમ સાથે તાળી, પીધી પ્રેમામૃત રૂપ પ્યાલી,
મારી નજર ન થાકી તમને ન્યાળી. આ સદ્ગુરુજી ૯

તમ વચન રોમ ઉભાં જ કરે, વળી અંગા અંગ પ્રકુલ કરે,
અનહદ દરિયે અમ હૃદય તરે. આ સદ્ગુરુજી ૧૦

પણ તમિ થતી ન જરાય કંઈ, તમ મોહની છેક વૃદ્ધીજ કંઈ,
આ ! અજતગુરુ તજશે જ નહિ. આ સદ્ગુરુજી ૧૧

ઠહોરાખજાર-મુ બાધ.

મુનિ અજત.

(૪૧)

एक अपूर्व धाम.

(૩૬)

(ગૌરમા શીદ આપ્યો અવતાર—એ રાગ.)

પ્રભુતું એક અનૂપમ ધામ, શોભા સોહામણી રે લોલ;
વસે જ્યાં સુંદરવર શ્રીજીન, કે શિવસતીના ધણી રે લોલ. ૧

જળહળ ઝળકે જ્યોતિ અપાર, સ્વયં પ્રકાશિની રે લોલ;
વરસે વર્ષા નિર્મલ ધાર, અનૂપ વિલાસિની રે લોલ.—૨

નથી ત્યાં વાદલ કેરો વાસ, વિલસે પણ વીજળી રે લોલ;
પ્રથમ તિમિર તણેજ નિવાસ, છતાં ભૂમિ ઉજળી રે લોલ.—૩

સોહો તરવેણીને તીર, નદી ઉલટી વહે રે લોલ;
નથી ત્યાં સાગર કેરાં નીર, જઈ ગિરિ ઉપર રહે રે લોલ.—૪

બોલે મેના કોકિલ મોર, કરે દ્વિજ વાતડી રે લોલ;
જાળે મેઘ નભે ધનધોર, રસીલી રાતડી રે લોલ.—૫

નથી એ પાંખીને છલ મુખ, છતાં ટહુકે ઘણા રે લોલ;
રહે છે હેમ ભરેલા ઈલ, સ્વરૂપે નહીં મણા રે લોલ.—૬

વસે જ્યાં નરનારી નિર્દોષ, છતાં નહીં માનવી રે લોલ;
નથી ત્યાં ધરતાં દૃઢ્યે રોષ, શોભા છે નવી નવી રે લોલ.—૭

વાલો મારો પરમ અતુરસુજાણ, અનન્ત સુખનો નિધિ રે લોલ;
નથી ત્યાં ખાયખલ વેદ પુરાણ, નથી કરવાની વિધિ રે લોલ.—૮

નથી ત્યાં રોગ શોક સન્તાપ, નથી વ્યાધિ કશી રે લોલ;
અપ્પ સિદ્ધિ નવનિધિ આપ, રહી આવી વસી રે લોલ.—૯

વરે છે એ વર કોઈકે નાર, નહીં સહુને મળે રે લોલ;
ધાય અજીત જઈ ભવપાર, પરમ સુખમાં ભળે રે લોલ.—૧૦

મુંબાઈ.

મુનિ અજીત.

સ્વાસ્મસ્વરૂપ પતિને સાર્વિકવૃત્તિસ્વરૂપ સુન્દરી સ્તવે છે.

(૪૦)

“ લાગી રે મ્હને પ્રમુજીથી તાલી. ”

(મારા રે સ્વામી બોલો ને બહાલા—એ રાગ.)

લાગી રે મ્હને પ્રભુલથી તાલી, હરખી હેડે જીવનને ન્યાળી-રેક.
 પ્રભુલજી રૂપ અનૂપ અતિ, મોહી ગઈ મહારી મનોવૃત્તિ,
 સોહાણી હવે સ્વાત્મ સ્વરૂપ શક્તિ. લાગીં ૧
 ચક્રોરીએ ચંદ નિહાળી લીધે, હાલોરે લેઈ જન્મ સફળ પ્રીધે,
 મધુ રે મ્હેં તો પ્રેમ તણે પીધે. લાગીં ૨
 પંકજકળી આજ પ્રકૃષ્ઠ થઈ, તિમિર થન રાત્રિ સમૂલી ગઈ,
 પ્રભાકર રસકસ ચૂસી રહી. લાગીં ૩
 વિરતિરૂપ વિમલ ઝૂંગાર સળ્યા, વિષયરૂપ રણસંઘામ તળ્યા,
 ઉમંગ ઉર સુરત તણા સરળ્યા. લાગીં ૪
 હાવ ભાવ નાનાપ્રકાર કરે, નૂપુર પગે ખેરી હરે ને કરે,
 માડે રે સર્વસ્વ પતિને ધરે. લાગીં ૫
 આગમ આદર્શ લઈ હાથે, મુખારે મુજ વદન હું સ્નેહ સાથે,
 પહેરે પુષ્પગુચ્છ ગુલાબ માથે. લાગીં ૬
 વીણા લઈ રાગ પ્રથમ બાંધું, મુખર શબ્દ અનહદ આરાધું,
 એવા વશીકરણે પ્રભુને સાધું. લાગીં ૭
 વિયોગ બહાલા કેરો ઘણાજ સહ્યો, તેની શોધે કાળ અનનત ગયો,
 હવે મ્હારે મદિર આવી રહ્યો. લાગીં ૮
 દુઃખા સઘળીજ ગઈ આજે, માથે પતિ છેલ છબીલ ઝાજે,
 વદન જોઈ વિધુમંડલ લાજે. લાગીં ૯
 બહાલમ સાથ એક સ્વરૂપ થયાં, સાચા રસરંગે સોહાઈ રહ્યાં,
 પ્રીતમ સાથ સાધન લલિત લહ્યાં. લાગીં ૧૦
 આલો હવે ખાસ જીવન જઈએ, જ્ઞાનામૃત પી પાઈને રહીએ,
 અણત અનવધ કેને કહીયે. લાગીં ૧૧

મુખાઈ.

મુનિ અણત.

(૪૩)

ગુરુદર્શન.

(૪૧)

(મારે દીવાળી થઈ આજ—એ રાગ.)

આવ્યા આવ્યા એ સદ્ગુરરાજ, મન માડું મોહી રહ્યું;
 મહારે હેડે હરખ ન માય, મુખથી ન જાય કહ્યું.—૨૬.
 પરમ કૃતારથ કીધાં આજે, સદ્ગુર પરમ દયાલ જો;
 દર્શન કરું દીલ હૃદય ધરીને, આજે મંગળ માલ. મન મહાડું ૧
 આનન્દનો અર્ણવ ઉભરાણો, વખ્યાં અમૃત મેહ જો;
 વળી વળી દર્શન જેમ કરું તેમ, ઉપજે નવલો નેહ. મન મહાડું ૨
 સોનાનો સુરજ ઉગીયો ને, પ્રગટયો સ્વાત્મ પ્રકાશ જો;
 દુઃખા સઘળી નાશ થઈ ગઈ, ઉત્તમ ઉર ઉદ્ધાસ. મન મહાડું ૩
 શાન્તિ તણા વાયા વાવલીયા, શીતલતા સોહાય જો;
 પ્રભુરસ પાન કરાવ્યું પ્રેમે, એવા સદ્ગુર રાધ. મન મહાડું ૪
 નિર્મલ લોચન નિર્મલ વાણી, નિર્મલ ગુરુનું જ્ઞાન જો;
 નિર્મલ ચરણકમલ ચિત ચોરે, નિર્મલ પ્રભુ ગુણગાન. મન મહાડું ૫
 ચિત તણી ચંચલતા યાળી, મન પણ હેરી લીધું જો;
 પૂર્વ પુણ્યના અનન્ત યોગે, દિલહર દર્શન દીધું. મન મહાડું ૬
 મન પણ મોહી રહ્યું ગુરુજાને, ઉપજ્યો ઉર વૈરાગ્ય જો;
 સદ્ગુરુદર્શનથી નિજ મનનો, જીદાયો અનુરાગ. મન મહાડું ૭
 ચકોર સુરતા જેમ ચંદ્રમાં, તેમ જ મી ગુરુમાંહિ જો,
 મહાડું મન મોહી રહ્યું છે, છે શિવ સુખડાં જ્યાંહી. મન મહાડું ૮
 દીન જાણીને કરૂણા કીધી, હરવા જન ઉપતાપ જો;
 સન્માર્ગે વૃત્તિ દોરાવી, એવો આપ પ્રતાપ. મન મહાડું ૯
 નિત્ય નિત્ય આવો આનન્દ આપો, અમે તો પામર પ્રાણી જો;
 દયા કરીને દુખડાં કાપો, જીવ ખિચારા જાણી. મન મહાડું ૧૦
 તન ધન જોખન સર્વે જાણ્યાં, આજપાળ પંપાળ જો;
 એક અજીત સદ્ગુરને ચરણે, ઉદય ભાગ્ય વિશાળ. મન મહાડું ૧૧

મુંખાઈ.

મુનિ અજીતસાગર.

“ પ્રભુ સાથે કર પ્રેમ હવે. ”—ગરબી.

(૪૨)

(અચ્ચકા મચ્ચકા કારેલી—એ રાગ.)

બહુબહુ દુઃખના દિન વિત્યારે,	પ્રભુ સાથે કર પ્રેમ હવે;	
નવ મોહની બાળ જીત્યારે,	પ્રભુ સાથે કર પ્રેમ હવે.	૧
રામાનો બનીઓ રસીઓરે,	પ્રભુ સાથે કર પ્રેમ હવે;	
વળી પરધર માંહે વસીઓરે,	પ્રભુ સાથે કર પ્રેમ હવે.	૨
જગ ઝર હળાહળ જાણરે,	પ્રભુ સાથે કર પ્રેમ હવે;	
એથી થઈ સત્સુખ હાણરે,	પ્રભુ સાથે કર પ્રેમ હવે.	૩
તહેં બહુબહુ જન્મો ધરીઓરે,	પ્રભુ સાથે કર પ્રેમ હવે;	
ત્યાં કેર જીવ તહેં કરીઓરે,	પ્રભુ સાથે કર પ્રેમ હવે.	૪
મળી કોઈ સ્થળે નહિ શાન્તિરે,	પ્રભુ સાથે કર પ્રેમ હવે;	
ભલ્યો પામીતે બ્રાન્તિરે,	પ્રભુ સાથે કર પ્રેમ હવે.	૫
દુઃખ કેરા દરિઆ રેલ્યારે,	પ્રભુ સાથે કર પ્રેમ હવે;	
મદમગરે મુખથી ન મેલ્યારે,	પ્રભુ સાથે કર પ્રેમ હવે.	૬
આશા અગ્નિના તડકેરે,	પ્રભુ સાથે કર પ્રેમ હવે;	
તપીઓ પણ હજી ના અટકેરે,	પ્રભુ સાથે કર પ્રેમ હવે.	૭
પરપ્રાણ દુભે હુંડીઓરે,	પ્રભુ સાથે કર પ્રેમ હવે;	
પરધર્મ્યામાં બહુ પ્યારે,	પ્રભુ સાથે કર પ્રેમ હવે.	૮
માયાના ફંદે ફસીઓરે,	પ્રભુ સાથે કર પ્રેમ હવે;	
ખાંતે ત્યાંથી નવ ખસીઓરે,	પ્રભુ સાથે કર પ્રેમ હવે.	૯
પરપ્રમદાથી કરી પ્રીતરે,	પ્રભુ સાથે કર પ્રેમ હવે;	
નવ સમજ્યો આતમ રીતરે,	પ્રભુ સાથે કર પ્રેમ હવે.	૧૦
છ સ્નેહ હજી સંસારેરે,	પ્રભુ સાથે કર પ્રેમ હવે;	
ક્યાંથી તું પહોંચીશ આરેરે,	પ્રભુ સાથે કર પ્રેમ હવે.	૧૧
છ નૌકા આવી કીનારેરે,	પ્રભુ સાથે કર પ્રેમ હવે;	
સદ્ગુરજી પાર ઉતારેરે,	પ્રભુ સાથે કર પ્રેમ હવે.	૧૨
કહે અજીતસાગર સારેરે,	પ્રભુ સાથે કર પ્રેમ હવે;	
કર ભવની બેડલી પારેરે,	પ્રભુ સાથે કર પ્રેમ હવે.	૧૩

(૪૫)

ગુરુજીને વિનતિ.

(૪૩)

(રઘુપતિ રામ હૃદયમાં રહેજે—એ રાગ.)

જહાલા ગુરુરાય દર્શન દેજેરે, મારા હૃદયમંદિરમાં રહેજેરે—એ ૧૬.
 જેવી જળસંગ મીનની માયારે, છુટા પડતામાં પ્રાણ ગુમાવ્યારે;
 એવા જહાલા છા સદગુરુરાયા. જહાલા ૦ ૧
 જેવી કુમુદની ચંદ્રમાં સુરતીરે, એવી પ્રેમી તમારી મૂર્તિરે;
 મારા દીલમાં ભજનરસ ભરતી. જહાલા ૦ ૨
 એકવાર અમૃતરસ પીધારે, લહાવો અપૂર્વ એ થકી લીધો રે;
 મહુને ઉપકાર અનુપમ કીધો. જહાલા ૦ ૩
 આપ નયવચનની માંહીરે, મારી સુરતા ખરેખર મોહીરે;
 આવા ભાગ્યવાળા જન કોઈ. જહાલા ૦ ૪
 આપ સન્મુખ દિન પણ થાયરે, આપ વિયોગે પણ જુગ જાયરે;
 મારે નયણે તો નીર ન માય, જહાલા ૦ ૫
 વાણી આપની અમૃત જેવીરે, જેને ભવ્યજનોએ સેવીરે;
 ગુરુ આપની મોહની કેવી. જહાલા ૦ ૬
 તમે સદગુણ કેરા સિન્ધુરે, અમમાં ગુણ નથી એક ખિન્દુરે;
 અમે ભલિન ગુરુ તમે ઇન્દુ. જહાલા ૦ ૭
 અમ અવગુણ ઉર ન ધરજેરે, અમ પાપ બધાં પરહરજેરે;
 પ્રેમે આવી હૃદયમાંહી ઠરજે. જહાલા ૦ ૮
 જેવી ચંદ્ર વિના સૂની રાતરે, જેવો પુત્ર વિના સૂનો તાતરે;
 એવાં અમ તમવિણ સાક્ષાત. જહાલા ૦ ૯
 પ્રેમ આપ વિષે બહુ જામ્યોરે, ભાવ આપ ચરણમાં વિરામ્યોરે;
 મારા જીવ પરમસુખ પામ્યો. જહાલા ૦ ૧૦
 જેવો હાથ ગ્રહો તેવો ગ્રહજેરે, અમને આપનાં કરી લેજેરે;
 ગુરુરાય અજીત ઉર રહેજે. જહાલા ૦ ૧૧

મુંબાઈ.

મુનિ અજીતસાગર.

“ આટલી સ્થિતિ ચન્દા ગુરુજીને કહેવી. ”

(૪૪)

(રાગ ધોળનો.)

- આટલી સ્થિતિ ચન્દા ગુરુજીને કહેવી,
ક્યારે તે દર્શન પાછા દેશા,
સદગુરુ ! સેવક અરજ કરે છે.
આપ વિયોગે તનમાં તાપ ઘણો છે,
મનમાં તો ખેદ ન માય, સદગુરુ સેવક અરજ કરે છે. ૧
- ચાલ્યું ચોમાસું આવી પહોંચી દીવાળી,
લોકો આનંદ માડું મનતો દુભાય. સેવક ૨
સ્વાદુ ભોજનીયાં જમતાં લોક ખનાવી,
મુજને ના લાવે કોઇ સ્વાદુ ભોજન. સેવક ૩
- મુંદર શણગાર પહેરી લોક ફરે છે,
પરંતુ શણગાર પહેરી દીલડું છે ખિન્ન. સેવક ૪
- જોઈએ તે જોઈએ કમલિની સૂની,
પરંતુ તે જોઈએ તે જોઈએ પાપા દાસ. સેવક ૫
- પરંતુ તે જોઈએ તે જોઈએ પાપા દાસ,
પરંતુ તે જોઈએ તે જોઈએ પાપા દાસ. સેવક ૬
- જોઈએ તે જોઈએ તે જોઈએ પાપા દાસ,
જોઈએ તે જોઈએ તે જોઈએ પાપા દાસ. સેવક ૭
- નયણમાં કંઈ કાંઈ જણાતી છે નહીં,
આવણુ બાદનાં પાણી ઉલટ્યાં ઢખાય. સેવક ૮
- અંદર વિનાની જેવી સ્થિતિ છે સૂની,
સુર્ય વિના તે જેવો દિવસનો દાવ. સેવક ૯
- સૈન્ય સૂર્ય સેનાપતિ વિનાયું
એવા અમારા ગુરુજી વિના ઢખાય. સેવક ૧૦
- સર્વે તે સૂનાં મીઠાં જ્યાં નહીં એકડા,
એક સંગાથે શુન્યું હસગણું ભેર. સેવક ૧૧
- આપ વિનાના વૈભવ સર્વે છે નિષ્ફળ,
આપ દર્શને બધા સફળ છે ખેર. સેવક ૧૨

દાસની અરજી ગુરૂજી સાંભળવી પડશે,
 વિરહની વેદનાએ ફરં દિન રાત. સેવક૦ ૧૩
 પાછા પધારી કૃતકૃત્ય કરવાં જે પડશે,
 ઉપદેશ આપી કરવી પડશે મુખ શાત. સેવક૦ ૧૪
 અમારા પ્રાણ કેરા આપ આધાર છે,
 અમારું જીવન ગુરૂજી તમારે હાથ. સેવક૦ ૧૫
 તમારાં જીવાડયાં તો છેએ સજવાં,
 આપ વિના ગુરૂજી અમો અનાથ. સેવક૦ ૧૬
 જેમ જેમ દિન જાય તેમ તેમ હૈકં અધીરું,
 કેમે કરીને નથી કઠાતો કાળ. સેવક૦ ૧૭
 થરથર પદ થાયે કીધું મુખથી ના જાયે,
 વેલેરા આવો તો તો ભાગ્ય વિશાળ. સેવક૦ ૧૮
 એટલી ખબર સેવક કરે છે અંદરે,
 આવ્યા કાગળ માંહી રૂડા સંદેશ. સેવક૦ ૧૯
 એક બે દિવસમાંહી વિહાર થાશે,
 સેવક ઉર ધરશે નહીં સ્વદેપ કલેશ. સેવક૦ ૨૦
 એક બે દિવસમાં આવ્યા સદ્ગુરૂ સ્વામી,
 દર્શન આપી ગુરૂએ દર્શાવી મ્હેર. સેવક૦ ૨૧
 સેવક પણ દર્શન કરી આનન્દ પામ્યા,
 વર્તાઈ વખત એવે લીલા તે હોર. સેવક૦ ૨૨
 મુખાર્ધ. મુનિ અજીતસાગર.

અધ્યાત્મ વર્ષાશ્રુતુ.

(૪૫)

(વીરા વસ્તુ વિચારીને હોરીએ—એ રાગ.)

આવી આવી પરમ મુખકાર, થયો જયકાર, બહાલી વર્ષાશ્રુતુ.
 ગાએ ગગનમંડલ વિષે ગર્જના, થાય અનહદ નાદ અપાર,
 તે વારંવાર.— બહાલી૦ ૧

ગુરુકરૂણાનું વરસે વારિ ઘણું, ભુમી અંતર કેરી ભીંજણી,
સરસ સોહાણી.— વહાલીં ૨

ચમકે વીજળા સ્મરણરૂપ સર્વદા, હરખે સાત્ત્વિક વૃત્તિ મયૂર,
રટે છે મધુર.— વહાલીં ૩

કૃષીકાર જ્ઞાની તથા ધ્યાનીને, ઉરમાં ઉપજાયો આનન્દ,
અમૃત રસકંદ.— વહાલીં ૪

ઉગ્યા શુભકરમરૂપ છોડવા, નિત્ય વૃદ્ધિ પામે રૂડી પેર,
થઈ લીલા દહેર.— વહાલીં ૫

ઘડીમાં પૂર ચઢે છે ગંગાવિષે, ઘડીમાં યમુનાનાં નીર છલકાય,
તથા ઉભરાય.— વહાલીં ૬

બન્ને વચ્ચે સરિતા સરસ્વતી, વહે વારિ વિમલ વિલસાય,
જ્ઞાની નર ન્હાય.— વહાલીં ૭

જે કોઈ પુણ્ય ઉદયવાળાં માનવી, એમાં નેહ કરીને ન્હાય,
પરમ સુખ થાય.— વહાલીં ૮

એને કાંઠે વસે મારો વહાલમો, સમતા મુન્દરીને લઈ સાથ,
નિરંજન નાથ.— વહાલીં ૯

પ્રભુજીનું સ્વરૂપ શું વર્ણવું, ઝળકે જળહળ મુખડાની જ્યોત,
એનું ઉદ્યોત.— વહાલીં ૧૦

આખા જગના સમગ્ર આનન્દથી, કોટી કોટી ઘણો છે આનન્દ,
શીતળતામાં ચંદ.— વહાલીં ૧૧

આવ્યો શ્રવણરૂપી આ સુધા સમો, હરતો કલેશ તથા કંકાસ,
મુખાવણ માસ.— વહાલીં ૧૨

શાન્તિ રૂપ શીતળા સાતમ છે, તેને પાળે તે તો સદાય,
પ્રભુજીને પાય.— વહાલીં ૧૩

અન્તમાંહી પર્યુપણ આવીયાં, એનું રૂપ જ્ઞાનીને જણાય,
મહા મહિમાય.— વહાલીં ૧૪

આવ આવ સગી મહારી બેનડી, કરીએ આત્મપ્રભુ સહ કેલી,
આનન્દની હેલી.— વહાલીં ૧૫

રહીયે અજીત અખંડ પ્રભુ પાસે, એજ સ્વામી સંગાથે બહેન,
સદા સુખ ચેન.— વહાલીં ૧૬

મુંબાઈ.

મુનિ અજીતસાગર.

(૪૯)

છ ઋતુઓનો એકસાથે સંઘ.

(૪૬)

(રાગ ઉપરનો.)

- દેહ બાગ વિષે અચરજ દીકું, રહેછે છએ ઋતુઓનો સંઘ,
આપે સુઉમંગ.— વિશુદ્ધ વધામણી ૧
- રૂકું દ્વય સ્વરૂપ મંદિર છે, વચ્ચે બીરાજે આતમ દેવ,
કરે જ્ઞાની સેવ.— વિશુદ્ધ ૨
- પ્રેમરૂપ વરસાદ વહી રહ્યો, ગયો જગત ઉન્હાળાનો તાપ,
ગુરૂને પ્રતાપ.— વિશુદ્ધ ૩
- વિષયરૂપ કમલ તુટી ગયાં, ઉઘડ્યાં ભક્તિ ચંપેલીનાં ફુલ,
સુમંગલ મૂલ.— વિશુદ્ધ ૪
- બીજી શરદ સદા સુખકારિણી, પાક્યાં સુકૃતરૂપ અનાજ,
કાપે માળી આજ.— વિશુદ્ધ ૫
- દયારૂપ દીવાળીના દહાડલા, મંદિર મધ્ય બહુ પ્રકાશ,
આપે છે ઉદ્ધાસ.— વિશુદ્ધ ૬
- ત્રીજી શિશિર ઋતુતણી વાતછે, જહાય સમતા સ્વરૂપી શીત,
કરાવે છે રિમત.— વિશુદ્ધ ૭
- દેવી દીવાળીનો તહેવાર છે, એ તો ઘટમાંહી આતમગુણ,
નાશક દુરગુણ.— વિશુદ્ધ ૮
- ચોથી હેમંત દિલ હરખાવતી, આપે અંગે અરોબર શક્તિ,
પ્રભુમાં આસક્તિ.— વિશુદ્ધ ૯
- ઘટ બાગતણી બધી નીકમાં, વહે શ્રદ્ધા સ્વરૂપી વારિ,
વાવી લેએ ક્યારી.— વિશુદ્ધ ૧૦
- મહારાણી બધી ઋતુઓતણી, વસે પ્રેમ કરીને વસન્ત,
મહા શોભાવન્ત.— વિશુદ્ધ ૧૧
- ફૂલ્યાં ફુલ નિયમરૂપ વૃક્ષનાં, ગાય જ્ઞાની સાહુ રંગ,
ઉપજે અનુરાગ.— વિશુદ્ધ ૧૨

છઠી ઓળખ ઋતુ છબીલી સોહે, જ્ઞાન સૂર્ય ઉગે છે તકારી,
ખુબી બની ખાસી.— વિશુદ્ધ ૧૩

પ્રભુ પ્રાપ્તિના વિવિધ પ્રકાર તે, ઘામ શમવાના સર્વપ્રકાર,
મહા મંગલકાર.— વિશુદ્ધ ૧૪

જઈને એમાં વસે જે પ્રાણીયા, તેનાં દુઃખ દારિદ્ર દળાય,
દુઃખો સૌ દટાય.— વિશુદ્ધ ૧૫

થાવું અણત સ્વરૂપ શુદ્ધબુદ્ધ છે, કરી વાસ મનાહર ખાગ,
માનવ તન લાગ.— વિશુદ્ધ ૧૬

મુંખાઈ.

મુનિ અણતસાગર.

(લાગી લાગીરે મળેને લાગી, મહારા બહાવમાની—એ રાગ.)

ખાવા ખાવારે અમે ખાવા,
અવધૂત જોગી અલખ ચેતાવનાર ખાવા.—ટેક૦

ધ્વિષ્ટ આહાર અમને નવ જોઈયે,
જે જે મળે તે મીઠા માવા.—અવધૂત ૧

માથે મળ્યા છે ગુરૂ મહાન્ત મહોદય,
ચેલા ફક્કડ તેના ચલાવા.—અવધૂત ૨

સાચ દેશ જવા તણા મારગ સૂજ્યો,
લાગ્યો ન્યાતિને માર્ગ જવા.—અવધૂત ૩

વિમલ બહાલપ કેરાં બહાણુલાં વાયાં,
દિશાઓ લાગી છે દેખાવા.—અવધૂત ૪

આશા દુઃખદ દુનીયાતણી છે નહી,
ગૂઢ બ્રહ્મજ્ઞાન લાગ્યા ગાવા.—અવધૂત ૫

ગમાર લોક કેરી ગાહી ગમે નહી,
ઉર્મિઓ ઉરનાદ દાસ્ત થાવા.—અવધૂત ૬

વિકટ ગિરિ છે શ્રીવિભુપદ કેરો,
ફુટ દાનત સાથ દાવા.—અવધૂત ૭

(૫૧)

જ્ઞાન ગાંજ કેરી નિત્ય ચલમ ચેતાવું,
ભાવ ભાંગ કેરી પ્યાલી પાવા.—અવધૂત૦ ૮
વિધિનાં ભુવન લાલ્ય સરીખાંજ લાગે,
ભક્તિ મઢી માંડી છે બનાવા.—અવધૂત૦ ૯
અજીત આનંદ તણી લહેરી અતિ લેવા,
લક્ષ સાથ લઉધું ત્યાગ હણવા.—અવધૂત૦ ૧૦

પાટણ.

મુનિ અજીતસાગર.

સુમતિની આત્માપ્રતિ વિનતિ.

(૪૮)

(લાગી લાગીરે મહેને લાગી—એ રાગ.)

જહાલી જહાલીરે મહેને જહાલી,
સખી જહાલીડાની લગની લાગી છે ઘણી જહાલી. ૧૬૬.
પ્રીતમના પગલે પરિપૂર્ણ પ્રેમથી,
ચેતન ચતુરા હું તો ચાલી.—સખી૦ ૧
નીંદી ન આવે થયાં વેરી લોચનીયાં,
આતમ ગયા છે દગો ચાલી.—સખી૦ ૨
જામની જહેરણ જાણે જુગ જેવી જાય છે,
અંગ અંગ લાગી રંગ તાળી.—સખી૦ ૩
ભામિની હું ભવ્ય મહારા નવલનાથજીની,
સ્હેજ તો લાગે છે ખાલી ખાલી.—સખી૦ ૪
વાટી જેઉં છું નિત્ય હાડીયા ઉડાડી,
પવિત્ર પતિવ્રત પાળી.—સખી૦ ૫
ઉર અકળાય ચરચર નિત્ય થાય છે,
નયન સુકાયાં પંથ ન્યાળી.—સખી૦ ૬
પ્રેમથી પધારો નાથ હવે હૃદ થઈ છે,
ધારીને ના મૂકશો પ્રજાળી—સખી૦ ૭

(૫૨)

વિરહના સિંધુથી તારી લઈ ત્રિયાને,
હૈતસાથ કરે હૃદવાળી.—સખી૦ ૮

અમર ચૂડીલો તહારા નામનો પહેર્યો છે,
હજીએ ન હડા નાખો ગાળી.—સખી૦ ૯

અબળાની અજીં મુણી પીયુજ પધાર્યા,
હૈડા કેરી હાટડી ઉજાળી.—સખી૦ ૧૦

અજીત કહે આશા તણા સિંધુ ઉભરાયો,
જહાલી જની લાગ્યની વિશાળી.—સખી૦ ૧૧

પાટણુ—સાગરગચ્છનો ઉપાશ્રય. મુનિ અજીતસાગર.

કાયા અને આત્માનો સંવાદ.

(૪૯)

(પૂનેમ ચાંદની ખીલી પૂરી અહીં રે—એ રાગ.)

કાયા—મુજને એકલડી તણ સ્વામી નવ સીધાવળે રે,
હું તો આપ તણી દાસી છું હે દીલદાર !
ખ્યારી માનુની કેરું નમ્રવચન પતિ ! માનળે રે.—ટક.

(સાખી.)

આપ તણા સંગાથમાં, ફરી ફરી કરું આનન્દ;
હરખાઓ હૈડા વિષે, ચકોરીને જેમ ચન્દ.

મારા અન્તરના છો સાચા પ્રાણાધાર,
માટે અરજી અબળા કેરી ઉર ઉતારજોરે. મુજને૦ ૧

(સાખી.)

આત્મા—તહારી સંગે બહુ રહ્યો, રઝળ્યો બહુવિધ રાત;
પણ ઠેકાણું નવ પડ્યું, લીધાં ન મુખનાં લહાણ.

હું તો અલખ દેશનો વાસી આતમરાય,
શાણી મારીસાથે ક્યમકરી દિવસ ગુજારશે. મુજને૦ ૨

(સાખી.)

કાયા—પીયુષ પ્રાણસમા ગણી, રહીશ તહમારી સાથ;
ફર બ્રહ્મી ના તરછાડશે, નવલા નૌતમ નાથ.

હરવું ફરવું ખાવું પીવું મોજ મજાહ,
એવી ગમ્મત ત્યાગી હવે ન આપ પધારશેરે. મુજને૦ ૩

(સાખી.)

આત્મા—તહારો ને મારો નથી, કદિએ નિત્ય સંબંધ;
હું ત્યાગું નહીં તુજને, એનો શો પ્રતિબંધ.

ખાવા પીવા સર્વે તુજને છે ઉપભોગ,
સઘળા ક્ષણિક સંગના રંગ તમે વીસારજેરે. મુજને૦ ૪

(સાખી.)

કાયા—મહારો ગમ્મત દેશ છે, હું એ ગમ્મત રૂપ;
ગમ્મત પંથે ચાલતાં, ગમ્મત થાય અનુપ.

નવલી નૌતમ નારી કેરાં માનો વેણ,
હરખે પાલવડા પકડ્યો તો પાર ઉતારજેરે. મુજને૦ ૫

(સાખી.)

આત્મા—મુજને ગમ્મત ના ગમે, ક્ષણ ભરના એ રંગ;
તહારા ગમ્મત અગ્નિમાં, હું નવ અનું પતંગ.

કાયા ! વાક્ય તહમારાં ઝહેર તણાં પકવાન,
તહમારી વિશ્વમોહિની કેરાં વચન વિદારજેરે. મુજને૦ ૬

(સાખી.)

કાયા—બહુ બહુ હાવ વિભાવથી, નાથ ! કરું ગુલતાન;
પહેરી પર લટપટ કરું, જાણી લઉં જીવ જાન.

પ્રેમની વેલી પાણી પાઈ ઉછેરી આપ,
સમૂળી વિરહ શસ્ત્રથી હવે નહીં સંહારજેરે. મુજને૦ ૭

(સાખી.)

આત્મા—તહારા હાવ વિભાવમાં, લપટાણે બહુ દિન;
જન્મ મરણ માંહી ભમ્યો, કરી દીધો છિન્નભિન્ન.

તારી મોહ વેલીનાં ખાધાં પાન આપાર,
દુઃખીયો કીધો માટે હવે ન શબ્દ ઉચ્ચારશેરે. મુજને૦ ૮

(૫૪)

(સાખી.)

કુલદા તહારા સંગથી, બનીયો છું બેહાલ;
શિવસુદરી અગગી કરી, જેમાં સાચું બહાલ.
મારા લલિતા એવી દેવીના હું નાથ,
મનકું સ્થિર કરી હવે બહેલેરાં પધારજેરે. મુજને૦ ૯
(સાખી.)

હું તો જ્યોતિ દેશમાં, વાસ કરી વસનાર;
સતસુખનાં મોતી ગમે, માયિક નહિ લગાર.
અનુભવ વ્યાપી ગયો છે સમજ્યો સત્ય સ્વરૂપ;
મુનિવર અજીત કેરાં સત્ય વાક્ય સ્વીકારજેરે. મુજને૦ ૧૦

“ પ્રેમનો પીડા તે જેને વીતી. ”

(૫૦)

(લાગી લાગીરે મળે ત્રાગી—એ રાગ.)

વીતી વીતીરે જેને વીતી તેનો જીવ જાણે,
પ્રેમની પીડા તે જેને વીતી. તેક.
સીતાને હરી ગયો રાવણુ રાજા,
કેવી નડી છે કામી પ્રીતિ. તેના૦ ૧
હામ ધામ ગામ ધન માલ ગુમાવ્યા,
વાંદરડે લકં લૂંટી લીધી. તેના૦ ૨
અસુરની સામે સતી સીતા કષ્ટ પામ્યાં,
અતે બાજી તો લીધી જીતી. તેના૦ ૩
કીચક કામાન્ધ બન્યો વનવાસને સમે,
દ્રૌપદીની કેવી પ્રીતનીતિ. તેના૦ ૪
ચન્દ્રના પ્રકાશમાં ફીકાશના ઠરી રહી,
દેખો રાત વીત્યા કેરી રીતિ. તેના૦ ૫
જામનીનો જીવ જાણે સવારમાં જ્યારે,
સૂર્યના ફીરણે વૃત્તિ દીધી. તેના૦ ૬

(૫૫)

જાનકીના જગરમાં પ્રેમ ધુન લાગી,
 રામના વિયોગે હૃદ કીધી. તેનો ૭
 જોગીડાએ જોગ જાણી જગત જહેર માન્યું,
 સુદર સમાધી જે લાગીતી. તેનો ૮
 પર્વતને અશ્રુ પડે અશ્રુની નદી વહી,
 ભૂમિ અશ્રુએથી લીંજવીતી. તેનો ૯
 હાય હાય ઉર અકળાય અલખેલા વિના,
 બહાવરી ફરં છું બહીતી બહીતી. તેનો ૧૦
 પાટણ. મુનિ અજીતસાગર.

સંસારની અસારતા.

(૫૧)

(ગોકુલ વહેલા પંચરત્ને રે—એ રાગ.)

જીવવું જગમાં ઝાઝું છે નહીરે,	
કરો છો શાને ક્રોધ કંકાસ હો લાલ.	જીવવું ૧
કરીઆ કરી લે આતમ કાજનીરે,	.
કરીલે ઈશ્વરમાં પ્રીત ખાસ હો લાલ.	જીવવું ૨
જેતાં જેતાં ચાલ્યા જેડીઆરે,	
ચાલ્યાં ભગીની ભાણેજ ભાઈ હો લાલ.	જીવવું ૩
હજીઅ ચેતન તું ચેતે નહીરે,	
દુનીયા છે સઘળી દુઃખદાઈ હો લાલ.	જીવવું ૪
જેવાં ઝાકળ પાણી પલકનાં રે,	
ખોટા મોતીના દેખાવ હો લાલ.	જીવવું ૫
ઉપરથી ભાસે સાચા દાણસારે,	
બુઠડા અંતે સર્વ જણાય હો લાલ.	જીવવું ૬
પાણી પહેલી આંધી પાળલેરે,	
તો તો જળ કાંઈ રહો જાય હો લાલ.	જીવવું ૭

(૫૬)

વહી ગયા કેડે બંધુ ! શું બાંધશે,	અવધુ'ં ૮
ચેતન ! ચેતો ચિતડામાંથી હો લાલ.	
કર છે સાજા ત્યાં લગી સ્નેહથીરે,	અવધુ'ં ૯
કરતું સાધુ કેવની સેવ હો લાલ.	
હારા પગ છે જ્યાં સુધી ચાલતારે,	અવધુ'ં ૧૦
દર્શન કરવા રાખીશ દેવ હો લાલ.	
જે કારણ તું દશ દિશ દાડતારે,	અવધુ'ં ૧૧
પરનાં પાપણ કરવા કાજ હો લાલ.	
અન્ત સમયમાં ચાલીશ એકલોરે,	અવધુ'ં ૧૨
હારો નહી ચાલે ધલાજ હો લાલ.	
પરને માટે હું ચેતન ! તને રે,	અવધુ'ં ૧૩
કર્યાં ઘટે ન ખોટાં કામ હો લાલ.	
પુત્ર કલત્ર સહુ અહીયાં રહેરે,	અવધુ'ં ૧૪
એકલું જીવું ત્યાગી ધામ હો લાલ.	
એવું સમજ મનમાંહિ હવે રે,	અવધુ'ં ૧૫
કરી લે આતમના ઉદ્ધાર હો લાલ.	
પરમાતમના પદમાં પહોંચવા રે,	અવધુ'ં ૧૬
કર પ્રભુવાક્યોમાંહિ પ્યાર હો લાલ.	
સાચો સાહિબ સુખ ભાંડાર છે રે,	અવધુ'ં ૧૭
દુઃખનાં ત્યાંહી નથી દરશન હો લાલ.	
અજીતસાગર ધરિને આગળો રે,	અવધુ'ં ૧૮
કરી દ્યો આ ભવ પ્રભુ પ્રસન્ન હો લાલ.	

“ ફેશનના ફંદમાં ફસાયા. ”

(૫૨)

(પ્રેમની પીડા તે જાને કહીયે—એ રાગ.)

ફેશનના ફંદમાં ફસાયા, ફૂલણભાઈ !

ફેશનના ફંદમાં ફસાયા.—ટેકો

(૫૭)

- દુનીયામાં થયા દોઢડાદ્યા, ફુલજુલાઈ !
ફેશનના ફંદમાં ફેસાયા. ૧
- આગમ વિહિત શુદ્ધ, પાણીમાં ન પીધાં,
ગટરની તાણમાં તણાયા. ૨
- સાધુજનોની સારી સભામાં ન આવ્યા,
બુગારીની ટોળીમાં જણાયા. ફુલજુ ૩
- શિવસુંદરીની સાથ સ્નેહ નવ રાખ્યો,
વેશ્યાઓના હાટમાં વેચાયા. ફુલજુ ૪
- શાન્તિકારક સિધે શેરડે ન ચાહ્યા,
કંટકની ધુંચમાં ધુંચાયા. ફુલજુ ૫
- કિંમત ભરેલો કાળ કથામાં ન કાઢ્યો,
દિન બધા ગમ્પામાં ગુમાવ્યા. ફુલજુ ૬
- ધાર્મિકજનોની પાસ સ્નેહે નવ આવ્યા,
ધૂતારાના સંગમાં ભરાયા. ફુલજુ ૭
- ગુણનિધિ આત્માની કરી નહીં ગાઠડી,
હેતે પરતારીમાં ફેસાયા. ફુલજુ ૮
- આતમના પંથમાં ન એકે પાય મૂક્યો,
ઉલટા મારગમાં ઉઠાયા. ફુલજુ ૯
- કાલ આવી જીવડાને ઘર બહાર કાઢ્યો,
અજીત કહે અન્તમાં ઘુઝાયા. ૧૦

સાધનક્રિયામાં પ્રવૃત્ત જીવાત્મારૂપ યુવતિને
પરમાત્મારૂપ પતિનો વિયોગ.

(ગરબી.)

(૫૩)

(રાતલડી કેની શ્રેણે ગાવ્યા—એ રાગ.)

જહાલમ વિના ઘેલીને સૂતી ફેરંજી, રાતલડીમાં એકલડી હું ફેરંજી.
જહાલમ

(૫૮)

જહાલામાટે જોગણરૂપ ધર્યું છે, ચિતકું મહારૂં જહાલમ સંગ વર્યુંછે;
નિરાદિન ધ્યાન હૃદયમાં ધર્યું છે. જહાલમ ૧

ગઈરે મહારી બેલાનમાં બધી બુદ્ધિ,વિસરી ગઈ સુન્દરી ! હુકેરી શુદ્ધિ;
વિરહમાં ભરકે અહીં તહીં વૃત્તિ. જહાલમ ૨

કરું ઉપવાસ સ્વામી માટે સારા, થયા દૂર નયન તણા મુજ તારા;
દુઃખહાલામાં હુબીં મરી જાય દારા. જહાલમ ૩

જીવન સ્વામીવિનાના શ્મશાન ભાસે,વિના પાણી મીન મરી જાય પ્યાસે;
હવે અકળાઈ ગઈ છું ઉદાસે. જહાલમ ૪

કંથા જેવા લાગી રહ્યાછે શ્રંગાર, અંગે અંગ વર્ષી રહ્યા છે અંગાર;
પ્રીતમ પ્યારે વિદેશ પ્રાણાધાર. જહાલમ ૫

આંખલડી તેજ વિના જેવી લાગે, ચકોરી તે ચન્દ્રવિના કેમ જાગે;
એવો મહારો પિયૂમાં અનુરાગે. જહાલમ ૬

પ્રીતમ કેરા પ્રેમનંદ ફેદ પડીછું, રસીયા વિના રેન દિવસમાં રડીછું;
જોગણ વેશે નાથવિના એકલડીછું. જહાલમ ૭

અરે કોઈ આવો પીછુને બતાવો, જીવતી કેરા કોડ તે પૂર્ણ કરાવો;
અલ્પ પ્રભુ ! પધારી પ્યારી બચાવો. જહાલમ ૮

(ગરબી.)

(૫૪)

(આવો સ્વામી રાસ રમો વ્હાલા—એ રામ.)

અરે કોઈ પ્રેમ કરે ન કરે, અન્તે એક દીવસ રોઈ મરે. ટેક.
કરે પ્રેમ પાણીમાં માછલડી, હવે નહી જળ વિના એક ઘડી;
નાંખી થતાં મૃત્યુની રેખ નડી. અરે ૧

દીંદોડાએ પુત્રમાં પ્રેમ કર્યો, પાથરી જળ પારધી તત્ર ઠર્યો;
દીંદોડી સહિત એ મદ્દ મર્યો. અરે ૨

કર્યો પ્રેમ પદ્મે સૂરજ સામે, સાયકાળે હૃદય થયો નકામે;
જામનીમાં તો વિરહ અતિ જામ્યો. અરે ૩

કુમુદની ચંદ્ર વિષે પ્રીતિ, રાતલટી તે પલવારમાં વીતી;
સવારમાં લીડાવાની લીતી. અરેં ૪

પ્રાતમ કેરું જ્યારે શરીર પડે, ચિતા પાસે તુરત સતી જઈ અડે;
બાળી મૂક્યું અંગને અગ્નિવડે. અરેં ૫

ચાતકી પાણી સ્વાતિત્યુંજ પીએ, બીજાં જળ પી ન શકે જરીએ;
બારે માસ તરસેથી મરોએ. અરેં ૬

બહાલીડાને પ્રેમ ઘણો ન્યારો, ખસકમોગ કરી દે છે ખારો;
દ્વયવટમાં દુઃખ ભરનારો. અરેં ૭

વાળું પણ મનડું કહ્યું ન કરે, નયનમાંથી જળ ચોધારે ઝરે,
મોહન વિના તલસી તલસી મરે. અરેં ૮

હવે કષ્ટ ! આવી મળોરે મળો, જનમ મૃત્યુ કેરાં દાગિદ્રવળો;
અજીત હવે અજગો કરો આંમળો. અરેં ૯

પાટણ.

મુનિ અજીતસાગર.

પૂર્ણ પ્રેમ દહાવ ક્યારે લૈશું ?

(૫૫)

(લાગી લાગીરે મને લાગી—એ રાગ.)

લૈશું લૈશું રે બહેની લૈશું, પ્રેમી પંથી કેરા,
પૂર્ણ પ્રેમ લહાવ ક્યારે લૈશું.—ટક.

જે જે શિર કષ્ટ પડે તેને સ્વામી સંગે,
સુખ માની સ્નેહ સાથ સહિશું. પ્રેમી ૦ ૧

વિકટ વિરહ તણી વાટડી વટાવી,
બહાલપની સરિતામાં બહેશું. પ્રેમી ૦ ૨

અન્તરની ઉરમાંઆ અન્તર વિમેદી,
સુખ દુઃખ તણી કહેણી કહિશું. પ્રેમી ૦ ૩

દીનઅન્ધ નાથ ! પ્રાણ દીનદાસી કેરા,
તેને ક્યારે આત્મજાન દેશું પ્રેમી ૦ ૪

(૬૦)

અક્ષય આનન્દના અધિપતિ સાથે,
 વિન્ધતણા રાગ ત્યાગી રહિશું. પ્રેમી૦ ૫
 મનના મોહન અને જીવના જીવણહાર,
 પ્રાપ્ત કર્યા મહેલમાં પછી શું ? પ્રેમી૦ ૬
 હૈડા કેરા હાર પુષ્પ કલ્પવૃક્ષ કેરા,
 પહેર્યા પછી લોકડાં હરે શું ? પ્રેમી૦ ૭
 પૂર્વમાં ઉદય જ્યારે પ્રભાકર પામ્યા,
 બાદ રાત્રિતિમિર રહેશું ? પ્રેમી૦ ૮
 અગર ચન્દન તેલે અંગ લપેટાયું,
 બાદ દહ આતપ દહે શું ? પ્રેમી૦ ૯
 દીલસાથ દીલ દીધાં એકરૂપ કીધાં,
 પછી પ્રાણનાથજી જશે શું ? પ્રેમી૦ ૧૦
 છેલ છમીલાની સાથ હેતથી હળોમળી,
 અજીત થયાં અન્ય ત્યાં રમરે શું ? પ્રેમી૦ ૧૧
 પારણ. મુનિ અજીતસાગર.

“ વહાજે વહાજેરે છેલા વહાજે ત્હારી બંસરીમાં
 રમ્ય ગીત પ્રેમ કેરાં વહાજે. ”

(૫૬)

(રાગ ઉપરનો.)

બહાજે બહાજેરે છેલા બહાજે ત્હારી બંસરીમાં
 રમ્ય ગીત પ્રેમ કેરાં બહાજે. ટેક.
 વિન્ધ કેરા તાપની ઉત્થાપના કરતી,
 ત્હારી છમીલા વાણી બાજે. ત્હારી૦ ૧
 ત્હારી રસલીની છમી જોઈને અહોનિશ,
 રતિપતિ દીલડામાં ઘાજે. ત્હારી૦ ૨

મોહક સુમુખ ચન્દ્ર કાન્તિને લજવે,
 બ્રહ્મીમાં કામણ ખીરાજે. તહારી૦ ૩
 સુંદર સોહામણી ને માનુની મોહામણી,
 પ્રીતડીની મીઠી પ્યાલી પાજે. તહારી૦ ૪
 વિમલ વદન પર મન માડું મોહું,
 ડરું નહીં લોકડાની લાજે. તહારી૦ ૫
 રમ્ય રાન માંહી લીલા શોભતી લલીલા,
 ગુલ અલ વીણા અધે ગાજે. તહારી૦ ૬
 કોયલડી બસરી મુણીને ચૂપ બેઠી,
 મીઠડી અનેરી વેણુ વાજે. તહારી૦ ૭
 શુકલ કાન્તિ શશિ તણી સુંદર છવાઈ,
 બેવડી મધુરો એ આજે. તહારી૦ ૮
 સરસ્વતી વિણા હવે શીરોતે બજવે,
 પ્યારી બસીથી ખુબ લાજે. તહારી૦ ૯
 અજીત બજવે બસી દેહકલ્પ ડાલે,
 મીઠી મીઠી જેની તો મળે છે. તહારી. ૧૦
 પાટણ. મુનિ અજીતસાગર.

“ બ્રહ્મગાન વહાલી મારી ગાતી. ”

(૧૭)

(રાગ ઉપરનો.)

ગાતી ગાતીરે હતી ગાતી ગૂઢ અન્ધી કેરી,
 બ્રહ્મગાન ગૌરી વહાલી ગાતી. ટેક.
 યમુનાની નિર્મલ્લી તરંગ લેખ વેગ સહ,
 સુધા સિન્ધુમાંહી જઈ સમાતી. ગૂઢ૦ ૧
 એવે ગાને વશ થયું નક્કી ચિત્ત આજ,
 સેદી પુણ્યસાયકે મુછાતો. ગૂઢ૦ ૨

- મુન્દરી એ સ્વર્ગ મૃત્યુ પાતાલમાં સર્જવી,
પદ્મિનીમાં પડુલી છે પકાતી. ગૂઢ૦ ૩
- એની ચાતુરી માટે અન્ય કોઈ કામિની,
સંસારમાં નથી જ મુણાતી. ગૂઢ૦ ૪
- આતે ગાને મોહ્યા મધુવને મોરલા,
ઘડી ઘડી જાગ સ્થિર થાતી. ગૂઢ૦ ૫
- વૃક્ષવેલી ગુચ્છ પુષ્પ ગન્ધને વધારે,
વાયુ કેરી લહેરી ધીમી વાતી. ગૂઢ૦ ૬
- રણકાર વાગી ગયો ચૈત્ર આ બ્રહ્માંડમાં,
નિત્યે આવી નાગિણી ડાસાતી. ગૂઢ૦ ૭
- એનાં ચપળ નેન કેરી મહા રમ્યતા,
જોઈ મૃગ યુવનિ લોભાતી. ગૂઢ૦ ૮
- ત્રણે ભુવનમાંહી થેઈ થેઈ થઈ રહ્યો,
રંગરેલ રંગીલી રેલતી. ગૂઢ૦ ૯
- દેવ ઋષિ મુનિવર રાગમાં લોભાણી,
દેશીજનોને શું વિલાયતી. ગૂઢ૦ ૧૦
- આનન્દ આનન્દ આખી અવનીમાં તરીરહ્યો,
અંદ્રજ્યેતિ કીધી મદમાતી. ગૂઢ૦ ૧૧
- અણ્ણતસાગર શિવમુન્દરીની સાથે,
લાડીલાની લાડીલી લજતી. ગૂઢ૦ ૧૨

“ વિરહની વેદનાઓ કારો. ”

(૫૮)

(રાગ ઉપરનો.)

- કારી કારીરે ઘણી કારી દીલદાર કેરી,
વિરહની વેદનાઓ કારી. ટેક.
- દુનીયાં દીવાની મૂંઝે જાણે છે દીવાની,
જતાં નથી તેની દરકારો. દીલ૦ ૬

- પતિવ્રત કેડું સુખ જરિણી શું જાણે,
બ્રહ્મ હૃદય જાણે કેમ જારી. દીલ૦ ૨
- મન વાળી રાખું તોહિ રોકતાં રહે નહી,
વારંવાર જાય નેન વારી. દીલ૦ ૩
- મીંડકનું મરણ કપ મીંડક જ જાણે,
હાડીઆને હરયા કેરી વારી. દીલ૦ ૪
- પગમાં પલંગ અતે પગમાં હોંગાળે,
ચેન નથી બેસતાં અટારી. દીલ૦ ૫
- તોયે પ્રાણજીવન તો હજી ના પધારે,
રાહ જોઈ નેન ગયાં હારી. દીલ૦ ૬
- લોચન કમુખી લાલ લાલ થયાં છે,
શકું કેમ કરી ધૈર્ય ધારી. દીલ૦ ૭
- અંગમાં પ્રસ્વેદ આવે કંઠ શુષ્ક થાય છે,
શબ્દ એક શકું ના ઉચારી. દીલ૦ ૮
- શીરીતે સેવાય ચિત ચરચર થાય છે,
શુદ્ધિ બુદ્ધિ સઘળી વિસારી. દીલ૦ ૯
- આમજો ત્રિયાને નાથ ! ત્યાગવી હતી તો,
કીધી હતી કેમ પ્રાણ પ્યારી. દીલ૦ ૧૦
- અજીતસાગર અહો પ્રેમીની બુદ્ધિ,
સ્થૈર્યતાની જ્યોતિ નાખે ઠારી. દીલ૦ ૧૧

વિજ્ઞાવરીનો વિરહ.

(૫૬)

“ જુલમવાળો પ્રેમ જાણ્યો ફેરી. ”

(રાગ ઉપરનો.)

ઝેરો ઝેરીરે આતો ઝેરી બહેરી જામનીને,
જુલમવાળો ડાખ જાણ્યો ઝેરી. ટેક.

- વિધુતું મંડલ આજ અગ્નિ વરસાવે,
વિમલ કિરણ અન્યાં જહેરી. જહેરી૦ ૧
- તારક્ષીઆ ઉગી ઉગી દીલ ડરપાવે,
નાહકની કાન્તિ થઈ નમેરી. જહેરી૦ ૨
- વિયોગિની માફ દીલ દહ્યું વિરહાગ્નિએ.
ધુમ્રતણાં વૃન્દ ઘણા જહેરી. જહેરી૦ ૩
- સૂર્યના પ્રથમ તાપ તપેછે, નથી આ
શશીતણી જ્યોત્સ્ના રૂપેરી. જહેરી૦ ૪
- કુમુદી કઠણ બની મુજને હસે છે,
વાન મહારૂ નાંખેછે વીખેરી. જહેરી૦ ૫
- લોકલાજ તજ દઈ ઘેલુડી બની છું,
ઉડી ગઈ સૌમ્યતા સોનેરી. જહેરી૦ ૬
- એક તાપ દીલડામાં રોમ રોમમાં તપે,
જ્વાલ ઉગ્ર વાયુ કેરી જહેરી. જહેરી૦ ૭
- અરે માતરેન ? તું સદૈવ હોય રૂડકી તો,
બાલિકને બાલ્યમા ઉછેરી. જહેરી૦ ૮
- જ્વાલીડાવિનાનાં સુખદુઃખ સરખાં દીસે,
જહેરે તો સોમલકેરી જેરી. જહેરી૦ ૯
- અજીત આનન્દ કેરાં જ્વાણલાંજ વાશે,
પિયુજને દશે વિધિ પ્રેરી જહેરી૦ ૧૦

આમન્ત્રણ.

(૬૦)

(બોલમા બોલમા બોલમા રે—એ દેશી.)

દેશમાં દેશમાં દેશમાંરે, તમે દાસ્તો આવો મહારા દેશમાં. ટેક,
સત્ય દેશ કેરાં પંથી આપને થવું હોય,
લોભાશે ના લાલી કેરા લેશમાંરે. તમે૦ ૧

(૬૫)

મોહિનીના મંત્ર તંત્ર હોય કદી શીખવા,
તો ન બને આરામને એશમાં રે. તમો ૨
વાસવ મુવીર ચદિ હોય વશ કરવા,
તો ન રીઝો કામિનીના કેશમાં રે. તમો ૩
દેવતાના દેવના નરેશ હોય સાચવા,
તો તો મન જોડી ઘો મહેશમાં રે. તમો ૪
પરમ પ્રદેશમાંહી હોય વાસ પૂરવો,
તો ન ખુશી થાઓ કોટ-કેશમાં રે. તમો ૫
અમૂલ્ય અંલભ્ય મણી તણી હોય વાંછના,
વારી જાઓ સાધુજના વેષમાં રે. તમો ૬
અમૃતના નિધિમાં નિમગ્ન હોય થાવું,
બન્ધુ ! તો બુરલ સાથ બેઝમાં રે. તમો ૭
પ્રેમપથી ! પ્રેમપથે હોય ચદિ ચાલવું,
તો પધારે શાન્તિના પ્રદેશમાં રે. તમો ૮
વિરહની કાંટાવાળી વાટડી વિકારી,
ભાઈ જાઓ ન કદી તે દેશમાં રે. તમો ૯
અજીતનો નાથ તણુ ભુવનનો ભૂપ છે,
શોધી જો કે સત્યસુખછે શુ'માં રે. તમો ૧૦
પાટણુ, મુનિ અજીતસામર.

ઢહેન ઢહીશ મા.

(૬૬)

(રાગ ઉપરનો.)

ખહીશમા ખહીશમા ખહીશમા રે
પ્રેમપથમાંહી જાતાં ખહેન ! ખહીશમા-ટેક.
ઉલ્લસોક સુધરે ને કોઈ પછી શુ' કરે,
હસ્ત આબ્યુ' નાવડ' તજીશમારે. પ્રેમો. ૧

(૬૬)

- દીલડાંના ભૂપણેથી દીલડું દીપાવજે,
દુઃખદાયી શૃંગાર સજ્જશમારે. પ્રેમ૦ ૨
- અન્ને હસ્ત મિષ્ટ અન્ન સ્નેહીને સદાયછે,
કોણે કહ્યું ભક્તિમાં ભળીશમારે. પ્રેમ૦ ૩
- જીવાનીના ખરે રંગે હોય જે રંગાવું,
શીલ ધર્મમાંથી તો હઠીશમારે. પ્રેમ૦ ૪
- લલિત લીલા જે લક્ષમાંહી હોય લાવવી,
લક્ષમાંકેરા ચાપશું લડીશમારે. પ્રેમ૦ ૫
- પ્રેમના પયોધિમાંહી હોય જે પ્રમોદવું,
આડી અવળી વાડમાં પડીશમારે. પ્રેમ૦ ૬
- અમર સૌભાગ્યને અમરરસ જે ચહે,
ચારટાની બજારે ચડીશમારે. પ્રેમ૦ ૭
- અજર અલેખ લેખ લખી લેવા હોય જે,
અભણની સાથ તો ભમીશમારે. પ્રેમ૦ ૮
- પ્રીતમનીસાથ પ્રતિ પળ હોય બેસવું,
જારિણીના જૂથમાં જઈશમારે. પ્રેમ૦ ૯
- અજિત આનન્દી નાથ હોય આરાધવો,
વિષયના વારિમાં વહીશમારે. પ્રેમ૦ ૧૦
- પાટણ. મુનિ અજિતસાગર.

પાર્શ્વજિન સ્તવન.

(૬૭)

(જગપતિ કરજો સહાય મારી—પે રાગ.)

પાર્શ્વ પ્રભુ પ્રેમે પાય લાગું,
મન મોહન મુક્તિ માગું,
લીલિ ભવ સાગરની ભાગું. પાર્શ્વ. ટક.

(૬૭)

(સાખી.)

કરો કંડણા કંડણાનિધિ, કિંકર પર ધરી પ્યાર;
ભવસાગરમાં ભડકતા, મુજને પાર ઉતાર.

દેવ દયાલુ શરણે તુમહારે,
આવી મોહ માયાને ત્યાગું,
બેઠી ભવબ્રમણાની ભાગું. પાર્શ્વ પ્રભુ ૧

(સાખી.)

કોમલ ભાવથી કમઠને, કાઢ્યો ભવોદ્ધિ બહાર;
જળતા બળતા સર્પને, મેદ્યો સ્વર્ગ મોઝાર.

દાયક દાતા જાણી તમોને,
શુદ્ધ ક્ષાયક ભાવને યાચું,
નિજ સત્ય સ્વરૂપે રાચું. પાર્શ્વ પ્રભુ ૨

(સાખી.)

માયા મમતા મન થકી, મુકી દીધી દૂર,
અન્તર વૈરી વિદારવા, પ્રગટ કર્યું શુભ શૂર.

કર્મ કરક સહુ દૂર કરીને,
બન્યા શિવરમણીના રાગી,
શુભ્ર આત્મદશા ઘટ જાગી. પાર્શ્વ પ્રભુ ૩

(સાખી.)

સ્વાત્મદશા સાધી તમે, પામ્યા મુખ ભરપુર;
દ્રવ્ય ભાવ શુભ દાનથી, દારિદ્ર કાઢ્યું દૂર.

અલબેલા અરિહંત અમોને,
નિત્ય નેક નજરથી નિરખો,
સેવકને કરો તુમ સરખો. પાર્શ્વ પ્રભુ ૪

(સાખી.)

અણ્ણતાનન્દ વિલાસમાં, સદા ખિરાળે આપ,
મનગમતા મોહન તમે, તનના ટાળ્યા તાપ.

અણ્ણત પદ પ્રભુ આપો અમોને,
નિત્ય નમીએ નાથ નગીના,
રંગ-રસીયા છો રંગ ભીના. પાર્શ્વ પ્રભુ ૫

પાર્શ્વજિન સ્તવન.

(૬૩)

(રાગ કલ્યાણ.)

જય જગન્પતિ, પ્રભુ કાંપા કુમતિ, આપો સન્મતિ ને સુલો
મહારી વિનતિ ટક.

શ્રી શાભાથી સુંદર દિશે અણહિલ્લિપુર પદન,
બાગ બગીચા કુવા વાવડી જ્યાં ઝાઝું છે ધન. જય૦ ૧

વાડી પાર્શ્વપચાસરા શ્રી ઠવણા નેમિનાથ,
મધ્વી સામળાદિ જનજનાં ચૈત્યોનો જ્યાં ઠાઠ. જય૦ ૨

નરનારી આવેછે નિત્યે નમવા ત્રિભુવન નાથ,
વિનયભાવથી વિનતિ કરીને હરે જોડે હાથ. જય૦ ૩

સુન્દર સરિતા સરસ્વતી તે વહેછે જેનોપાસ,
નિર્મળ નીરે નિર્મળતાથી પુરે જગની પ્યાસ. જય૦ ૪

જાહેર તીર્થ જેની પાસે ઝગમગતું છે આજ,
ચાડ ચાડપ જ્યાં બેઠાછે શામળીયા જનરાજ. જય૦ ૫

મુદ્રા શાભે મનગમતીને અણીયારીછે આંખ,
ભ્રમરઉપર જાવું બ્રામણે હું નમી નમી નિર્મિ પાંખ. જય૦ ૬

આસન આપતાઝું અર્પેછે અતિ અમને આનંદ,
મનગમતું મટકાળું મુખડું જાણે શરદનો ચન્દ. જય૦ ૭

મોહનગારો મણીઅંબને કામણગારો કાન,
ચતુરાઈ ચરણોની જોઈ ભુલાડું ભવભાન. જય૦ ૮

પ્રભાવતીના પ્રાણનાથ છો વણારસી વસનાર,
વામાના માનીતા મોહન રસીયા રાજકુમાર. જય૦ ૯

પુત્ર પિતા શ્રી અર્ધસેનના અરિહંત અલબેલા.
મન મારી માયાને ટાળી થયા શિવવધૂ કંથ. જય૦ ૧૦

ભવબ્રમણે ભમતાં ભુલેલો ભક્ત અહો ભગવાન,
ચરણ કમલમાં ચિત્ત ચોઢીને કરે આપ ગુણગાન. જય૦ ૧૧

સ્પર્શવડે જેમ પારસમણીના લોહગુણ પક્ષ્પાય,
ગુણિયક્ષતા ગુણ ગાવનાં તેમ દુર્ગુણ દૂરે જાય. જય૦ ૧૨

(૬૯)

ગુન્દરે શાન્તદશાના ધારી સામળીયા ભગવન્ત,
અરજ ઉચારે અજીત આપને માગે મુક્તિનો પન્થ. જય૦ ૧૩

ચારુપ શામળા પાર્શ્વજિન સ્તવન.

(૬૪)

(પુનમ ચાંદની ખીલી પૂરી અહીરે—એ રાગ.)

ચતુરા ચોખે ચિત્તે ચાલો ચાડપ બધએરે,
જ્યાં છે જગગુરૂ જગપતિ તેવીસમો છનરાજ,
ગુણીએલ ગુણગણ તેના ગમ્મત સાથે ગાધએરે. ટેક.

(સાખી.)

શિવરમણીના સાહિબા, સામળીયા મહારજ;
ભલા ભાવથી ભેરતાં, સદ્ગ થયો દિન આજ.
નમીએ નાથ નગીના નેમ પ્રેમથી અમે સહુરે,
દિલબર તવ દર્શનથી દિલ માડું હુખાય. ચતુરા૦ ૧

(સાખી.)

અતિશય ચાર છે આપને, જન્મથકી છનરાય;
વિના સમારે શોભતી, કમલ સુકોમલ કાય.
દેખી ઈન્દ્ર ઈન્દ્રાણી અતિ મનમાં મકલાયછેરે,
પ્રભુના પ્રાણવાયુથી દુર્ગંધ દૂરે જાય. ચતુરા૦ ૨

(સાખી.)

રાગરહિત તુમ હૃદયને, જોઈ રૂધિરમાંસથી રાગ;
જન્મથકી ચાલ્યો ગયો, જેમ ગરૂડ દેખીને નાગ.
લાંછન લટકાણું ફણીધરતું શોભે છે અતિરે,
જેને દ્રવ્યભાવથી ઉગાર્યો દર્ધ દાન. ચતુરા૦ ૩

(સાખી.)

રોગ શોક દૂરે ગયા, અતિશય ભાળી આપ;
સદા શાન્તિની સેજમાં, આનન્દ લેતા અમાપ.

(૭૦)

તેના વર્ણન કેરો પાર કોઈ પામે નહિ રે,
જો કોઈ સુરગુરુ જેવા શક્તિવાળા હોય. ચતુરાં ૫

(સાખી.)

જન્મમરણના જુદમથી, તારો ત્રિભુવનનાથ;
કૃપા કરી કિકરતણા, હેતથી આલો હાથ.

મુજને મનગમતો મુક્તિનો માર્ગ આપજો રે,
કહે છે કરજોડીને અતિ આનન્દે અજીત. ચતુરાં ૬

સંલેશ્વર પાર્શ્વજિન સ્તવન.

(૬૫)

(મલ્લિજન લાગ્યું તુજ ગુણતાન—એ રાગ.)

પાર્શ્વપ્રભુ પ્રેમે પ્રણમું પાય, થાય સ્થિર મનડું મહાડું રે.
લગની મમ તુમથી લાગી, ભ્રમણા ભવ દુઃખની લાગી.
પાર્શ્વ પ્રભુ. ૧૬.

જાગી જ્યોતિ અન્તર આજ, દેખી તવ દર્શન ખ્યાડું રે. પાર્શ્વ ૧
ચવીયા સુરભવથી સુખે, વામા માતાની કુખે,
આવ્યા જગજીવન જનરાજ, કાજ શુભ તેતું સાર્યું રે. પાર્શ્વ ૨
સ્વપ્નાં દશ ચાર દહને, પુન્યાઈ પૂર્વ લહને,
જન્મ્યા જગપતિ શ્રી જગનાથ, તાતના કુલને તાર્યું રે. પાર્શ્વ ૩
ઝોઝવ ઉમંગે કરતા, દુઃખીવાના દુઃખને હરતા,
મુકીને માતા પાસે નાથ, હરિએ વચન ઉચાર્યું રે. પાર્શ્વ ૪
જનની જનજની સાથે, વૈર વહે કોઈ વાતે,
જેનો નિશ્ચે કરશું નાશ, નથી કોઈ તેનો તાર રે. પાર્શ્વ ૫
બાલ ઉમ્મર એમ જાવે, અનુક્રમથી યૌવન પાવે,
થાવે પ્રભાવતીના પ્રાણ, જોડણું જડીયું સાડું રે. પાર્શ્વ ૬
તકોં તાપસના તોડી, મુક્તિથી ચતના જોડી,
કૃપા કરી કાઠી કાણથી બહાર, સર્વતું કાર્ય મુધાર્યું રે. પાર્શ્વ ૭

સ્નેહ સંયમ સંગ જોડી, પ્યાર પુદ્ગલનો છોડી,
 તોડી માયા દબને દાન, દુઃખીયું જગત ઉધાર્યું રે. પાર્શ્વ૦ ૮
 સંયમ સાધન શુભ કરતા, બહાલા વનમાંહી વિચરતા,
 ધરતા ધૈર્ય ભાવથી ધ્યાન, પ્રગટ નિજ રૂપ નીહાલ્યું રે. પાર્શ્વ૦ ૯
 મનમોહક મૂર્તિ આ તેની, ઝગમગતી જ્યોતિ છે જેની,
 આપે અતિ અમને આનન્દ, પ્રભુજી પરમ કૃપાલુ રે. પાર્શ્વ૦ ૧૦
 કેવલ કમલાને વરીયા, મોહન મુક્તિ સંચરિયા,
 તરીયા ભવસાગર ભગવાન, ધ્યાન હું તેનું ધાડું રે. પાર્શ્વ૦ ૧૧
 જરા જાદવની વારી, સેના મરતી ઉગારી,
 જેનું નવણ નીર છે આજ, અતિશય સુખ કરનાડું રે. પાર્શ્વ૦ ૧૨
 જયથી જદુપતિએ જ્યારે, શાંખ સ્વર પૂર્યો ત્યારે,
 પ્રગટ્યા શાંખસ્વર જનરાજ, આજ મન મોહું મહાડું રે. પાર્શ્વ૦ ૧૩
 કુટિલ કમોને કાપો, પુરણ પદ અમને આપો,
 પાંપા સર્વે દૂર પલાય, ધાય અન્તર અજવાળું રે. પાર્શ્વ૦ ૧૪
 અજીત આનન્દે આવે, ગાન તુજ ગુણનું ગાવે,
 મોહન મન મહાડું મકલાય, ઢખોને મુખડું ટહાડું રે. પાર્શ્વ૦ ૧૫

શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથ સ્તવન.

(૬૬)

(દ્વારકાના વાસી રે—એ રાગ.)

વણારસીના વાસીરે બહાલા બહારે આવજોજી,
 ભવસાગરમાં લુલો ભમે છે તારો બાળ. વણારસી. ટક.
 ચાર મળીને ચોરરે ચાર ગતિના ચોકમાંજી,
 હાંટી રહ્યા છે લાખેણી મહારીરે લાજ. વણારસી ૧
 મોહ ને વળી મમતારે મારગ રોકી મમ તણાજી,
 વૈરાં બનીને વૈર વધારે છે આજ. વણારસી ૨
 દ્વેષ ધરન્તો ધિકુરે આવે દ્વેષ ધરામશ્યોજી,
 મારે મુજને મર્મનો માર અપાર. વણારસી ૩

રાગી બનીને રાગરે રખડાવે છે રાનમાંજ,
 ભાન જીલાવી ભરમાવે વારંવાર. વણારસી. ૪
 દૂરે કર્મનાં સંગોરે કુમતિ કેડે લશ્મી છેજ;
 ભાગી જેથી સુમતિ સખી દૂર જાય. વણારસી. ૫
 પ્યાર બતાવી પુરેરે પ્રવૃત્તિ પડી પ્રેમમાંજ,
 નિરખો નજરે નિવૃત્તિ દિલ દુઃખો થાય. વણારસી. ૬
 વેગ ધરીને વિધેરે વિપય તીક્ષ્ણ તીરથીજ,
 જોર કરીને જીદમ ગુજરે તે નાદાન. વણારસી ૭
 તજ્યા તરણી તાજરે ડાકણ પેરે દીપતીજ,
 પાડ મુજને ભાળો તે તમે ભગવાન. વણારસી ૮
 પ્રભાવતીના પ્યારારે શંખેશ્વરસ્વામિ સાંભળોજ,
 દેવ દયાલુ દાસને દુઃખથી ઉગાર. વણારસી ૯
 ધ્યાન તમારું ધારૂંરે મુધારો સ્થિતિ સાંભળોજ,
 પ્યારા પ્રભુજ પ્રીતિથી પાર ઉતાર. વણારસી ૧૦
 વ્રજલોકના વ્રાતારે દાતા દર્શન આપશેજ,
 રાખો શરણે અજીતસાગર ભગવાન. વણારસી ૧૧

શ્રી પાર્શ્વજિન સ્તવન.

(૬૭)

(રાગ ધનાશ્રી.)

ગુણમાં બન્યો ગુલતાન, પ્રભુજ તહારો ગુણમાં બન્યો ગુલતાન.
 દેવ દયાલુ તવ દર્શનથી, પામ્યો શિવ સોપાન.—પ્રભુજ તહારો
 માયા મમતા દૂરે નિવારી, ધરૂં તમારૂં ધ્યાન.—પ્રભુજ તહારો
 મોહમદિરા ત્યાગી તમારે, શરણે આવ્યો મુલતાન.—પ્રભુજ તહારો
 આપો અમેને અવિચલ પદવી, શંખેશ્વરભગવાન.—પ્રભુજ તહારો
 પાપો અમારાં કાપો સમૂળાં, દેઈ દયાનું દાન —પ્રભુજ તહારો
 સેવા સેવકની સ્વામિ સ્વિકારો, આપો પદ નિર્વાણ —પ્રભુજ તહારો
 નિજ સ્વરૂપ નિહાળી નગીના, ખુશ થયો મસ્તાન.—પ્રભુજ તહારો
 જડ ચેતન્યને જીદા જોઈ, જશ્યું અનુભવ જ્ઞાન.—પ્રભુજ તહારો

(૭૩)

લેલલાવની ભ્રમણા ભાગી, પામી મુખની ખાણ.—પ્રભુજી તહારાં
પાર્શ્વથરણમાં અજીત ભાવે, આવે મુકીને માન.—પ્રભુજી તહારાં

પાર્શ્વનાથ સ્તવન.

(૬૮)

(રાગ માલ.)

પ્રભાવતીના પ્યારા, લાગે છે સારા, પાર્શ્વનાથ ભગવાન,
મહારી આંખોના તારા, હૈયાના હારા, પ્રાણ આધારા, પાર્શ્વે ભગવાન,
તપ તપીઆ ત્રીજે ભવેરે, આંધ્યું તીર્થેકર નામ;
દેવગતિ મુખ ભોગવી તમે, આવ્યા વણારસીધામરે,
સ્વામિ મુખ કરનારા, દુઃખ હરનારા, લાગે છે સારા, પાર્શ્વે ભગવાન,
અપ્પસેનના આપતારે, પુત્ર અનોપમ આપ;
લામાના જયા જદુપતિનાજી, દુરે કર્યા સહુ તાપરે,
ધ્યાન શુકલ ધરનારા, જય વરનારા, લાગે છે સારા, પાર્શ્વે ભગવાન,
કમઠદેવની કૂરતારે, સમચિત્તે સહી નાથ;
દયાના દરિઆ દયા કરી જેનો, હેતથી ઝાલ્યો હાથરે,
તેનો ભય હરનારા, ભય તારનારા, લાગે છે સારા, પાર્શ્વે ભગવાન,
આગમાં બળતા નાગનેરે, આપ્યું અવિચળ રાજ;
સંયમ સાધન સાધી રૂડું, સિદ્ધ કર્યું પાતાનું કાજરે,
દુષ્ટમતિ દલનારા, શિવ ભરથારા, લાગે છે સારા, પાર્શ્વે ભગવાન,
ચરણ કમળની ચાકરીને, યાચું ચિત્ત મોઝારે;
અજીત આશરે આવી તમારે, વેગે વરીએ શિવવધૂ નારરે,
દિલબર દિલદારા, ભવોદધિ તારા, લાગે છે સારા, પાર્શ્વે ભગવાન.

શ્રી પંચાસરા પાર્શ્વનાથ સ્તવન.

(૬૯)

(રાગ માલ.)

નેકનામ પંચાસરા પાર્શ્વજી ? મહને પ્યારા લાગેજી.
સ્વામિ ? મહને સારા લાગેજી.
જહાલમ ? મહને જહાલા લાગેજી.

ગુણ ગંભીર ગુજરાત ભુમિમાં, પાટણ પુર પ્રખ્યાત;
 દેવલ સ્વર્ગસમાન દીપે જ્યાં, ભેટ્યા ત્રિભુવન તાત.—મહને ૧
 મોહનગારી અમીરસ ઝરતી, મૂર્તિ મનોહર આપ;
 શરદ શશીસમ સુખકર સુખકું, ટાળે ભવિ મન તાપ.—મહને ૨
 વાણી ગુણ પાંત્રીસ ભરેલી, વર્ષે અમીરસ ધાર;
 અતિશય અન્તરે આનન્દ આપે, ત્રિસ અને વળી ચાર.—મહને ૩
 ભવદ્વય ચિન્તા ચુરવા કારણ, ચિન્તામણી સુખકાર;
 ભણી જપે જગ નામ તમારું, મહિમા અપરંપાર.—મહને ૪
 સુખસાગર તીર્થકર શકર, દેવતાણા પણ દેવ;
 સુરવર નરવર શિવસુખકારણ, શુદ્ધ ભાવે કરે સેવ.—મહને ૫
 કરૂણાપતિ કરી કરૂણા કમઠપર, ધૈર્યતાથી ધરી ધ્યાન;
 ઉગાયો આગથી બળતા અહિને, આપ્યું અનુભવ જ્ઞાન.—મહને ૬
 કમળાપતિ પુરો કિંકર જનની, કોમળભાવથી આશ;
 અજીત નાથ નિરંજન યાચે, આપો શિવસુખ વાસ.—મહને ૭

શ્રી જટેવાજી પાર્શ્વ સ્તવન.

(૭૦)

(રાગ કલ્યાણ.)

પૂજે ભવિ ભટ્ટાજી પાર્શ્વને, પૂરે પૂજક જનની આરાને.—પૂજે.
 કેશરે અન્દન મૃગમદ ઘોળી, ભેળવી માંહી ખરાસને.—પૂજે.
 અપો અબેલી ફુલ ગુલાબી, સાથે લેઈ સુવાસને.—પૂજે.
 દ્રવ્યભાવથી પૂજન પ્રભુનું, આપે અખંડ વિલાસને.—પૂજે.
 આધિ વ્યાધિ ટાળે ઉપાધિ, દૂર કરે ભવ ત્રાસને.—પૂજે.
 વામાનંદન શિવસુખસ્થન્દન, વંદીએ ધરી ઉલ્લાસને.—પૂજે.
 ભાવ દીપક ઘટમાં પ્રગટાવી, પામો પૂર્ણ પ્રકાશને.—પૂજે.
 અજીત અનુભવ અન્તરે જાગે, પાર ઉતારે દાસને.—પૂજે.

(૭૫)

મહાનાથ સ્તવન.

(૭૦)

(ગાડી આવી ગુજરાત-એ રાગ.)

મોહી રહું મહારાજ, મનડું મહાડું મોહી રહું છે,
તવ મુદ્રા જોઈ જનરાજ, મનડું મહાડું મોહી રહું છે. ૧૬.
સાખી-શાભે શાભાથી રૂડું, સમવસરણ સુખદાય;
દેખીને દુઃખીયાતણાં, સહુ દુઃખો તે દૂરે પલાય. મનડું ૦ ૧
સાખી-ત્રણ ગઠ મધ્યે તખ્તપર, આસન વાળી આપ,
વચનામૃત વરસાવીને, તમે ટાળ્યા ત્રિભુવનતાપ. મનડું ૦ ૨
સાખી-સુરપતિ આવે સ્નેહથી, સજી સર્વ શણગાર;
ઈન્દ્રાણી આનન્દથી, કરે નાટક નાના પ્રકાર. મનડું ૦ ૩
સાખી-રમતી ભમતી રમણીઓ, ધરતી પ્રભુથી પ્યાર;
વિનય વિવેકે વિચરતી, કરતી વંદના વાર હજાર. મનડું ૦ ૪
સાખી-દેવચ્છન્દો દીપે રૂડો, દેવ ભુવન અનુસાર;
અતિશય અનુપમ આપને, આપે ત્રીસ ઉપર વળીચાર. મનડું ૦ ૫
સાખી-ગુણપાંત્રીસે ગાજતી, વાણી વિમલ વિશાળ;
મુણી સમજે ભવી ભાવથી, જેથી જગતની જાયે જ'જાલ. મન ૬
સાખી-પુરણ પુણ્યના યોગથી, પદ પુરુષોત્તમ પાય;
કર્મ કટક કાપી કહણ, વેગે વશીયા શિવપુરી માંહિ. મનડું ૦ ૭
સાખી-સાદી અનન્ત સુખમાં સદા, સહજ સ્વરૂપે શ્યામ;
દિવ્ય જ્ઞાનની દ્યુતિથી, ભવ્ય ભાષે ચરાચર ધામ. મનડું ૦ ૮
સાખી-મનમોહન મુક્તિણા, મહાનાથ ભગવાન;
અજીત ઉચારે આપને, મહારી વિનતિ ધરજ્યા ધ્યાન. મનડું ૦ ૯

નેમનાથનું સ્તવન.

(૭૨)

(પિપા મિલનકે કાજ આજ જોગન ખનજનુંગી-એ રાગ.)

નેમ મિલનકે કાજ આજ સહસા વન જનુંગી.
માત ભ્રાત સખ સાથ છોડ ગુન ઉનકા ગાવુંગી,
માયા મમતા મોહભારમે તનકો તપાવુંગી. નેમ ૦ ૧

પ્યાર છાડકે ગયે પિયામેં પ્યાર લગાવુંગી,
 ધૈર્ય ભાવસેં ધ્યાન લગા તનમય બનજાવુંગી. નેમ૦ ૨
 ભેદ ભરમ સખ છાડતોડ જંગલ જલાવુંગી,
 ચિત્ત ચરણોમેં જોડ જ્યોત જ્યોતિસેં મિલાવુંગી. નેમ૦ ૩
 નાથ નગીના નેમ નિત્ય નયનો સેં નીહાવુંગી,
 કડેં યાદ હરદમ આપકે કલી ન વિસારુંગી. નેમ૦ ૪
 ધરૂં જીગરસેં ધ્યાન જ્ઞાન ગુણ અપના પાવુંગી,
 અમૃત અમર પદ થાય નાથસેં હીલમીલ જાવુંગી. નેમ૦ ૫

નેમજીને રાજુલની વિનતિ.

(૭૭)

(પાણી ભરવા હું ગમતીરે—એ રાગ.)

જગદીશ્વર જય કારીરે, નગીના નેમ વિભુ,
 બહાલા વિનતિ રિવકારેરે, હૈયાના હાર પ્રભુ. ૨

(સાખી)

પ્રીત પુરાણી પાળજે, સમજ સજ્જન રીત;
 દયા દિલ દિનની ધરી, તોડા ન મહારી પ્રોત.
 રાંક રમણીને રોતીરે, છળીલા છોડા મતિ,
 નાથ વિનાની નારીરે, પામે નહિ માન રતિ. જગ૦ ૧

(સાખી)

માન વિનાની માનિની, મત કરે મહારાનાથ;
 પ્રાણ સમી પ્યારી ગણી, હવેં બાલો હાથ.
 રંગ રસીયા રસીહારે, રસીક રંગ રાખો તમે,
 દુઃખ દરિએ ડુબેલીરે, દાસી આપ ચરણે નમે. જગ૦ ૨

(સાખી)

આશ અતિ મનમાં હતી, મળવા મોહનસંગ;
 તોરણથી ત્યાગી તમે, બધો બગાડયો રંગ.
 કપટી કામણગારારે, કપટ આણું કેમ કર્યું;
 દિલ દરયા દેખાડારે, હૈયું મહારૂં નાથ હર્યું. જગ૦ ૩

(૭૭)

(સાખી)

નવભવ નેહ નીહાણીને, નજર મિલાવો નાથ;
સગપણ સાચું સાચવી, હું આણું તમારે સાથ.
માલ મંદિર મેડીરે, મુકી ચાલ્યાં રાજમતિ,
ગયાં ગઢ ગિરનારેરે, ભેટયા પ્યારા પ્રાણપતિ. જગત ૪

(સાખી)

પ્રભુ મુખ વાણી સાંભલી, ભેદ ભાવ કરી દૂર;
સંયમ સાધન સાધીને, સુખ પામ્યાં ભરપૂર.
ભ્રમણા ભવની ભાગીરે, દુઃખો સહુ દૂરે ગયાં,
પાયે પ્રભુના પડીનેરે, અણત આનન્દી થયાં. જગત ૫

શ્રી મહોજિન સ્તવન.

(૭૪)

(રાગ ધનાશ્રી.)

માયા ભાગી મહારાજ, મોહન તહારી, માયા ભાગી મહારાજ.
મલ્લીનાથ શિરતાજ, મોહન તહારી, માયા ભાગી મહારાજ, રેક.
ભવ ભ્રમણામાં, ભમી ભમીને, ભુલ્યો પોતાનું કાજ.—મોહન૦
ભક્તિભજનનું, ભાતુ વિસારી, તોડી પુન્યની પાજ.—મોહન૦
ધૈર્ય ભાવથી, ધ્યાન તમારું, ધર્યું ન મુકી લાજ.—મોહન૦
કૂર ક્રોધથી, કીધાં કુકર્મો, બન્યો દુષ્ટ દગાખાજ.—મોહન૦
માન માયામાં, મોહ ધરીને, જાણી ન પરની દાઝ.—મોહન૦
મોતી મણીને, હીરા કણીમાં માન્યું મોક્ષનું રાજ.—મોહન૦
પર પરિણતિ ઘણી, પ્યારી ગણીને, વિચારી નિવૃત્તિ નાર—મોહન૦
કાળી નાગણસમ, કપટી કુમતિએ, ખુબ કર્યો ખુવાર.—મોહન૦
દુઃખ અનન્તાં, દેખી દયાળુ, અતિ કંટાળ્યો આજ.—મોહન૦
ભાટે મહેર, કરીને મોહન, તારો ગરિખ નિવાજ.—મોહન૦
મૂર્તિ મોહનગારી રસીલી, ભવોદ્ધિમાં જેમ જહાજ.—મોહન૦
દેખી દીક્ષમાં, આનન્દ વ્યાખ્યો, પામ્યો જ્ઞાન અવાજ.—મોહન૦
કુંભ પિતાના, પુત્ર પનોતાને પૂર્ણ પ્રભાવતી મા જ.—મોહન૦
અણત આશરે, આવી તમારે, સાધે શાન્તિનું સાજ.—મોહન૦

(૭૮)

ફડરગઢ ઉપરના શ્રી શાન્તિનાથનું સ્તવન.

(૭૫)

(તમને ઘટે નહિ આવું રાગ—એ રાગ.)

શી કહું શોભા ત્હારી નાથ, શી કહું શોભા ત્હારી,
શાન્તિ જનંદ સુખકારી નાથ.—શી કહું એ ટેક.

ભારત ભૂમિનું ભવ્ય ભૂપણ આ, અનોપમ આનંદ આપે,
લક્ષ્મી લીલાનું કેલી ગૃહ જેને, દેખતાં દષ્ટિ ન ધાપે નાથ.
શી કહું ૧

ગગન ભેદી સુધડરંગ પર, ભવ્ય જનાલય ભાગ્ય,
ગેળી ગભારોને ગુલમંડપ જોઇ, ગાત્ર ગરવનું ગાળ્યું નાથ.
શી કહું ૨

છયોડી નૃત્ય મંડપની રસીલી, રચના રાગને કાપે,
સન્મુખ શોભે પુંડરિક પ્રભુજી, પ્રપંચ મૂળ ઉત્થાપે નાથ.
શી કહું ૩

ભાવ ધરિ શુભ ભમતી ભમતાં, ભ્રમણા ભવની ભાગે,
પવિત્ર પ્રભુ પાદૂકાની પાસે, પેખી રાયણ અતિ રાગે નાથ.
શી કહું ૪

વાવ કુવા વાડીને ગુફાઓ, જળસ્થળ રચના ભારી,
પુરં પુરાણ જેન ચૈત્ય જ્યાં, રણમદ્ય ચોડી સારી નાથ.
શી કહું ૫

દેવ દેવીને વીર પીરનાં, સ્થાન અતિ અહીં શોભે,
પણ પવિત્ર શ્રીપૂર્ણ શશિસમ, તવ મુખડે મન થોભે નાથ.
શી કહું ૬

રૂક્ષમણી રાણીના મહેલ રસીલો, રમ્ય ભૂમિ પર રાજે,
તેમ છતાં પણ છેલ છબીલી, તુજ મૂર્તિ અતિ છાજે નાથ.
શી કહું ૭

ધન કંચન હીરા મણી માણેક, જે ધ્યાવે તે પાવે,
શાન્તિનાથનું સ્મરણ કરતાં, વ્યાધિ ઉપાધિ જાવે નાથ.
શી કહું ૮

(૭૫)

પંચમ કાળમાં પ્રેમી પ્રતાપી, પુરુષોત્તમ પદ રાગી,
શાન્તિસદનના કર્તા કહીએ, રાય સંપ્રતિ વડભાગી નાથ.
શી કહું ૦ ૬

દશ વિદેશથી યાત્રા કરવા, સંઘ ચતુર્વિધ આવે,
અજીત આનન્દ દાયી ઇયાળુ, ગુણવન્તના ગુણગાવે નાથ.
શી કહું ૦ ૧૦

શ્રી શાન્તિજિન સ્તવન.

(૭૬)

(મુજ ઉપર ગુજરી પિતા પાદશાહ જાણી-એ રાગ.)

પ્રભુ શાન્તિનાથ ભગવાન સદા મુખકારી,
મનગમતી મનોહર મૂર્તિભોદનગારી.
જળ હળતી જયોતિ જગમે સદા જયકારી,
નિત્ય નમે નેમથી ભાવધરી નર નારી.
કરી કૃપા કૃપાળુ કિંકરકાર્ય મુધારે,
બુડતા બાળકને બાંધે મહી પ્રભુ તારે.
વિકરાલ મુજને વળગ્યા વિષય વિકારે,
સેવકની અરજી શાન્તિ જનંદ સ્વીકારે.
પરપુર્ણપર ધરિ પ્યાર પ્રભુ મહેં વિસાર્યા,
મદ છકથી છકીને જીવ જગતના માયાર્યા.
હસત અનિ આણી બોલ અસત્ય ઉચાર્યા,
શિવસુખના સ્વામિ ધ્યાન વિષે નવિ ધાર્યા.
અદત અન્યતું હરણ કરી હરખાચો,
લલના લીલાની માંહી ખુબ લલચાચો.
કરી ચૈસા ખાતર પાપો ખહુ પકાચો,
અન્તરનો આતમરામ ઘડી નહિ ગાચો.
મુંઝાણો માયાના પ્રપંચી ચટકે મટકે,
લલચાચો લોલના લાલચ વાળા લટકે.

રંગરંગમાં રમીયો રાગ રસીયો રાણો,
 અતિ ધૂર્ત દ્વેષ ધર્તીંગ કરી ન ધરાણો.
 કામણ કરનારો કલહ કર્યો મહે ભારી,
 મુધાસમ શાન્ત સ્વરૂપ દૂર નિવારી.
 આખ્યાં અતિ અભ્યાખ્યાન અન્યને હરખી,
 ચિત્ત ચોટયું ચાહીમાં પરખીડા નહિ પરખી.
 પરપરિવાદમાં પ્રાણ સમખ્યાં પ્રેમે,
 જનવર ગુણ ગાવા જલ નમે નહિ કેમે.
 મન મોહું રાગથી રતિ અરતિના રંગે,
 કર્યો કઠીણ કુટ્યો કુમતિ કુટિલની સંગે.
 માયા મૃષામાં માલ ગુમાયો ઘરનો,
 મિથ્યા મતમાં પડી હાર્યો ધર્મ જનવરનો.
 અવગુણ એ મહારા માફ કરો જનવરજી,
 સ્વીકારો શાન્તિજનદીન હીનની અરજી.
 વડ વિવેકિ સુવિશાળ વડાલી ગામે,
 પ્રભુ અજીત આપ દર્શન પ્રેમથી પામે.

શીતલજિન સ્તવન.

(૭૭)

(રાગ કલ્યાણ.)

જય જનવર જગ વિસરામી, શીતલ જન અન્તર જ્યામી.—જય.
 ભવિ મનરંજન નાથ નિરંજન, નમન કરે શિરનામી.—જય.
 ધર્મ પુરંધર પ્રેમી પ્રિયંકર, દુઃખભરે દુર્મતિ વામી.—જય.
 અનુભવ અમૃત રસના રસીયા, અવિચલ ધનના ધામી.—જય.
 દ્વેષ વિહારી થયા અવિકારી, શુભ પંચમ ગતિને પામી.—જય.
 પૂર્ણ પ્રભુતા વિમળ વિભુતા, સમતાધર મુખ સ્વામી.—જય.
 પ્રભુ સેવાથી પામે પ્રભુતા, થાવો અજીત પદ ગામી.—જય.

(૮૧)

ધર્મજિનેશ્વર સ્તવન.

(૭૮)

(રાગ કલ્યાણ.)

ગાવો ગુણ ધર્મ જીજ્ઞાસના, પુરૂષોત્તમ પૂર્ણનિન્દના.—ગાવો ૧
શુદ્ધ સ્વરૂપી સહજાનન્દી, અજર અમર સુખ કન્દના.—ગાવો ૨
અક્ષય પદ ધારી અલખેલા, સ્વામી સુરનરવૃન્દના.—ગાવો ૩
તારક ધારક સેવકજનના, ટાળક ફીતુરી ફન્દના.—ગાવો ૪
ક્ષાયક ગુણના દાયક સ્વામી, મુગટ સર્વ મુણિન્દના.—ગાવો ૫
ભાનુનન્દન વન્દન કરતાં, થાયે કર્મનિકન્દના.—ગાવો ૬
બેદક ભારે ભવઅટવીના, છેદક છેક સ્વચ્છન્દના.—ગાવો ૭
અભિચળ સુખની આશા માટે, અજીત ઉચ્ચારે વન્દના.—ગાવો ૮

“ અમારી જિન્દગાની આ. ”

૭૯

(ગઝલ.)

જગતજનનું ભલું કરવા,	ખીજાં તારી અને તરવા;
પ્રભુના પંથ વિચરવા,	અમારી જિન્દગાની આ.—૧
હૃદયશત્રુ પરિહરવા,	સદા શાન્તિવધૂ વરવા;
જીર્ણિએ સત્ય ઉચ્ચરવા,	અમારી જિન્દગાની આ.—૨
ખીજનું દુઃખ દૂખીને,	ખીજનું સુખ પેખીને;
સુખી દુઃખી હૃદય લેખી,	અમારી જિન્દગાની આ.—૩
રીખાતાં દીન આ પ્રાણી,	દયા તેના ઉપર આણી;
ખચાવા તેની દુઃખ કહાણી,	અમારી જિન્દગાની આ.—૪
જલાવા સ્વાર્થની ફાંસી,	હઠાવા મોહની હોંસી;
ખપાવા કષ્ટરૂપ ખાંસી,	અમારી જિન્દગાની આ.—૫
દીનેને દાન દેવાને,	બુડેલા ને ખચાવા ને;
સદા આનન્દી રહેવાને,	અમારી જિન્દગાની આ.—૬
ઉઘેલાને જગવવાને,	વળી જાગ્યા ઉઘવવાને;
ઉઘ્યા જાગ્યા, શિખવવાને	અમારી જિન્દગાની આ.—૭

જગતની જાળમાં જાતા,	ખરેખર ઠાકરો ખાતા;
જનોને અર્પવા શાતા,	અમારી જીન્દગાની આ.—૮
મજાહુને પ્રેમ મેળવવા,	અખંડાનન્દપથ જાવા;
દીનોનાં દુઃખડાં દળવા,	અમારી જીન્દગાની આ.—૯
પ્રભુની વાણી પી પાવા,	સદાના સુખીઆ થાવા;
ઉલટ પથે અહો જાવા,	અમારી જીન્દગાની આ.—૧૦
જગત રૂપ છે નદી આંહી,	તણાતાંપ્રાણી કે' ત્યાંહી;
તણાવા દે નહી માંહી,	અમારી જીન્દગાની આ.—૧૧
અહો મારી ઘણી બહાલી,	પીધેલી પ્રેમની પ્યાલી;
અજીત મસ્તાની મતવાળી,	અમારી જીન્દગાની આ.—૧૨
રાંદેર.	મુનિ અજીતસાગર.

અમારું કર્તવ્ય અને અમો.

(૮૦)

(ગજલ.)

અમારો માર્ગ છે ન્યારો,	કરમની ક્રન્થી હરનારો;
અમારો ભોખ છે ભારી,	જીએ જન સર્વ વિચારી.—૧
અમારા ભ્રાત છે સાધુ,	અમારા તાત છે સાધુ;
અમારા ઈષ્ટ છે સાધુ,	અમારા મિત્ર છે સાધુ.—૨
અમારો કેશ છે સાધુ,	અમારો વેશ છે સાધુ;
અમારો પંથ છે સાધુ,	અમારો કંથ છે સાધુ.—૩
અમારો વાસ છે સાધુ,	અમારી પાસ છે સાધુ;
અમારું મન છે સાધુ,	અમારું તન છે સાધુ.—૪
અમારું ચિત્ત છે સાધુ,	અમારું વિત્ત છે સાધુ;
અમારી બુદ્ધિ છે સાધુ,	અમારી સિદ્ધિ છે સાધુ.—૫
અમારી વૃત્તિ છે સાધુ,	અમારા છે સગા સાધુ;
અમારી જાત છે સાધુ,	અમારી રાત છે સાધુ.—૬

અમારો દિન છે સાધુ, અમો સાધુ અરે સાધુ;
 અમારી છે વખત સાધુ, અમારા વાર છે સાધુ.—૭
 અમારાં કર્મ છે સાધુ, અમારું વર્મ છે સાધુ;
 અમારું શર્મ છે સાધુ, અમારો ધર્મ છે સાધુ.—૮
 અમારે સાધુની સેવા, અમે માન્યા મીઠા મેવા;
 અમારા સાધુ મેળાપી, સદા છે સાધુ નિષ્પાપી.—૯
 સદા આનન્દમાં સાધુ, અમારી સૂત્ર છે સાધુ;
 અજીતનિર્મલ અમો સાધુ, નિરંજન રૂપમાં સાધુ.—૧૦

સુરત. મુનિ અજીતસાગર.

“ જગત્માં આવી શું કીધું? ”

(૮૧)

(ગઝલ.)

અરે નર જન્મ પામીને, જગતમાં આવી શું કીધું ?
 અહીં જે હેતુ આવ્યો તે, સુકૃત કરીનેજ શું લીધું ? ૧
 હતી જઠરાગ્નિની જવાલા, ભરાયો તું હતો ત્યાંહી;
 ઉંધે માથે જુલાણો છે, જણાતું, સુખ નહિ ક્યાંહી. ૨
 હતું નહી કોઈ ત્યાં સાથે, દૃઢ્યની વાત કરવાને;
 હતું નહી નાચકું પાસે, ભયાંભોધિ ઉતરવાને. ૩
 હતું નહી કોઈ ત્યાં સાથે, નયન દિલ શાન્ત કરવાને;
 હતા નહી સૂર્યની જ્યોતિ, વિસેડીને વિચરવાને. ૪
 હતી નહી ખારી એવી ત્યાં પવનથી ધ્યાસ લેવાને;
 હતી નહી પૃથ્વી એ પહોળા, તને પ્રસ્તાર દેવાને. ૫
 હતી નહી શક્તિ કોઈની, જીગરનાં દુઃખ કહેવાની;
 હતું નહી અન્ન ખાવાતું, નહી જળ શક્તિ પીવાની. ૬
 અરે દિલદોસ્ત દેખી લે, હતો દિન એક એ માથે;
 પછી જન્મી અહીં આવ્યો, જગતમાં શું અરે કીધું ? ૭

સુરત બંદર.

જગત્સ્વરૂપ.

(૮૨)

(ગઝલ.)

જગતનો ભાવ આલેખ્યો, જગત દેદારને દેખ્યો;
 જગતનો ભાવ વિણસાસે, જગતની વારી જહીલાશે. ૧
 જગતની જુહી છે જાયા, જગતની જુહી છે માયા;
 જગતની જુહી છે કાયા, જગતની જુહી છે યાયા. ૨
 જગતના છે જુહા ભાઈ, જગતની જુહી ભોજાઈ;
 જગતની છે જુહી મોટાઈ, જગતની જુહી ભોંઠાઈ. ૩
 જગતના છે જુહા રાજ, જગતની જુહી છે માઝા;
 જુહા છે કેંક મહારાજ, જગતમાં કોઈ નહીં સાજ. ૪
 જુહા જગના અધિકારી, જગતની જુહી નારી;
 જગતની જુહી છે ચારી, જગતની ધિક્ક ફરકારી. ૫
 જગતના જુહ છે ભોમો, જગતના દુઃખમય રોગો;
 જગતના જુહમી છે શોકો, જગતથી ચિત્તને રોકો. ૬
 જગતના જુહ છે અન્યો, જગતના જુહ છે પન્યો;
 જગતના સ્વપ્નવત સંગો, જગત આકાશના રંગો. ૭
 જગતથી એક દિન જાગું, જગતમાંહિ જ પસ્તાવું;
 જગતમાં શું હવે રાગું, જગતને નહિ કદી જાગું. ૮
 જગતના જુહમી સંયોગો, જગતના જુહમી વિયોગો;
 જગત કોઈદિન નહિ તારું, જગતનું રૂપ અંધારું. ૯
 જગતની જુહી છે બાજી, જગતના જુહ છે વાજી;
 જગતના લોક છે પાજી, જગતની જુહી ઈતરાજી. ૧૦
 જગતમાંહિ દુઃખી થાશે, જગત ખત્તા ઘણા ખાશે;
 જગતનું ગાણું ના ગાશે, ખરે રસ્તે અજીત જાશે. ૧૧

સુરત.

(૮૫)

પ્રભુ જ સત્ય છે.

(૮૩)

(ગઝલ.)

પ્રભુની સાચી છે ભક્તિ,	પ્રભુમાં સર્વ છે શક્તિ;	
પ્રભુની આપણે વ્યક્તિ,	પ્રભુમાં ધરવી આસક્તિ.	૧
પ્રભુના રંગે રંગાવું;	પ્રભુના પંથમાં જાવું;	
પ્રભુના ગીતડાં ગાઉં;	પ્રભુ પથે સુખી થાઉં.	૨
પ્રભુની સાચી છે પ્રીતિ,	પ્રભુની સત્ય છે નીતિ;	
પ્રભુને પામું જગ છતી,	પ્રભુ પથે નથી ભીતી.	૩
પ્રભુના તે પ્રભુ પાતે,	ગમે તે જ્ઞાનના હોતે;	
પ્રભુની છે નહિ જાતી,	પ્રભુમાં છે નહિ ભ્રાન્તિ.	૪
પ્રભુને નિત્ય દીવાલી,	પ્રભુની વાતડી બહાલી;	
પ્રભુમાં છે સદા શાન્તિ,	પ્રભુ છે જૈન વેદાન્તી.	૫
પ્રભુ જગ વિદ્યમાં વસીયા,	પ્રભુજ દૂર પણ ખસીયા;	
પ્રભુશ્રી ઐક્યથી હસિયા,	પ્રભુ તો પ્રેમમાં વસીઆ.	૬
પ્રભુ આવી વસ્ત્યા ઘરમાં,	પ્રભુજ છે હૃદય પરમાં;	
પ્રભુના પંથથી હઠમાં,	પ્રભુની પ્રાપ્તિ પણ હઠમાં.	૭
પ્રભુને કોઈ વરનારા,	ભવાબ્ધિ કોઈ તરનારા;	
પ્રભુને કોઈ રતનારા,	પ્રભુથી તાપ મટનારા.	૮
પ્રભુમાં પ્રેમ વર્ષાવે,	પ્રભુ ત્યારે દૃઢ્ય આવે;	
પ્રભુથી હેડું હપાવે,	ચિદાનન્દી તદા થાવે.	૯
પ્રભુનો હું પ્રભુ મહારા,	પ્રભો હે ! ના તમે ન્યારા;	
પ્રભુજ કંઈ હરનારા,	જપું તુજ ગુણની માળા.	૧૦
પ્રભુજ આપની આશા,	પ્રભુ વિણ અન્ય નીરાશા;	
પ્રભુનો પથ દેખાયો,	અજીત આનન્દી હરખાયો.	૧૧

સુરત બંદર.

મુનિ અજીતસાગર.

(૮૬)

વિષયસુખ.

(૮૪)

(ગઝલ.)

વિષયસુખ અભ્રની છાયા, વિષયસુખ મોહિની માયા;
 વિષયસુખ ઝેરનો પ્યાલી, પીધાથી જન જતા ચાલી. ૧
 વિષયસુખ માટીનો ગાળો, વિષયમાં સુખ શું ખોળો;
 વિષયસુખ કાચનો સીસો, વિષયસુખ કાચનો કીરસો. ૨
 વિષયસુખમાં મહા દુઃખ છે, વિષયસુખમાંહી કયાં સુખ છે?
 વિષયસુખ પાણી પરપોટો, વિષયસુખ રોગ છે મોટો. ૩
 વિષયસુખ ગીલથી ભરીયું, વિષયથી કોઈ નવ તરીયું;
 વિષય મૃગતુષ્ણિકાપાણી, વિષયસુખ છેક ધુળધાણી. ૪
 વિષયસુખ પાણીનો રેલો, વિષયસુખ પાણિનો મેળો;
 વિષયસુખ વીજળી જાણો, વિષયસુખ સર્પ પરમાણો. ૫
 વિષયસુખ મોહ પ્રગટાવે, વિષયસુખ ભક્તિ અટકાવે;
 વિષયસુખ જન્મને આપે, મરણ પણ થાય તે પાપે. ૬
 વિષયસુખ રોગ છે પામા, ઉપરથી ફુટડી રામા;
 છુટે નહીં છોડતાંમાં તે, પછી અકળાય જીવ પાતે. ૭
 વિષયસુખ ઝેરના લાડ, વિષયસુખ ચારતું ગાડું;
 વિષયસુખધન વીકારી, તજે તે છે અધિકારી. ૮
 વિષયસુખમાંહી ઝટકાયા, વિષયસુખમાંહી સપડાયા;
 છુટે નહીં છુટતાં પાતે, પછી અકળાય જીવ જાતે. ૯
 વિષયસુખ સ્વપ્નની સૃષ્ટિ, વિષય સુખ કષ્ટની વૃષ્ટિ;
 વિષયસુખને તજો ભ્રાતા, અજીત સુખના થશે ભોક્તા. ૧૦

સુરત ખંદર.

મુનિ અજીતસાગર.

દુનિયાનું ક્ષણિક સ્વરૂપ.

(૮૫)

(ગઝલ.)

ક્ષણિક જગભિત્રની ચારી, ક્ષણિક દુઃખદાહ છે નારી;
 ક્ષણિક સંસારિના મેળા, ક્ષણિક સ્વાર્થાં ગુરૂ ચેલા. ૧

ક્ષણિક દિકરા તથા દિકરી, ક્ષણિક બહેની તથા શ્રીકરી;
 ક્ષણિક રૂપીઆ ક્ષણિક જાગીર, ઘરાણાં ધન છે અસ્થિર. ૨
 ક્ષણિક હેમે ભર્યા હાથી, ક્ષણિક ભડકુદના ભાથી;
 ક્ષણિક કુપડી ગરીબોની, ક્ષણિક દોલત શ્રીમંતોની. ૩
 ક્ષણિક જગના અધિકારી, ક્ષણિક દીનોની દરકારી;
 ક્ષણિક રાજા તણી પદવી, ક્ષણિક નોકર તણી પદવી. ૪
 ક્ષણિક કવિની કવિતાઓ, ક્ષણિક વહેતી સરિતાઓ;
 ક્ષણિક ગઢ રાજ્યની ખાડી, ક્ષણિક ઘોડા તથા ગાડી. ૫
 ક્ષણિક વિધ વિધ વાજાંત્રા, ક્ષણિક દીલખુશકર ચિત્રા;
 ક્ષણિક અણિ મોતીમય છત્રો, ક્ષણિક પ્રેમે ભર્યા પત્રો. ૬
 ક્ષણિક ખડુ મુદ્દનાં વસ્ત્રો, ક્ષણિક સંસારનાં શસ્ત્રો;
 ક્ષણિક જગની ત્રિયાનાં વડાલ, ક્ષણિક ઘેરીઘરોના સ્વાલ. ૭
 ક્ષણિક ઉપર ઉપરના શ્યામ, ક્ષણિક અનુરાગી કેરા રાગ;
 ક્ષણિક બંદી જનોનાં ગીત, ક્ષણિક સ્વાધી જનોની પ્રીત. ૮
 ક્ષણિક ભૂલોકનું સામ્રાજ્ય, ક્ષણિક સુર લોકનું સદ્ગાજ્ય;
 ક્ષણિક મેરૂતણું મંડાણ, ક્ષણિક મુર લોકનાં વૈમાન. ૯
 ક્ષણિક વૃક્ષે વિભૂષિત ખાગ, ક્ષણિક ઉજ્જડ ભુમિના ભાગ;
 ક્ષણિક મસ્તાનની મસ્તાક, ક્ષણિક બેશક્તિ નામદાઈ. ૧૦
 ક્ષણિક આ સૂર્યની કાન્તિ, ક્ષણિક આ ચંદ્રની શાન્તિ;
 અજીત મન સત્ય માની લે, પ્રભુપદ સત્ય જાણી લે. ૧૧
 રાંદેર. મુનિ અજીતસાગર.

મિત્રને સૂચના.

“ પ્રતિજ્ઞા આપવી પડશે. ”

(૮૬)

(ગજલ.)

અમારા મિત્ર થાવાને, પ્રતિજ્ઞા આપવી પડશે;
 દૃઢ્યની દિલગિરી સમજી, સમૂળી કાપવી પડશે. ૧

કદી પુષ્પાની શર્યામાં,	પ્રીતેથી પોહવું	પડશે;	
કદા નવરંગી જરિયાની,	દુકુળને ઓહવું	પડશે.	૨
કદી ઘરબાર વિણ વનમાં,	અકેલા પોહવું	પડશે;	
કદી કોપીન કે દિગ્પટ,	ઉમંગે ઓહવું	પડશે.	૩
કદી સ્વાદિષ્ટ પટ રસથી,	અત્રાદિ ભક્ષવું	પડશે;	
કદો ભીક્ષાથી પણ ભુજ્યા,	રહી આનન્દવું	પડશે.	૪
કદીય મસ્તાન અધોપર,	ઉલટથી બેસવું	પડશે;	
ઉઘાડે પાય ચાલીને,	કદી પાળા થવું	પડશે.	૫
કદી યોગી થઈ અવધુત,	અલખ ચેતાવવી	પડશે;	
કદી થઈને અધિકારી,	છડી બોલાવવી	પડશે.	૬
કદી શાસ્ત્રાર્થ કરવાને,	સભામાં આવવું	પડશે;	
કદી મુગા રહી મનને,	પ્રભુમાં લાવવું	પડશે.	૭
કદી અભિમાનીનાં વાક્યે,	સમવે સાંખવાં	પડશે;	
કદી શત્રુતણાં માનો,	વિદારી નાંખવાં	પડશે.	૮
કદી લાખો જનો વચ્ચે,	હાળી મળી રહેવું પણ	પડશે;	
કદી ભયભીત જંગલમાં,	રહી દુઃખ રહેવું પણ	પડશે.	૯
ગમે તે સ્થિતિ રીતિમાં,	ભજન કરવું સદા	પડશે;	
સદા આનન્દમાં રહેતાં,	અજીત નહીં આપદા	પડશે.	૧૦

રાંદેર.

મુનિ અજીતસાગર.

“ હવે પાછા નથી વળવું. ”

(૮૭)

(ગઝલ.)

ભલે આકાશપડ ઢૂટે,	ભલે આ વિશ્વ સહુ રૂટે,	
ભલે જગદ્દંડ સહુ છુટે,	હવે પાછા નથી વળવું.	૧
અમારો પન્થ છે ન્યારો,	અમોને એ અતિ પ્યારો,	
નજીવાં લોકથી ન્યારો,	હવે પાછા નથી વળવું.	૨

ભલે લોકો કરે ખુવાર, શરીર હણવા બને તૈયાર,
 છતાં અહીં અમારો ખ્યાર, હવે પાછા નથી વળવું. ૩
 ઉંડી છે વિશ્વની ખાડી, વચ્ચે આવી પડે આડી,
 નથી અહીં ખંગલા વાડી, છતાં પાછા નથી વળવું. ૪
 હજારો વીરના રણમાં, ઝઘમીને ઝુકું ક્ષણમાં,
 ભલે તન જાય તત્ક્ષણમાં, છતાં પાછા નથી વળવું. ૫
 મહા માલેકની પાસે, જવા તત્પર ઘણી હોંસે,
 જતાં બહુ વિદ્વદ્દર્શિ, છતાં પાછા નથી વળવું. ૬
 સંબંધીઓ! સંબંધીઓ! જગતના હે સંબંધીઓ!
 હવે જ્ય જ્ય સદા થાઓ, હવે પાછા નથી વળવું. ૭
 તમારો ને અમારો જે, થયો ભેટો થનારો જે,
 ખતમ સહુ પ્રેમ એ આજે, હવે પાછા નથી વળવું. ૮
 ભણવાને ભૂલેલાને, ખચાવા ને છુડેલા ને,
 ફેડીર કરવા કુલેલાને, હવે પાછા નથી વળવું. ૯
 બન્યો છું મસ્તના ચેલો, રહ્યો છું મસ્તના ભેળો,
 મળનો મસ્તનો મેળો, હવે પાછા નથી વળવું. ૧૦
 કર્યું મન મસ્તને આધીન, થયો વીર વાક્યને સ્વાધીન,
 ખપાવું માર્ગને દિન દિન, હવે પાછા નથી વળવું. ૧૧
 અજીત છું હું અજીત છું હું, નથી જીતનાર કો મુજને,
 અગમ પથે અતિ આનંદ, હવે પાછા નથી વળવું. ૧૨
 રાંદેર. અજીતસાગર.

“કમલની એક કલિને ઝ્રમરનો ગુંજારવ.”

(૮૮)

(ગઝલ.)

કમલની હે કળી રાતી, ખરી ખીલી તું મદમાતી,
 ઘણું મુંઢર સ્વરૂપ હોઈ, ચતુરા છે અજબ ચાડ. ૧
 લીધો તુજ સ્વાદ દિલસાથે, ઘણો ચુસી ભરી બાથે,
 રમ્યાં સાથે જમ્યાં સાથે, લીધેલી તાળીયો હાથે. ૨

જગતમાં તહારી મેં દીઠી,
 લખી દે એક તો ચીઠી,
 દીધાં છે અન્તરો સામાં,
 ભણેલી પ્યારી હે ભાભા !
 ઘણાં લટ્ટુ ખન્યાં જ્યારે,
 અનુભવ સર્વ રંગ રમીઓ,
 પડયા સંસ્કાર અજર તહારે,
 ત્રિયા ઓ ! નેનના તારા,
 અરે એ કેમ ભૂલાશે !
 જગરની દાસ્તી જે ખાંધી,
 અમર મૃત્તે કરી સાંધી,
 અપૂરવ પૂર્વની મૈત્રી,
 પળે પળ ચિત્ત ત્યાં રહે છે,
 છતાં દિલ અગ્નિ આ દહે છે,
 વિયોગી દિન વહી જશે,
 કરી સંયોગ સુખસાગર,
 અલખના આંકડા લખશું,
 દૃઢ્યની પાટીઓ રસશું,
 જગતનું ભાન બૂલીશું,
 અજત જશે વિવિધ આપદ,
 મઝાની મીઠડી બાતો,
 કરીશું હે ખરી બહાલી !
 ચલાવ્યું બહાણુ તુજ સન્મુખ,
 દૃઢ્ય છે તો નથી દૂરે,
 અજત થૈન ! અજતલૈન,
 અજત આનંદને વહી જ,

મધુરી પ્રીતડી મીઠી,
 ઘણા દિને ઉપર દીઠી. ૩
 હવે એને બૂલી જા મા,
 વિમલતા વાળી હે રામા ! ૪
 હતાં ભૂદ્યાં જગત ત્યારે,
 હૃદયમાં ભાવથી ભમીઓ. ૫
 યથા શત્રિ વિષે તારા,
 મુને તુજ વિણ દુઃખકયારા. ૬
 તજનાં છેક જુલાશે,
 નથી આ વાયુની આંધી. ૭
 બધી વૃત્તિ હૃદય ગાંધી,
 સ્મૃતિ ઘર જે હતી ચિત્રી. ૮
 રસોની ધાર પણ બહે છે,
 વિરહનું મિત્ર દુઃખ સહે છે. ૯
 વિમલ હા ! બાણલા બહારે,
 કરીશું ખુબ ઉજાગર. ૧૦
 બની ગરકાવ રસબસશું,
 વધૂવર એક સ્થલ વસશું. ૧૧
 અનુભવમાંહી ફૂલીશું,
 અજત ! જે છે સમિપ આ પદ. ૧૨
 બધા કષ્ટો તણી ઘાતો,
 પીયુની પ્રીતડી વાળી. ૧૩
 સ્મરે પળપળ વિશદ તવમુખ,
 જઠી દીલ કેરી તરખીરે. ૧૪
 અજતને સુખડાં દૈન,
 અજત સુખને શિરે વહી જ. ૧૫

પાંચોટ.

“ સન્મતિ સ્વરૂપ એક સુન્દરીને.”

(૮૬)

(ગઝલ.)

પ્રિયા મહારી મનોહારી,
મહને તો છે ફિકર તહારી,
અધા છે હંગ બે તહારા,
અધી તહારી મનોવૃત્તિ,
વિનાશી રંગમાં રાગી,
અહુ તહારી કહી રીતે,
કહ્યું પણ તહાઈં માન્યું છે,
અહુ દિન કાઢિયા તહારા,
હવે મહાઈં કહ્યું માને,
બીજનાં રંગ છોડી દે,
બીજથી વાતડી તજજે,
બીજના છે ક્ષણિક પ્રેમે,
અમર વેદની અમર થૈન,
પિયુના વાક્યમાં તહારી,
અધા કલેશો તણા સિન્ધુ,
ઉગે છે શાન્તિને ઇન્દુ,
સ્ફટિકોનાં ફિરણ ઉઝ્યાં,
મુગધી વાય છે એવી,
ઘણું તહારા હિતે કહું છું,
તપાસી લે તું ધન તહાઈં,
ધરી છે મેં તને હૈયે,
અસત્ સત્યે ન લોભાતી,
હૃદય સાથે મહને તું લે,
ગણી લઉં મહારી એવડાતી,

અહીં મેના અપલ નેનાં;
બની બા પ્રાણની પ્યારી. ૧
ગણી લઉં હું સદા પ્યારા;
પરોવી લે ખરે જ્યોતિ. ૨
પણાની ટેવ દે ત્યાગી;
નિભાવ્યું છે અતિ પ્રીતે. ૩
અરે ક્યાં મહાઈં તાણ્યું છે;
ગણી શખ્તો સરસ પ્યારા. ૪
તદા તું એર રસમાણે;
હૃદયનો સાર સાંધી લે. ૫
સરસ શૃંગાર પણ સજજે;
ક્ષણિક એઓ તણા નેમે. ૬
પિયુના મંદિરે રહી બા;
સંલતા સર્વ ઉર ધારો. ૭
તણું એકે નથી બિન્દુ;
અહીં તું આવી બા સીધું. ૮
તલાવો હું તણાં મુઠ્યા;
કલપની છાંયડી જેવી. ૯
પરાર્થે પ્રાણ પણ હઉં છું;
હસાવી લે તું મન મહાઈં. ૧૦
અરે એ ભૂતી ક્યમ જમ્મએ;
ખરે માર્ગે ન સ્થોભાનો. ૧૧
હૃદયહારી નયન બે દે;
ખરોખર હઉં હસી તાલી. ૧૨

ખરે છે આ જીવાનીનો, વહી જતો જ રસલીનો; ૧૩
 ખુલ્લા દીલે જરૂર પીળ, અમર જોખનવતી થઈજા. ૧૩
 પ્રિયા એ પ્રેમની થેલી, હવે ના થાતી મન મેલી; ૧૪
 બીજાની પ્રીત દે મેલી, જીવાનીવાળી અલખેલી. ૧૪
 બીજા સ્વામી નથી સાચા, જરૂર છે સ્નેહ એ કાચા; ૧૫
 અરે અહિં આવ દૃઢ્ય લેલઉં, ખરા મંત્રો શીખાવી દઉં. ૧૫
 ખરા ઉસ્તાદની થેલી, પીયુના પ્રેમની થેલી; ૧૬
 ઝુકાવી લે અજીત જોડે, જીગર તહાડે અતિ કોડે. ૧૬
 મહેસાણા. મુનિ અજીતસાગર.

“ એક શુકને. ”

(૯૦)

(ગઝલ.)

અરે હું પાખીડા પ્યારા, અવજુકર શબ્દ એ મહારા; ૧
 કહું છું હેતુએ તહારા, અદલ થા સત્યનો પંથી. ૧
 વિમલ છે પ્રેમનું પિંજર, દૃઢ્યના ભેદનો લય જ્યાં; ૨
 તહાં તું તો બિરાજી લે, અદલ હું સત્યના પંથી. ૨
 દુઃખદ આ વિશ્વને વગડે, બળે દાવાગિનીની જવાલા; ૩
 તહાંથી તું બચી જવા, અદલ થા સત્યનો પંથી. ૩
 ભર્યાં છે દારનાં ઝાઝાં, સરોવરીઆં બહુ ઉંડાં; ૪
 તુષા તહારી છીપાવાને, અદલ થા સત્યનો પંથી. ૪
 અહીં હું પુષ્પની માળા, સુગંધી પુષ્પની ગાદી; ૫
 પહેરાવું બિરાજાવું, અદલ થા સત્યનો પંથી. ૫
 સુધાસમ વારિડાં શીતલ, તહાં હું પ્રેમથી પાઉં; ૬
 ખરા હું સત્યના શોયંક, અદલ થા સત્યનો પંથી. ૬
 ઘણા બાળે વને લમતા, પલક માંહી વિદારે છે, ૭
 થવા નિર્ભય અડીં આવી, અદલ થા સત્યનો પંથી. ૭
 ખરી છે પ્રેમની દોરી, નથી જ્યાં કુડ કપટ જરીએ; ૮
 અમર પ્રાંથી અહીં લેવા, અદલ થા પ્રેમનો પંથી. ૮

વળી આ પારધી લમતો, તર ના કોટરોમાં;
 દ્વિજોનાં બાળુડાં પકડે, અતઃ થા પ્રેમનો પંથી. ૯
 અહીંયાં વજના સળીયા, વડે સુંદર રમ્યું પીંજર;
 વળી માલેક હું ઉપર, બની જા પ્રેમનો પંથી. ૧૦
 વળી છે ઇષ્ટનાં ગાનો, મઝા સાથે અહીં ગાવાં;
 ખરી હહેજત અનુલવવા, બની જા પ્રેમનો પંથી. ૧૧
 મહેને તુજ નેનની ઝાંખી, થઈ છે શુભ દિવસથી બે;
 ઉગ્યો ઈન્દુ વિમલ ગગને, બની જા પ્રેમનો પંથી. ૧૨
 સુખદ આ ચન્દ્રની ધોળી, વિમલ છે શાન્તિમય કાન્તિ,
 અટલ આનન્દને લેવા, અદલ થા પ્રેમનો પંથી. ૧૩
 કલુષિત લોકના પ્રેમો, નથી આ પીંજરે પૂર્યા;
 જગરની જાંઘળી માટે, અદલ થા પ્રેમનો પંથી. ૧૪
 જતે ના મોહના ચોદ્ધા, અજીત સ્થાને અજીત થાવા;
 અરે હૈ ! સ્નેહના બાંધ્યા, બની જા પ્રેમનો પંથી. ૧૫
 પ્રેમ પંથીનો હિતસ્વી.

રોગગ્રસ્ત શરીરની અસ્વસ્થતા.

(૯૧)

(ગઝલ.)

અરે દિલદર્દના સમયે, બને નહી કાંઈ પ્રાણીએ;
 કરે શું કાર્યને અવળાં, દશાના રંગ મહાણી લે. ૧
 પડે બુદ્ધિ થઈ બુઠી, સ્વધર્મે ના ગમન કરતી;
 પડે નહિ ચેન કંઈ ચિત્તને, ધીરજતા ના ઠરી રહેતી. ૨
 અરે મનમસ્તની કુસ્તાર્ધ, પડે ભાગી સહજમાંહી,
 ગમે નહી મિત્રની વાર્તા, દરદઉદ્ધિ નડે ત્યાંહી. ૩
 ગમે નહી પ્યારના શબ્દો, મીઠા વાક્યો કહુ લાગે;
 શહુર વિષ્ણુ સ્વસ્થતા સઘળી, પલકમાંહી પડી લાગે. ૪
 ગળે છે એ સમે જનની, હૃદયવૃત્તિ અહંકારી;
 મીઠાં અન્નો નહી ભાવે, શકે નહી જીભ ઉચ્ચારી. ૫

દિવસ લાગે અરિ સરખો, નિશા લાગે અરિ સરખી; ૬
 વખત પણ જાય નહીં કેમે, પીડ સુખ સૂત્રને ચરખી. ૬
 હરાયે નહીં દરાયે નહીં, જવાએ નહીં હવા લેવા; ૭
 રમરાયે નહીં વિચારોતો, સમય શાન્તિ તણા કેવા. ૭
 મદા હસ્તો વિષે પીડા, નયનમાં આંસુની ધારા; ૮
 હૃદય ગભરાય શિરમાં તો, પડે છે ત્રાસરે પ્યારા ! ૮
 સમજ લે જવડા જાતે, થવાનું તે થવા દેને; ૯
 વિચારોના તરંગોને, જતા માર્ગે જવા દેને. ૯
 ઉપાધિ વ્યાધિના વનમાં, મળે નહીં શાન્તિનું પાણી; ૧૦
 જીલમ કારી વિચારો તો, પીલે જયમ તીલને ઘાણી. ૧૦
 પિતા બ્રાતાજ રાગીને, ગુરૂ મિત્રોજ ત્યાગી ને; ૧૧
 પથારી પાસ આવીને, ઉદાસી ઉર લાવીને. ૧૧
 લગાવે હસ્તને શિરપર, વળી કોઈ ઈતર અંગે; ૧૨
 સખત છે વેદના કહેતા, ધવળ હર્ષે નીલારંગે. ૧૨
 જઈ એકાન્તમાં ગોળિ, મળી સર્વે ચલાવે છે; ૧૩
 જઈ કોઈ દવા લાવે, તથા કોઈ વૈદ્ય લાવે છે. ૧૩
 ઘડે કોઈ ઉતારોને, નજર તો લાગી છે વસમી; ૧૪
 તથા ખીજ વહે છે કે, પિશાચી ચોટ લાગી છે. ૧૪
 વળી કોઈ નથી ખીજું, કરમના વાંક ખતલાવે; ૧૫
 ઘણાં બોલે રૂડું થાશે, પ્રભુની મહેર દર્શાવે. ૧૫
 વળી કોઈ ભીતર ખડીતાં, છતાં પણ કોઈ કહી નાંખે; ૧૬
 અરે આ રોગ છે ખીજે, યદા લજ્યા ઉદય રાખે. ૧૬
 કરે કકલાટ એ સુણી, બધાઓ સત્ય એ વારે; ૧૭
 જ્યન લાગે વિષમભારી, દરદીને વજ સમ ત્યારે. ૧૭
 વખત જો દુષ્ટ થાશે તો, અરે જીવ ! શી દશા થાશે; ૧૮
 કરેલાં દુષ્ટતાથે તો, યમો આવી લઈ જાશે. ૧૮
 કહે જઈને અરે સ્વામી, નથી કીધું જીવે સાડું; ૧૯
 કર્યાં છે દુષ્ટતો જગમાં, જામે લાજ્યું વિષમ પ્યારું. ૧૯
 અરે દીવ વિનાશકિત, કરે છે ઇશની ભક્તિ; ૨૦
 પ્રભો ! દુઃખે દરે મારું, જરા આપો હવે શક્તિ. ૨૦

તમારી ભક્તિ સંગાથે, લગન મહારી લગાડું છું;
કરી કંઈ સ્વાત્મ સાધનને, જીવાત્માને જગાડું છું.૨૧
બધા સ્વાધી જગત ભેળો, કદી નહી સ્વાધને સાધું;
તથાપિ સ્વાધને સાધી, બીજનો સ્વાધ આરાધું.૨૨
ઘણા એ રીતના ઉભરા, ઉદય પામે વિલય પામે;
છતાં સારું થવાનું તો, કરમ ધરજા તણા કાલે રડ
થયું કાંઈ ઠીક દિલમાંહી, વિમલ વિદ્યાસ પણ આબો;૩
અજિત જનરાજ ભજવાને, દરદીને માર્ગ દશાબો.૨૪
દર્દીનો પ્રેક્ષક.

મૂર્તિપૂજન મહિમા.

૬૨

(સર્વેયા.)

મૂર્તિ તણા મહિમા છે મેટો, સમજે કોઈક સંસ્કારી,
મૂર્તિપૂજનથી પ્રાપ્ત થાય છે, સુંદર શિવપદની ખારી;
એ મહિમા સમજાણા આજે, સદ્ગુરુ બુદ્ધિસાગરથી,
એ માટે એઓના ચરણે, નમન કરું બે આ કરથી. ૧
મુસલમાન પણ મૂર્તિ પૂજે, મક્કામાં જઈ નેમેથી,
ખ્રીસ્તીઓ પણ ફાંસી ફાટા, પૂજે ઇશુના પ્રેમેથી;
ભક્તિમાર્ગે મીરામયન્દ્ર કે, કૃષ્ણની પૂજે પ્રતિમાને,
કોઈ સદાશિવ કે હનુમતના, છબીના મોને મહિમાને. ૨
પુત્રો પણ નિજ માતૃપિતાની, પ્રત્યક્ષ મૂર્તિને સેવે,
સુંદરી પણ નિજ સ્વામિ કેરી, મૂર્તિને તનમન દેવે;
આર્યસમાજ દયાનંદની, છબીનું ગૌરવ બહુ જાણે,
મૂર્તિપૂજક છે દુનિયાં સર્વે, મૂર્ખ મૂર્તિને નહિ માને, ૩
મૂર્તિ મૂળપુરૂષનાં ઉત્તમ, કાર્યો સંભારી દ છે,
મૂર્તિવાળાના મંદિર માંહિ, સુખકર સ્વચ્છ હવા રહે છે;
યોગશાસ્ત્રને જૈનાગમ તે, મૂર્તિ ખાસ વખાણે છે,
અમત્કાર મૂર્તિના અદ્ભુત, જે જાણે તે માણે છે. ૪
વીર વાક્ય તો સૂત્રો માંહિ, પ્રતિમા પૂજ્ય બતાવે છે,
સિદ્ધ પુરૂષ પણ મૂર્તિ કેરાં, ગાયન રૂડાં ગાવે છે;
મૂર્તિભેદ મહુને સમજાણા, સદ્ગુરુ બુદ્ધિસાગરથી,
અજિતસાગર થયો કૃતારથ, સદ્ગુરુપદ શિર ધરવાથી. ૫

શ્રીમદ્ બુદ્ધિસાગરષટ્કમિદમ્ ગુર્જર જ્ઞાણાયામ્.

૯૩

(૭૬-ત્રિલંગી.)

જય નિત્ય ઉજગર, કંઠજ્ઞાના ઘર, વૈરાગિવર, ધર્મકિર,
જય સુખના સાગર, અનુભવ આકર, જ્ઞાનસુધાધર, શિક્ષાકર;
જય ક્રેષ્ઠશાધર, દીનદયાકર, સમતા સાગર, દીક્ષાધર ?
જય જય યોગાકર, બુદ્ધિસાગર, પૂર્ણપ્રભાકર, પ્રેમાકર. ૧

પ્રભુપદ નિવાસી, છે ગુણવાસી, અવિચળ ખ્યાસી, વિદ્યાસી,
પ્રભુપથ પ્રવાસી, વિભુ વિલાસી, વાણી સુધારી, દેવાંશી;
તદ્વસ્થાન તપાસી, તથા ઉદાસી, ઉત્થ ઉલ્હાસી, શાંત્યાકર ?
જય જય યોગાકર, બુદ્ધિસાગર, પૂર્ણ પ્રભાકર, પ્રેમાકર. ૨

ગુરુ ! મહને તમારી, પ્રેમ ખુમારી, લાગી ભારી, છે કારી,
હું જાઉં વિચારી, કરવા ન્યારી, ઉરમાં ધારી, આવારી;
પણ જાય ન ખ્યારી, હૃદય વિહારી, અદ્ભુતકારી, અજરામર ?
જય જય યોગાકર, બુદ્ધિસાગર, પૂર્ણપ્રભાકર, પ્રેમાકર. ૩

છો શુભ સંસ્કારી, મદ મોહારિ, ધર્મપ્રચારી, ક્રોધારિ,
દુર્જન સંગારિ, દુર્ગુણહારિ, તત્ત્વાગારી, તૃણારિ;
ભગવત્ ભજનારી, વૃત્તિ તમારી, સદૈવસારી, ભજનાકર ?
જય જય યોગાકર, બુદ્ધિસાગર, પૂર્ણપ્રભાકર, પ્રેમાકર. ૪

જેની ચિતિ જળમાં, વસુધાતળમાં, પ્રાણિસકળમાં, ને ખળમાં,
વળી દાવનળમાં, તળ ચિતળમાં, દ્રવ્ય સકળમાં, ને કળમાં;
જ્ઞાનીના દળમાં, રહિસહું પળમાં, તે વિભુદિલખાં, તત્ત્વાકર ?
જય જય યોગાકર, બુદ્ધિસાગર, પૂર્ણપ્રભાકર, પ્રેમાકર. ૫

ધીરજ ધરનારા, પ્રભુ ભજનારા, તારણહારા, તરનારા,
ખહું કર્યા સુધારા, સુખ કરનારા, સંકટભારા, હરનારા;
ખહું ભક્તાધારા, જય કરનારા, સદ્ગુરુસારા, સ્નેહાકર !
જય જય યોગાકર, બુદ્ધિસાગર, પૂર્ણ પ્રભાકર, પ્રેમાકર. ૬

